

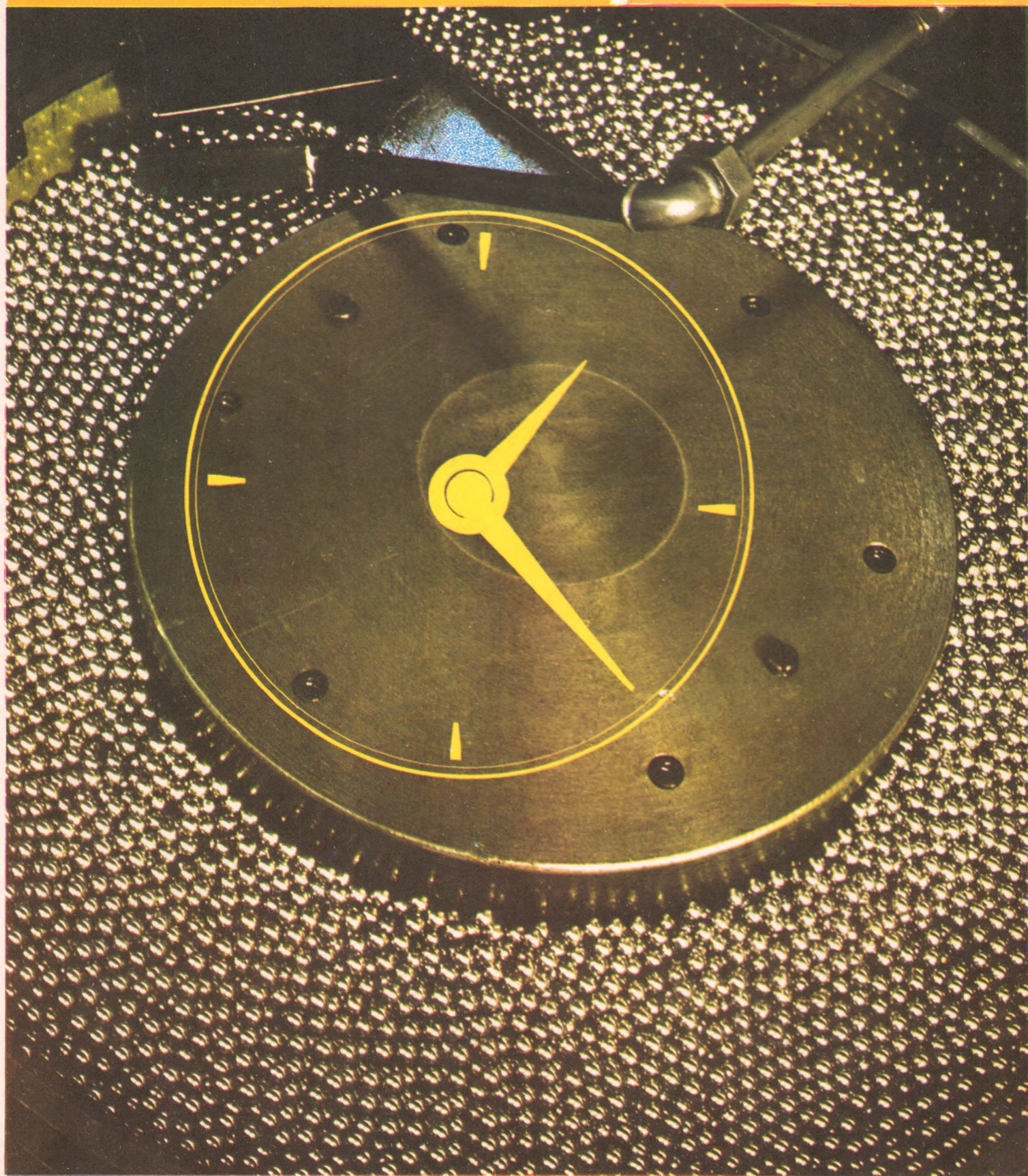
Buletin

revista economică

12 ^{25 • III}
1976

**RITMICITATE
CALITATE
EFICIENTĂ**

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în institute de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică din Capitală

O nouă întâlnire de lucru și un dialog fertil asupra modalităților de îndeplinire optimă a programelor de cercetare în strânsă corelație cu cerințele producției, ale economiei naționale, pentru ca în cincinalul revoluției tehnico-științifice să sporească aportul științei românești la dezvoltarea economico-socială a patriei.

La Institutul Central de Cercetări Chimice — institut distins cu titlul de Erou al Muncii Socialiste — dialogul purtat a avut ca subiect principal aportul științei la înnoirea și modernizarea producției, la creșterea eficienței economice în întreaga ramură.

Pe parcursul vizitei la Centrul Național de Fizică, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat noile utilaje pentru prelucrarea chimică a radioizotopilor și a surselor de radiații a căror producție se realizează în întregime după tehnologii elaborate de specialiștii români.

În timpul vizitei la Institutul Central de Cercetări Metalurgice, secretarul general al partidului a indicat să se ia măsuri ferme pentru producerea oțelurilor înalt aliate, să se intensifice colaborările cu toți specialiștii, cu toate ramurile economiei naționale pentru rezolvarea problemelor importante ce stau în fața metalurgiei.

Apreclind realizările specialiștilor de la Institutul Central de Cercetări pentru Construcții de Mașini, secretarul general al partidului recomandă să se acționeze pentru extinderea cooperării cu ramura chimiei, pentru folosirea maselor plastice ale căror calități permit economii de metal, să se extindă tipizarea turnătoriilor, a modulelor acestora, precum și a utilajelor și mașinilor.

La Institutul Central de Cercetări pentru Electronică, Electrotehnică, Automatică, Mașini-Unelte și Mecanică Fină, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat prețioase indicații și a făcut recomandări menite să mărească contribuția activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică din acest domeniu la

DESCHIDERE

LARGĂ

SPRE AFIRMAREA REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE

„Poporul român a dovedit din plin că posedă deosebite virtuți creatoare, temeritate în gândire, spirit inventiv, novator, pasiune pentru cunoaștere, capacitate de a da viață marilor descoperiri ale științei! Iată de ce — continuând strălucitele tradiții ale trecutului și ținând seama de marile posibilități create de societatea socialistă — putem porni cu îndrăzneală la soluționarea obiectivelor înscrise în Programul partidului, punind știința în serviciul făuririi comunismului, a bunăstării și fericirii întregului nostru popor“.

NICOLAE CEAUȘESCU

↑ NFĂPTUIREA obiectivelor fundamentale ale dezvoltării patriei în noua etapă a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate este nemijlocit legată de creșterea considerabilă a aportului științei și tehnologiei, de valorificarea tuturor avantajelor care decurg din faptul că făurim societatea socialistă în epoca celor mai mari descoperiri ale științei și tehnicii. Actualul cincinal, definit în documentele de partid ca cincinalul revoluției tehnico-științifice, al afirmării largi a cuceririlor celor mai avansate ale cunoașterii în toate domeniile vieții economico-sociale, trebuie să marcheze o intensificare a cercetării științifice, a participării ei la realizarea programelor de dezvoltare, la ridicarea nivelului calitativ al întregii producții de bunuri materiale.

În zilele noastre știința a devenit o forță de producție, un factor motor al civilizației umane. Astăzi nu mai surprinde pe nimeni cuantumul cu adevărat impresionant al cheltuielilor pe care cea mai mare parte a statelor lumii le face pentru promovarea cercetării științifice, pentru stimularea descoperirilor științifice

↑ TOCMAI PORNIND de la considerentul că știința constituie factorul primordial al progresului contemporan, că societatea socialistă multilateral dezvoltată și comunismul nu pot fi edificate decât pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii, că în procesul creșterii economice este necesară mărirea contribuției factorilor intensivi, calitativi, partidul nostru a dus cu consecvență o politică de promovare pe scară largă a științei și progresului tehnic. La temelia acestei politici, cu o largă viziune prospectivă, se află cerința dezvoltării cercetării științifice proprii pentru progresul economiei noastre, cerința ca știința românească să devină un factor tot mai activ în cunoașterea secretelor naturii, vieții și societății.

Materializarea în practică a acestor obiective strategice a presupus și presupune în continuare un considerabil efort financiar, material și uman, dezvoltarea și consolidarea bazei tehnico-materiale a cercetării științifice, o concepție înaintată, științifică asupra însuși modului de organizare și conducere a cercetării. Paralel cu creșterea volumului investițiilor alocate cercetării, au fost îndeplinite măsuri de îmbunătățire a organizării activității de cercetare, prin crearea unor institute centrale de cercetare și academii specializate în domenii principale ale economiei naționale și vieții sociale, ca și a mecanismului în stare să asigure o legătură cât mai strinsă între cercetare și producție; totodată, învățământul de toate gradele a fost supus unor perfecționări organizatorice de fond care să faciliteze împlinirea sa organică cu cercetarea și producția. Toate acestea au contribuit la crearea unui cadru mai propice pentru generarea pe scară largă a progresului tehnic, pentru asimilarea grabnică a noilor tehnologii, pentru încorporarea tot mai rapidă a cuceririlor științei moderne în producția de bunuri materiale, în întreaga viață socială.

↑ PROMOVAREA ȘTIINȚEI, „producerea“ progresului tehnic nu reprezintă însă nicidecum un rezultat exclusiv al dotării tehnice, al aparaturii moderne, oricât de important ar fi rolul acesteia. Hotărîtor pentru afirmarea spiritului revoluției tehnico-științifice contemporane se dovedește a fi omul, inventivitatea, gândirea creatoare și pasiunea cercetătorului, imaginația și dăruirea sa identificarea cu obiectivele fundamentale ale dezvoltării economico-sociale a țării. Poporului nostru îi sînt proprii astfel de calități, care i-au permis să aducă de-a-

lungul secolelor o contribuție originală valoroasă la îmbogățirea tezaurului științei naționale, la mersul înainte al științei și culturii universale. „Românii, spunea Henri Coandă, a dat omenirii, mai cu seamă în epoca contemporană, o mulțime de celebrități, înscrise cu majuscule în forul de cultură și civilizație al epocii. De pe aceste meleaguri și-au pornit zborul către înalțimi iluștri inventatori, descoperitori, mari oameni de cultură, adevărate genii cu care omenirea se fălește“. Bogatele tradiții de creație științifică constituie un motiv de mîndrie patriotică și o obligație morală pentru oamenii de știință de azi de a îmbogăți patrimoniul științific național și universal cu noi realizări de înaltă valoare și prestigiu.

↑ ÎN SPIRITUL concepției partidului cu privire la rolul primordial al cercetării științifice în societatea noastră documentele Congresului al XI-lea prevăd imbinarea armonioasă a cercetării aplicative cu cea fundamentală de perspectivă, în așa fel încît cercetarea științifică să rezolve nu numai problemele curente, la zi, pe care le ridică realizarea concretă a planurilor anuale și cincinale, ci să se aplece cu un pas înainte, să atace probleme noi, de perspectivă pentru a oferi soluții viabile necesare alcătuirii viitoarelor planuri de dezvoltare. Programele de cercetare științifică întocmite pentru actualul cincinal răspund unor cerințe vitale ale economiei noastre, fiind în același timp în concordanță cu tendințele ce se manifestă în lume. Aceste programe orientează cercetarea științifică spre identificarea și valorificarea superioară a resurselor naturale, spre crearea unor noi surse de energie și materii prime, modernizarea tehnologiilor de fabricație, conceperea unor mașini, utilaje și instalații de înalt nivel tehnic, care să determine, odată cu sporirea producției materiale, și ameliorarea radicală a calității produselor.

↑ O RICE CERCETARE trebuie să aibă o finalitate, să servească producția, să contribuie la potențarea valorilor societății noastre. În această optică, și pentru a obține o eficiență maximă, se impune ca ciclul cercetare-producție să fie cât mai scurt. Pe plan mondial timpul scurs de la realizarea unei descoperiri pînă la aplicarea ei în producție s-a redus simțitor în ultimele decenii. Partidul a atras în nenumărate rînduri atenția asupra faptului că cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică trebuie să se considere încheiate numai în momentul în care rezultatele lor se valorifică nemijlocit, atunci cînd se trece la aplicarea lor pe scară industrială, la integrarea acestora în producție. Aceasta a constituit de altfel una din ideile esențiale rezultate din vizita pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut-o săptămîna trecută în institute de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică din Capitală, cu care prilej s-a insistat asupra necesității creșterii participării științei românești la asimilarea produselor noi, la promovarea progresului tehnic, la soluționarea cu mai multă operativitate a unor probleme economice și sociale majore.

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ dispune în prezent de o bază tehnică-materială modernă, în continuă dezvoltare, ca și de un mare număr de cercetători cu o înaltă pregătire, care pot să rezolve probleme dintre cele mai complexe. Bucurîndu-se de prețuirea și încrederea partidului, oamenii de știință sînt chemați să nu precupețească nici un efort pentru ridicarea pe noi culmi a științei românești, pentru sporirea bogăției materiale și spirituale a națiunii, pentru accelerarea progresului patriei.

Stere GIOGA

A 55-A ANIVERSARE
A P.C.R.

P.C.R. — continuatorul tradițiilor revoluționare de luptă pentru eliberarea națională și socială a poporului

APROPIATA ANIVERSARE a cincizeci și cinci de ani de la evenimentul de importanță istorică pentru destinele poporului nostru — întemeierea Partidului Comunist Român — oferă un nou și binevenit prilej de reflecție sintetică asupra drumului, pe cât de dificil pe atât de glorios, parcurs de partidul marxist-leninist al clasei muncitoare din România, devenit partid de guvernământ, forța conducătoare a națiunii socialiste române, a statului nostru socialist unitar, independent și suveran.

Desigur, rămâne în sarcina istoricilor și politologilor să analizeze detaliat, segment cu segment, drumul deschis și parcurs de istoria noastră politică odată cu înființarea în mai 1921 a partidului comunist, să ofere tabloul filiațiunilor sociale și ideologice ale acestui eve-

niment, el însuși creator de evenimente, să reliefeze toate elementele obiective și inițiativele inspirate care, împreună, au transformat partidul revoluționar al clasei muncitoare din România, dintr-o necesitate virtuală într-o realitate activă, influentă, decisivă. Este neîndoiește că analizele de detaliu, cit și cele globale vor confirma aprecierea sintetică formulată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU :

„Istoria partidului nostru este istoria luptelor sociale și naționale ale clasei muncitoare, țăranimii, intelectualității ale tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, este istoria nașterii și dezvoltării mișcării muncitorești și revoluționare din România. Noi comuniștii sintem continuatorii tradițiilor progresiste ale întregului popor“¹⁾

La confluența epocilor istorice

ESENȚA CONCEPȚIEI marxist-leniniste despre caracterul necesar, legic al progresului istoric, prin trecerea revoluționară de la o orînduire socială epuizată istoricește la alta superioară, despre rolul decisiv al maselor în istoria economică, socială și politică a fost și este mereu atestată de fapte. Istoria politică a națiunii noastre în cuprinsul secolului XX confirmă și ea adevărul științific marxist-leninist potrivit căruia a da curs și a realiza cerințele legilor obiective ale dezvoltării sociale, care se mulează pe particularitățile economico-sociale politice și culturale naționale, concret-istorice, înseamnă a conștientiza, a organiza și pune în mișcare forța socială și politică de avangardă capabilă să înțeleagă și să acționeze conform intereselor fundamentale ale întregii națiuni. Istoria noastră politică de la sfîrșitul secolului trecut și începutul secolului în care ne aflăm — marcată printr-o puternică dezvoltare a mișcării muncitorești și socialiste — desemna că o asemenea forță de avangardă, purtătoare și continuatoare a îndelungatelor tradiții de luptă de eliberare națională și socială a poporului român putea fi numai partidul comunist. Așa cum se arată și în Programul P.C.R. :

„Crearea Partidului Comunist Român pe baza ideologiei marxist-leniniste, a marcat o etapă nouă, superioară, atât pe plan politic și ideologic, cit și organizatoric în mișcarea revoluționară din România, în al clasei muncitoare, a dat un nou și puternic avînt luptelor politice și sociale desfășurate de masele largi populare din țara noastră“²⁾. Constituindu-se, de la bun început, ca exponent al năzuințelor seculare de progres-social, de neatîrnare națională și libertate politică ale poporului român, dezvoltarea detașamentului de avangardă Partidul Comunist Român a devenit catalizatorul forțelor democratice, progresiste, revoluționare ale națiunii, a preluat și a dus mai departe ștafa luptelor de clasă împotriva aspirării burghezo-moșierești și dominației străine, s-a afirmat ca principal subiect politic al restructurării destinelor istorice ale României. Apărut pe scena politică a țării în perioada cînd orînduirea burgheză, prin victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, încetase să fie un sistem atotcuprinzător, deschizîndu-se o epocă nouă a trecerii omenirii de la capitalism la socialism, Partidul Comunist Român, emanația fizică și spiritual-ideologică și politică a clasei muncitoare din România, a poporului român, a ridicat și a dus mai departe steagul luptei sociale și naționale, asigurînd în ultimă instanță succesul acestor lupte. În aspre bătălii de clasă, cu un dușman ce deținea puterea, înfruntînd teroarea din anii ilegalității, ai dominației fasciste, depășind propriile dificultăți politico-ideologice, sau greșeli și lipsuri Partidul Comunist Român a devenit inițiatorul, organizatorul și conducătorul celor mai importante acțiuni revoluționare ale clasei muncitoare, ale poporului nostru, care, începînd cu actul istoric

de la 23 August 1944 pînă la abolirea monarhiei și proclamarea republicii în 1947, continuînd cu reorganizarea socialistă a statului, a economiei, a culturii și întregii vieți sociale au determinat ca în decurs de numai trei decenii România să parcurgă drumul de la orînduirea burgheză, cu puternice rămășițe feudale la orînduirea socialistă, astăzi în curs de dezvoltare multilaterală.

În spiritul unei judecăți de valcare deplin obiective se poate spune că la confluența dintre epocile istorice trăite de poporul român, alegerea căilor de salvare națională, de salvagardare a intereselor vitale ale poporului s-a datorat tocmai apariției, existenței, activității și luptei perseverente, de peste cinci decenii a Partidului Comunist Român, capacității sale de a aplica creator principiile generale ale revoluției și construcției socialiste, de a învinge greutățile, obstacolele, de a depăși lipsurile și greșelile, de a inova, de a exprima cu fidelitate atât interesele naționale, cit și interesele internaționale ale clasei muncitoare, ale socialismului. „Ceea ce i-a însuflețit permanent pe comuniști în lupta lor a fost — așa cum sublinia secretarul general al partidului nostru — încrederea nestrămutată în învățătura atotbiruitoare marxist-leninistă, devotamentul nemărginit față de năzuințele de libertate națională și dreptate socială ale poporului“³⁾.

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate“, vol. 5, Editura politică 1971, pag. 861—862.

²⁾ Congresul al XI-lea al P.C.R., Editura politică 1975, pag. 667.

³⁾ Nicolae Ceaușescu, lucrarea citată, pag. 861.

Noile dimensiuni ale rolului conducător al partidului

ÎN TRECUT CA ȘI ÎN PREZENT, realizarea obiectivelor fiecărei etape ale revoluției și construcției socialiste, trecerea de la o etapă la alta, superioară, cristalizarea strategiei și tacticii făuririi, dezvoltării și perfecționării noii orânduri sociale, înlăptuirea integrală și consecventă a principiilor fundamentale ale socialismului și ale trecerii la comunism sînt în mod esențial legate de exercitarea rolului conducător al partidului, de creșterea acestui rol vital pentru funcționarea optimă a întregului nostru sistem social și politic.

În gândirea și practica noastră politică — așa cum rezultă din documentele congresului partidului nostru, din lucrările tovarășului Nicolae Ceaușescu — problema creșterii rolului conducător al partidului în toate sferile vieții sociale, de la cele vitale economico-organizatorice, la cele ideologice științifice și cultural-educative, reprezintă o preocupare constantă, perenă care cunoaște însă aspecte mereu noi. Constant este atributul partidului de a defini în fiecare etapă și în perspectivă obiectivele dezvoltării economico-sociale ale țării, sarcinile principale ale tuturor domeniilor de activitate, atât pe plan intern, cît și extern, de a mobiliza, organiza și uni forțele întregii națiuni pe baza planului unic de dezvoltare, de a controla eficiența muncii tuturor verigilor componente ale angrenajului social, de a introduce corectura acolo și atunci cînd se simte nevoie, de a educa atât propriile sale cadre cît și pe toți oamenii muncii în spiritul socialismului, de a veghea la aplicarea în viață a principiilor eticii și echității socialiste. Este meritul istoric al Congresului al XI-lea, al documentelor adoptate, al programului partidului de a fi generalizat științific experiența partidului și poporului nostru în transformarea revoluționară a societății, pentru edificarea noii societăți, de a fi stabilit într-o perspectivă cuprinzătoare și unitară strategia generală și orientările tactice ale politicii interne și externe a partidului și statului pentru o perioadă de 20—25 de ani, direcțiile fundamentale ale dezvoltării societății românești pe drumul socialismului și comunismului în condițiile unor mari prefaceri revoluționare, social-politice, economice și tehnico-științifice pe plan mondial.

Dacă exercitarea și creșterea rolului conducător al partidului este o constantă, o „invariabilă“ a construcției socialiste și comuniste, o condiție esențială a succesului acestei reconstrucții sociale și umane, formele și metodele acestei conduceri reprezintă „variabile“ dependente de condițiile concret-istorice, evoluează de la o etapă la alta, cunosc perfecționări succesive, cerute de viață. Au fost și sînt adoptate acele forme și metode de conducere de către partid a organismului social care să accentueze caracterul și conținutul politic al acestui rol, să elibereze de orice, tendințe de substituire a celorlalte instituții sociale, în primul rînd a statului, de orice tentații administrativiste, birocratice, formaliste. Nu situarea „în afara“ sau „deasupra“ societății, ci integrarea organică în elementele sale constitutive cu funcție de conducere-orientare-acțiune-control — aceasta este linia urmată de partidul nostru în exercitarea și creșterea rolului său conducător în societate. Urmînd cu tenacitate o asemenea linie, izvorită din principiile democrației socialiste, partidul nostru a facilitat obținerea de către întregul popor a unor mari și trainice succese în construcția socialistă, a creat condiții favorabile pentru ca în actualul cincinal, în actuala etapă de dezvoltare a societății noastre socialiste, să se înregistreze evoluții calitativ superioare pe toate planurile vieții economico-sociale.

Rezultatele concrete pe care le obține poporul nostru, țara noastră în creșterea sa economică și culturală, în standardul de viață al tuturor categoriilor sociale, în activitatea pe plan internațional atestă justetea politicii interne și externe active, originale, consecvent marxist-leniniste a partidului nostru, validitatea opțiunilor și deciziilor adoptate în consens cu interesele fundamentale ale maselor, în dialog democratic cu acestea. Corespunde deplin interesului națiunii orientarea partidului spre un tip multilateral de dezvoltare socialistă în care prosperitatea materială să se imbine cu o bogată și polivalentă viață spirituală, cu nivele ridicate de conștiință, de participare la conducerea socială pe plan național și local, cu respectul deplin al principiilor eticii și echității socialiste în totalitatea relațiilor sociale și interumane.

De asemenea, în deplină concordanță cu interesele întregii națiuni sînt toate elementele componente ale politicii externe ale partidului nostru, definite cu limpezime în documentele Congresului al XI-lea, în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în fața Marii Adunări Naționale la finele anului trecut.

Titular și subiect unic al conducerii și politicii interne și externe partidul are mandat din partea întregii națiuni de a elabora și veghea la aplicarea politicii externe a României socialiste. Exprimînd fidel aspirațiile seculare de libertate, neatîrnare și demnitate națională, cărora numai socialismul le-a conferit deplinătate și autenticitate, Partidul Comunist Român este promotorul consecvent al unor norme noi în relațiile internaționale bazate pe principiile independenței și suveranității depline, ale egalității în drepturi între state

și națiuni indiferent de mărimea lor, ale colaborării prietenești reciproc avantajoase, ale neamestecului în treburile interne, ale renunțării la forță și amenințarea cu forța.

Poporul nostru împărtășește pe deplin și susține activ transpunerea în practică a fezei marxist-leniniste a partidului nostru despre unitatea dialectică dintre sarcinile naționale și internaționale ale construcției socialiste, deplin convins că cu cît sînt mai mari și mai trainice succesele în dezvoltarea economico-socială, tehnico-științifică și culturală ale fiecărei țări socialiste, cu atît crește forța întregului sistem socialist, puterea sa de influențare asupra evoluției lumii contemporane.

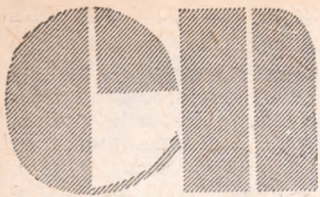
Evitarea oricărei confuzii și unilateralității în tratarea și soluționarea raporturilor dintre național și internațional, în special a încercărilor de ierarhizare valorică a acestor laturi complementare ale politicii țărilor socialiste, respectarea dreptului inalienabil al fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător strategia și tactica, politica curentă internă și externă, sînt condiții fundamentale ale întăririi colaborării prietenești internaționaliste fructuoase ale tuturor țărilor socialiste, ale tuturor forțelor politice revoluționare, democratice progresiste ale contemporaneității. „Partidul Comunist Român consideră că preocuparea pentru întărirea națiunii socialiste și a statului național independent nu poate fi opusă în niciun fel preocupării de a dezvolta colaborarea, solidaritatea și înfrățitorarea între țările socialiste, că grija pentru întărirea statului național nu poate fi opusă internaționalismului proletar. În același timp, solidaritatea și colaborarea dintre țările socialiste, internaționalismul proletar nu pot fi opuse națiunii și statelor naționale independente. Tendința de a contrapune într-o formă sau alta internaționalismul propășirii națiunii și statului național independent ar fi o gravă eroare, care ar aduce mari daune intereselor făuririi socialismului în fiecare țară și, totodată, întăririi solidarității țărilor socialiste, creșterii prestigiului socialismului în lume“.)

Moștenitor al unor bogate tradiții patriotice și internaționaliste, adversar hotărît al naționalismului de orice fel și al cosmopolitismului, Partidul Comunist Român educă pe membrii săi, întreaga națiune, în spiritul împletirii armonioase a patriotismului socialist, fierbinte și luminos, cu valorile atitudinii internaționaliste consecvente care nu cunoaște parteneri privilegiați și cu atît mai pușin excepții sau omisiuni.

Unitatea dintre politica internă și cea externă, unitatea dintre vorbe și fapte, unitatea și coeziunea rindurilor partidului, ale națiunii socialiste, bazate pe unitatea politico-ideologică și morală a poporului, sînt izvoare nescapate de energie pentru partidul nostru în exercitarea misiunii sale istorice de inspirator și conducător încercat și prestigios al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și al înaintării României pe calea comunismului.

prof. univ. dr. Petru PANZARU
director al Institutului de științe politice
și de studiere a problemei naționale

4) Congresul al XI-lea al P.C.R., Editura politică 1975, pag. 702.

RITMICITATEA —

„pulsul“ eficienței organizării

DACĂ EXISTĂ un interes deosebit pentru realizarea integrală a producției în cantitățile și sortimentele prevăzute în plan, cel puțin tot atât de importantă devine, în cincinalul actual, desfășurarea în-tregii activități pe coordonatele unei înalte eficiențe. În cadrul acestei complexe probleme: „cum producem”, aspectele legate de ritmicitate trebuie să dețină, în fiecare întreprindere, un justificat prim-plan al atenției. Pentru că ritmicitate în producție înseamnă repartizarea corespunzătoare în timp a eforturilor, dar mai înseamnă și calitate, certitudine a onorării obligațiilor contractuale, reprezentând în esență „pulsul normal” al unei activități economice eficiente.

Realizarea ritmică a producției este într-adevăr o problemă a cărei terapeutică este de acută actualitate în toate unitățile economice. Așa după cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la Congresul consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orășenești și comunale din februarie a.c. „Actualul cincinal ridică sarcini mari, calitativ superioare în fața organelor și organizațiilor de partid, a ministerelor, centralelor și întreprinderilor, a organelor locale de stat, care trebuie să acționeze cu fermitate pentru înfăp-

țuirea ritmică, lună de lună, a prevederilor de plan...” Acționind în acest fel va putea fi îndeplinită, totodată, în întreaga economie, sarcina de realizare a producției planificate numai în timpul de lucru stabilit, fără a se apela la ore suplimentare.

De această dată, modul în care este concepută și realizată înfăptuirea sarcinilor de plan pe trimestre, luni și decade a constituit obiectul unei analize efectuate în întreprinderi ale industriei producătoare de anvelope, articole din cauciuc și mase plastice.

- **Îndeplinirea sarcinilor de plan și tentațiile aprecierilor globale**
- **Concordanța lunară prevederi — realizări la o analiză structurală (pe decade)**
- **În plan — o eșalonare ritmică a eforturilor. Și în realitate, dacă...**
- **Februarie și martie: lunile unor ritmicități cu mult mai... ritmice**

O intensă activitate productivă

LA DATA DE 20 MARTIE a.c. analiza efectuată a surprins o intensă activitate în unitățile producătoare de anvelope, cauciuc și mase plastice. În întreprinderile analizate, sarcinile de plan pe perioada 1 ianuarie — 20 martie, deși în creștere față de realizările anului trecut — erau nu numai îndeplinite dar și depășite (tabelul nr. 1).

În obținerea acestor realizări un accent deosebit s-a pus pe utilizarea mai deplină a timpului de lucru al muncitorilor, pe folosirea rațională a capacităților de producție. Este vorba, în primul rând, de

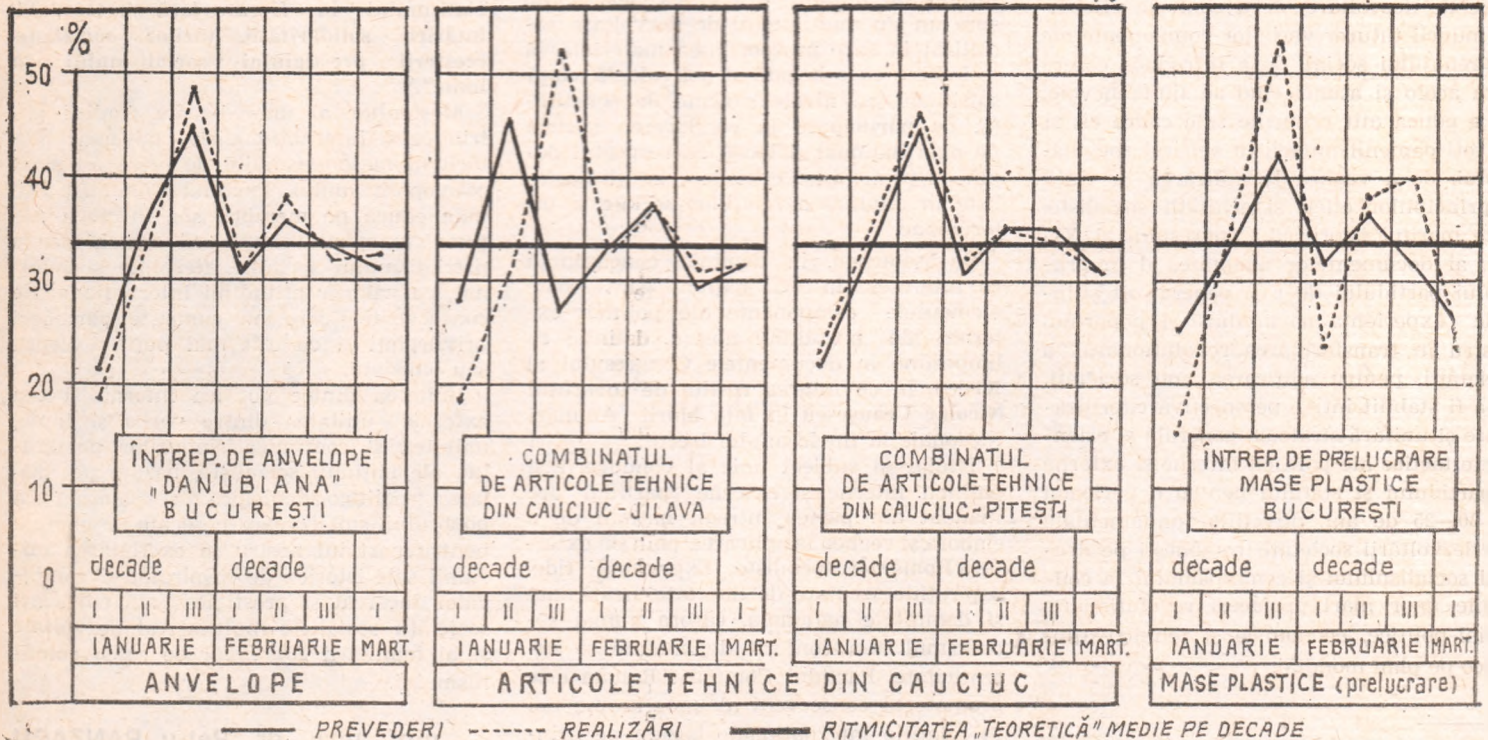
Combinatul de articole tehnice din cauciuc Jilava, Combinatul de articole tehnice din cauciuc Pitești, Întreprinderea de anvelope „Danubiana”-București — unde organizarea superioară a producției și a muncii a permis folosirea eficientă a timpului de lucru al muncitorilor. La câteva din unitățile amintite se înregistrează și adevărate „salturi” în utilizarea capacităților productive față de anul trecut când indicele utilizării lor era de numai 80% — la C.A.T.C. Pitești respectiv de 85% — la „Danubiana”.

Toate aceste acțiuni au o convergență comună: creșterea substanțială în 1976 a productivității muncii față de anul trecut.

După două decade din luna martie planul productivității muncii — cumulat de la 1 ianuarie — este îndeplinit și depășit în majoritatea întreprinderilor analizate (C.A.T.C. Jilava 101,7%, Întreprinderea de anvelope „Victoria” — Florești 101,1%, Întreprinderea de prelucrare mase plastice — București 101,6% ș.a.).

Ritmicitate pe luni Dar pe decade?

LA O PREZENTRE DE ANSAMBLU deci, realizările înfățișează un aspect favorabil în întreprinderile analizate.

Ritmicitatea producției pe decade în perioada 1 ianuarie — 10 martie

Ce relevă însă o analiză structurală, în timp, a ritmicității efortului productiv ?

În primul rând, se cere precizat faptul că eșalonarea planificată pe trimestre a producției anului 1976 s-a desfășurat corespunzător. La întreprinderea de anvelope „Danubiana”-București, trimestrul I reprezintă 24,7% din producția anuală iar trimestrul IV, 25,7%; la întreprinderea de mase plastice din București, trimestrul I reprezintă 24,4%, iar trimestrul IV 25,5%; la cea din Buzău 24,6% din producția anuală, era prevăzută pentru trimestrul I, iar 25,2% pentru trimestrul IV etc.

În ce privește ritmicitatea lunară trebuie arătat faptul că, în întreprinderile analizate atât pentru luna ianuarie cât și în februarie planul a fost îndeplinit și depășit.

O „microanaliză” în timp, deci urmărirea ritmicității decadale relevă însă și altfel de aspecte (vezi graficul). Desigur efortul productiv este de la început dozat prin prevederi care țin seama de numărul de zile lucrătoare existente în cadrul fiecărei decade. Aceasta explică de ce uneori (în cadrul lunii ianuarie de pildă) au existat, chiar prin prevederi, diferențe între nivelul primei și cel al ultimei decade. Deci, în întreprinderile analizate a existat o planificare care urmărea realizarea unei ritmicități adecvate până la nivel de decadă. Dacă ar fi fost respectată...

Și acest „dacă” apare deoarece nu în toate întreprinderile realizările decadale au avut cu adevărat un puls normal, în conformitate cu prevederile. În luna ianuarie, alături de o ritmicitate corespunzătoare față de prevederi înregistrată în producția decadală (la C.A.T.C. Pitești), au fost înregistrate și unele „denivelări” accentuate între începutul și sfârșitul perioadei în special la întreprinderea de prelucrare a maselor plastice-București (15,0% în decada I și 53,0% în decada a III-a); la C.A.T.C.-Jilava (18,0% în decada I și 52,3% în decada a III-a); la întreprinderea de anvelope „Victoria”-Florești etc.

Neritmicitatea decadală a fost generată de o multitudine de cauze în cadrul cărora desfășurarea necorespunzătoare a aprovizionării tehnico-materiale a jucat un rol primordial, așa cum s-a întimplat în special în cadrul întreprinderilor de prelucrare a maselor plastice din București. Buzău etc. De asemenea, o altă cauză importantă a constituit-o și neasigurarea corespunzătoare, din vreme, a forței de muncă necesare în special în categoria operatori chimiști, manipulanți pentru secțiile de a căror producție depindea în continuare ritmicitatea întregului flux de producție (secția amestecare, cord gumat etc).

Date fiind implicațiile negative ale unei asemenea situații, în întreprinderile respective au fost adoptate măsuri care să permită în continuare o echilibrare operativă a efortului productiv în cadrul fiecărei luni, pe decade. Ca urmare, în lunile februarie și martie din acest punct de vedere situația a cunoscut certe îmbunătățiri (graficul nr. 1). Producția a început să se desfășoare uniform, corespunzător, pe fiecare decadă, atât la întreprinderile de anvelope „Victoria” și „Danubiana” cât și la C.A.T.C. Jilava.

	Producția globală	Productivitatea muncii.	Utilizarea capacităților de producție
	Realizări față de plan		Realizări (în februarie)
Intrep. de anvelope „Danubiana”-București	100,7	100,8	92,1
Intrep. de anvelope „Victoria”-Florești	101,8	101,1	87,1
Combinatul de articole tehnice din cauciuc „Jilava”	101,7	101,7	99,2
Combinatul de articole tehnice din cauciuc Pitești	100,7	100,6	96,9
Intrep. de prelucrare mase plastice-București	101,5	101,6	90,2
Intrep. de prelucrare mase plastice-Buzău	101,7	100,7	91,6

Tabelul nr. 1
Nivelul unor indicatori la 20 martie a.c. (%)

De la probleme, la soluționări operative

O DEOSEBITĂ importanță se cere acordată în continuare perfecționării accentuate a modului în care se desfășoară procesul aprovizionării tehnico-materiale până la nivelul fiecărui loc de muncă. Vor trebui de urgență soluționate problemele care mai apar în aprovizionarea ritmică a întreprinderilor cu mase plastice P.V.C., polietilenă, rețele cord etc.

În aceeași ordine de idei, se împune atenției și un alt aspect. Dat fiind specificul organizării producției analizate, în care transportul intern are pondere însemnată, apare necesară o amplificare considerabilă a aportului fiecărei întreprinderi la buna sa desfășurare. Pentru aceasta se cer în continuare depuse eforturi susținute în direcția asigurării la timp a tuturor pieselor de schimb necesare. Ca urmare, trebuie desfășurat mai operativ procesul de asimilare și de realizare prin efort propriu a diverselor mecanizări necesare, a benzilor transportoare, a sistemelor de aprovizionare pe flux în special la întreprinderea „Danubiana”, întreprinderea de anvelope „Florești”, unitățile de prelucrare a maselor plastice etc.

O altă problemă de maximă însemnată o constituie asigurarea forței de muncă în numărul și de calificarea corespunzătoare în secțiile de care depinde realizarea unei producții ritmice la toate celelalte locuri de muncă. Este vorba aici, în primul rând, de sectoarele care furnizează semifabricatele ce determină apoi ritmicitatea pe întreg fluxul producției (secția amestecare, benzi de rulare, amestecuri de cauciuc, cord gumat etc.). Se cer de aceea continuate și extinse inițiativele bune, cum este aceea de la „Danubiana”, de a asigura și pregăti cu grijă cadrele necesare în aceste sectoare, în cadrul unor cursuri intensive de scurtă durată.

Realizarea acestor măsuri va fi de natură să permită desfășurarea în continuare în fiecare dintre întreprinderile analizate a unei activități ritmice, să determine o folosire cât mai rațională a întregului potențial disponibil.

Bogdan PĂDURE

DIN CRONICA ÎNTRECERII

În întimpinarea zilei de 1 Mai și a celei de a 55-a aniversări de la crearea partidului oamenii muncii din întreaga țară desfășoară o însuflețitoare întrecere socialistă pentru îndeplinirea integrală a planului și angajamentelor pe 1976.

PRODUSE ȘI ECONOMII PESTE PLAN

● Laminatorii întreprinderii de țevi din Roman, metalurgistii din Bacău, Piatra Neamț și Focșani au înregistrat, prin aplicarea unor procedee tehnologice moderne și redimensionarea produselor, în primele 2 luni și jumătate din acest an, un indice de calitate superior sarcinilor de plan. Aceasta înseamnă, între altele, livrarea a 680 tone materiale tubulare de categoria a I-a, precum și a unor importante cantități de alte produse — robineti, dispozitive, ștanțe, matrițe, scule așchietoare, instalații de irigații, într-o sortimentație mai bogată, la a căror realizare s-au economisit aproape 200 tone metal.

● La întreprinderea de sîrmă din Buzău, prin reducerea consumului de metal cu 2 kg pe tona de produse, s-a realizat în perioada ianuarie—20 martie a.c. o economie de materie primă suficientă pentru fabricarea a peste 2 000 tone plase de sîrmă.

● Combinatul siderurgic Hunedoara, unitate de prestigiu a industriei noastre românești, care a lansat chemarea la întrecere pe acest an către toți metalurgistii țării, obține ritmuri înalte în toate secțiile de producție. Astfel, prin îmbunătățirea organizării activității productive pe platformele de încărcare și în halele de turnare a șarjelor, oțelarii au dat, de la începutul anului și până la 20 martie, o cantitate suplimentară de oțel echivalentă cu metalul necesar pentru fabricarea a peste 3 900 tractoare. De asemenea, furnaliștii au reușit ca, prin perfecționarea tehnologiilor de topire și elaborare a șarjelor, utilizarea la parametri superiori a agregatelor să producă peste plan în același interval de timp 25 000 tone de fontă.

Totodată prin gospodărirea judicioasă a materiilor prime, perfecționarea tehnologiilor de topire și elaborare a șarjelor, metalurgistii hunedoreni au economisit aproape 1 100 tone combustibil convențional.

● Generalizînd inițiativa „în fiecare trimestru, cel puțin o zi să lucrăm cu materiale economisite”, constructorii de utilaj petrolier din Tirgoviste au înregistrat, în perioada 1 ianuarie—20 martie 1976, economii de metal și alte materiale evaluate la circa două milioane lei.

SPOREȘTE PRODUCTIVITATEA MUNCII

● Prin creșterea indicelui de utilizare a agregatelor și instalațiilor și folosirea mai eficientă a timpului de lucru, colectivul Uzinei de preparare de la Lupeni a furnizat industriei cocschimice, de la începutul anului până la 20 martie, mai bine de 7 000 tone huilă.

● Colectivul întreprinderii miniere Motru, datorită ridicării productivității muncii, a livrat termocentralelor în cele aproape trei luni de la începutul anului, cantități suplimentare de lignit suficiente pentru producerea a peste 15 milioane kilowați oră energie electrică.

INDUSTRIA LOCALĂ DE STAT ÎN FAȚA UNOR IMPERATIVE ECONOMICO-SOCIALE

IN SFERTUL DE VEAC care a trecut de la crearea noilor organe democratice locale ale puterii de stat în România, s-au obținut importante succese în toate laturile activității economico-sociale, în realizările dobândite de economia națională fiind oglindite și cele ale industriei locale de stat, de care se ocupă nemijlocit consiliile populare. În această perioadă a fost instituționalizată organizarea industriei locale de stat ca sector distinct al economiei naționale, ca urmare a unor cerințe obiective, generate de necesitatea de a satisface cât mai deplin nevoile populației și ale economiei naționale, contin-

du-se pe marea putere de adaptare a unităților mici și mijlocii — proprii industriei locale — la cerințele pieței interne și unor solicitări pentru export.

Industria locală de stat, prin folosirea unor resurse materiale, precum și a forței de muncă existentă pe plan local, răspunde unor imperative economice și sociale actuale — realizarea unei game mari de articole destinate fondului pieței, a unor materiale de construcții, de mărfuri destinate exportului, de reperi și subansamble destinate cooperării în producție cu industria republicană, a altor produse și lucrări industriale, precum și mai multor servicii pentru populație.

Eficiența valorificării resurselor locale

INDUSTRIA locală de stat a cunoscut de-a lungul anilor un proces continuu de perfecționare a activității marcate îndeosebi de îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării din 1968 și de măsurile aprobate în 1973 pentru constituirea grupurilor și întreprinderilor de industrie locală; există în prezent 10 grupuri cu statut de centrală și 102 întreprinderi din care 30 întreprinderi județene de industrie locală. Peste 85% din numărul întreprinderilor de industrie locală au mai mult de 1.000 muncitori și realizează aproape 95% din producția globală a acestui sector.

În cincinalul 1971—1975 au fost obținute o serie de rezultate importante prin transpunerea în viață a sarcinilor trasate de documentele Congresului al X-lea al P.C.R. care precizau locul tot mai important ce trebuie să-l ocupe industria locală de stat în dezvoltarea producției bunurilor de consum, răspunderile mari ce revin în acest sens, consiliilor populare în valorificarea la maximum a resurselor și posibilităților de producție din toate județele țării ca și în extinderea rețelei de servicii pentru populație. Astfel, prevederile ultimului plan cincinal la producția globală industrială au fost îndeplinite cu trei luni

înainte de termen, pină la sfârșitul lui 1975 realizându-se suplimentar o producție de circa 12 miliarde lei. În 1975 unitățile industriale ale consiliilor populare au realizat o producție cu aproape 58% mai mare decît cea din 1970, ritmul anual de creștere fiind de peste 9%, față de 6,3% cît s-a prevăzut în cincinal. Acțiunile largi desfășurate în direcția dezvoltării și diversificării producției au permis realizarea a peste 10.000 articole în numeroase tipodimensiuni, specifice unui număr de 16 ramuri industriale. Structura acestei industrii este redată în tabelul nr. 1.

Rolul important al industriei locale de stat rezultă și din faptul că ea este producător unic pe economie la unele produse, cum ar fi: făina de griu, biscuiți, paste făinoase, ape minerale, autosifoane, umbrele, ochelari de soare și rame pentru ochelari, făinuri proteice, anvelope și camere velo etc., iar la altele deține o pondere însemnată din totalul producției pe țară — piine peste 90%, băuturi răcoritoare 85—90%, agregate de carieră și balastieră circa 60%, panouri mari prefabricate din beton armat 56,8%, cărămizi și blocuri ceramice 49,5%, mobilier din lemn 33,9%.

Creșterea și diversificarea continuă a producției bunurilor de consum, mai accentuate în cincinalul 1971—1975, au contribuit la sporirea aportului acestor unități în aprovizionarea populației, ponderea mărfurilor destinate fondului pieței atin-gînd în anul trecut aproape 42% din producția industriei locale de stat. S-au asimilat anual circa 500—700 articole noi, cu variate utilități: articole de uz casnic și gospodăresc, corpuri de iluminat, garnituri și piese de mobilă, umbrele pliante noi tipuri de autosifoane, piese și modele noi de artizanat din lemn, ceramică și sticlă, numeroase piese de schimb auto, diferite produse alimentare (patiserie, băuturi răcoritoare, produse zaharoase, biscuiți) și altele. De altfel, prevederile planului cincinal încheiat, au fost depășite la livrările de mărfuri către fondul pieței cu aproape 150 milioane lei.

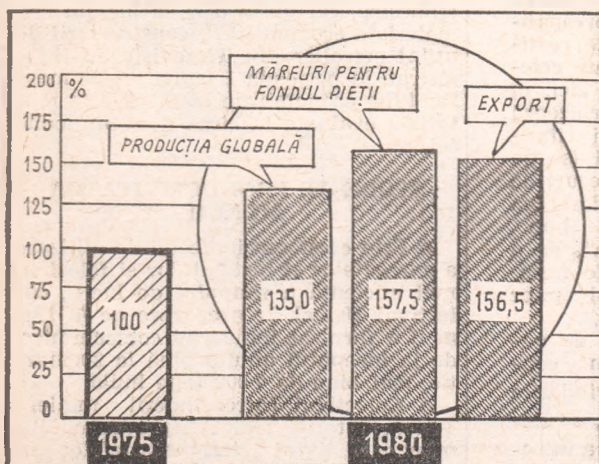
Volumul reperelor și subansamblelor realizate prin activitatea de cooperare în produc-

ție cu industria republicană a fost în 1975 de aproape 3 ori mai mare decît în 1970. Unitățile industriale locale de stat au contribuit, prin asimilarea și execuția unor piese de schimb, reperi și subansamble și chiar a unor utilaje, la reducerea eforturilor valutare pentru importuri ale consiliilor populare sau ale unor ministere economice. Se produce astfel o gamă mare de piese de schimb, s-au asimilat reperi și subansamble pentru integrarea producției de autoturisme, autocamioane vagoane, diferite utilaje etc., precum și unele utilaje necesare economiei locale care se importau (utilaje pentru spălătorii-curățătoari chimice, utilaje de construcții, utilaje și instalații cerute de stațiile auto-service etc). A sporit continuu exportul mărfurilor din industria locală, în 1975 livrindu-se de 2,3 ori mai mult decît în 1970, în 60 de țări, peste 110 produse și grupe de produse în aproape 4.000 sortimente: mobilă, covoaale, articole de îmbrăcăminte, articole de zanaat, împletituri diferite, scule-unelte articole de camping, sport și turism, unele materiale de construcții etc.

Prin realizarea obiectivelor din programele de investiții s-au pus în funcțiune în numeroase localități, noi capacități de producție, care au contribuit la accelerarea procesului de urbanizare al orașelor și comunelor și la mai buna aprovizionare a populației: fabrici de piine, unități de băuturi răcoritoare, fabrici de biscuiți, unități de îmbuteliat ape minerale, ateliere pentru producția bunurilor de consum din metal, pentru mobilă și articole din lemn, spălătorii-curățătoari chimice stații auto-service etc. În același timp a sporit și eficiența economică a activității unităților ca o consecință a dezvoltării producției, reducerii cheltuielilor materiale, a costurilor de fabricație, industria locală de stat contribuind, an de an, în măsură tot mai mare la sporirea veniturilor bugetare locale, pe seama vărsămintelor din beneficii și impozite. În 1975, de exemplu, aceste vărsăminte au reprezentat peste 22% din totalul veniturilor proprii ale bugetelor locale.

Coordonate ale dezvoltării în perspectivă

DIMENSIUNILE dezvoltării viitoare a industriei locale de stat, locul și rolul acesteia sînt definite în Programul pa-

Graficul nr. 1 — Principalii indicatori de plan ai industriei locale

Tabelul nr. 1

Structura pe ramuri industriale a producției în 1975

- în % -

Ramura	Fonderea în producția industriei locale	Fonderea în producția industriei socialiste
Total producție globală a industriei locale de stat	100,0	6,6
din care:		
- industria construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor	24,0	4,9
- industria alimentară	40,6	20,9
- industria prelucrării lemnului	11,7	19,0
- industria materialelor de construcții	11,0	23,5
- industria chimică (inclusiv săpun, cosmetică)	6,1	3,4
- industria ușoară (textile, confecții sticlărie, ceramică, pielărie)	3,1	1,4
- alte ramuri ale industriei	3,5	-

unde se subliniază că: „O pondere tot mai importantă în economia națională va trebui să ocupe industria locală, asigurând o tot mai bună valorificare a resurselor și posibilităților de producție din toate zonele și localitățile țării“.

Accentuarea procesului de creștere economică a industriei locale, de sporire a contribuției ei la edificarea orânduirii socialiste din țara noastră, are la bază orientări și direcții precise, stabilite în Directivele celui de-al XI-lea Congres al P.C.R.: „În industria locală de stat producția va spori în anul 1980 față de 1975 cu 35—37 la sută, se va extinde și diversifica fabricația de bunuri de consum destinate completării fondului de mărfuri pentru aprovizionarea populației. Va fi dezvoltată producția de articole casnice și de uz gospodăresc, mobilă, produse de panificație, ape minerale, băuturi răcoritoare, produse zaharoase.

Se va extinde cooperarea în producție cu industria republicană pentru realizarea de piese de schimb, reperi și subansamble (creșterea de circa 50 la sută în 1980 față de 1975), urmându-se crearea și specializarea de unități care să lucreze pe baza contractelor de lungă durată sub îndrumarea tehnică a uzinelor republicane“.

Stabilirea acțiunilor ce trebuie întreprinse pentru materializarea acestor nivele și direcții de dezvoltare a impus, încă din anul trecut, analizarea îndeaproape a neajunsurilor și greutăților ce au existat în activitatea unor unități județene de industrie locală în realizarea integrală a obiectivelor de plan. Un studiu aprofundat, întocmit pe baza analizei situației în toate județele, din indicația conducerii partidului a evidențiat următoarele:

— nerealizarea sarcinilor de producție în structură, pe produse, de către unele unități ale industriei locale, a condus la neîndeplinirea unor obligații contractuale și la restanțe în livrările de mărfuri către organizațiile comerciale sau către alte unități;

— utilizarea incompletă a unor capacități de producție, realizarea de indici de utilizare a mașinilor-unelte sub 70% (Alba, Bistrița-Năsăud, Tulcea, Vilcea), obținerea unor coeficienți de schimburi pe

unități sub 1,5 (Vrancea, Teleorman, Gorj, Harghita);

— ritm lent în dezvoltarea, diversificarea și înnoirea producției bunurilor de consum, menținerea în fabricație a unor sortimente învechite cu consum mare de materiale (Iași, Botoșani, Covasna, Vaslui, Ialomița);

— fructificarea insuficientă a unor resurse de materii prime și gradul scăzut de valorificare a unor materiale în raport cu rezultatele obținute în întreprinderile republicane;

— proces lent de atragere în circuitul economic a unor stocuri supranormative de materii prime, materiale și produse finite;

— întârzieri în realizarea unor investiții productive, depășirea termenelor planificate, precum și neatingerea parametrilor proiectați la unele obiective date în funcțiune în anii cincinalului precedent.

Măsurile concrete ce s-au stabilit pe fiecare unitate a industriei locale, cuantificarea rezultatelor economice ale acestora pe județe, au determinat o îmbunătățire a unor indicatori ai proiectului planului național unic pentru perioada 1976—1980, indicatori care arată în felul următor (graficul nr. 1).

Conform prevederilor, industria locală de stat va continua să dezvolte cu prioritate producția bunurilor de consum, îndeosebi articolele de uz casnic și gospodăresc, unde procesul de înnoire și de ridicare a nivelului tehnic va cunoaște modificări calitative, precum și fabricația unor mărfuri solicitate de populație. De asemenea se va extinde producția mobilei pentru fondul pieței și export, în structura căreia va spori ponderea sortimentelor cu prelucrări superioare și mobila realizată din panouri, creându-se condiții de organizare și dotare a unităților, care să contribuie la o valo-

parea la aprovizionarea populației cu mărfuri alimentare, cum ar fi băuturile răcoritoare, apele minerale, produsele zaharoase, de patiserie și de panificație, acordându-se atenție deosebită localităților unde, ca urmare a dezvoltării industriei și creșterii populației, se va înregistra o creștere a consumului (graficul nr. 2).

Actualul cincinal va marca o mai intensă valorificare a posibilităților materiale existente în toate județele, dezvoltându-se producția de agregate de carieră și balastieră, turbă, gips, nisip cuarțos, bentonită, diatomită, cahle de teracotă, alabastru, alte materiale de construcții etc. Va spori în același timp producția de împletituri din răchită și papură, covoare, arțizanat, ceramică, utilizând în mai mare măsură forța de muncă calificată din unele zone ale țării, asigurându-se totodată și unele mărfuri la export.

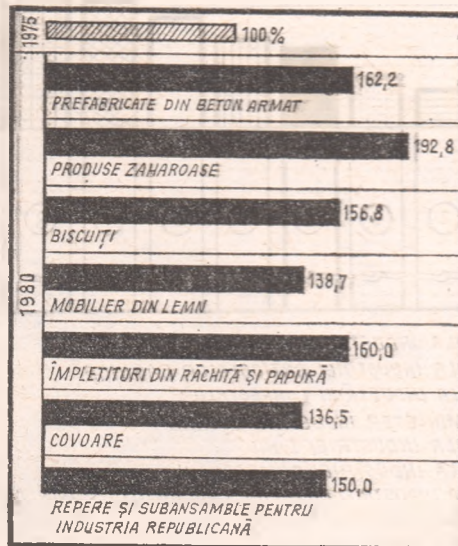
Lărgirea cooperării și dezvoltarea serviciilor către populație

AMPLUL PROGRAM de industrializare a țării, în cadrul căruia se realizează și o mai bună amplasare teritorială a noilor obiective industriale, constituie o premisă importantă în îndeplinirea sarcinilor stabilite pentru extinderea cooperării în producție cu industria republicană, îndeosebi în județele cu cele mai înalte ritmuri de creștere a industriei (Bistrița-Năsăud, Sălaj, Ialomița, Vaslui, Covasna, Botoșani, Vrancea, Gorj, Tulcea). Unitățile de industrie locală, pe baza programului aprobat, vor acționa, mai ales pe lângă întreprinderile republicane din raza teritorială a județului respectiv, să perfecteze contracte de cooperare de lungă durată, care să le permită, sub îndrumarea tehnică a acestora să asigure pregătirea și organizarea producției respective. Va continua să se dezvolte producția de scule-unelte, de piese de schimb, precum și baza tehnică proprie pentru fabricația de mașini, utilaje și instalații necesare autotării (utilaje care nu se produc de către industria republicană, îndeosebi pentru industria alimentară, prelucrarea lemnului, construcții și materiale de construcții, spălătorii-curățătoare, stații auto-service, gospodărie comună etc).

Prevederile planului național unic pe perioada 1976—1980 în domeniul investițiilor asigură industriei locale condiții să participe în mai mare măsură la procesul de urbanizare al localităților, prin construirea de fabrici de piine, unități pentru producția bunurilor de consum, secții de reșapat anvelope, fabrici și alte unități producătoare de materiale de construcții etc. Se are în vedere ca o parte din aceste unități să fie amplasate în cele 120 comune care, în actualul cincinal, urmează să devină centre urbane cu profil agro-industrial sau industrial-agrar.

Serviciile pe care industria locală le oferă populației vor fi, de asemenea, mult dezvoltate și diversificate. Se preconizează creșterea cu precădere a rețelei de spălătorii și curățătoare chimice și stații auto-service.

Paralel cu măsurile ce se impun pentru perfecționarea activității în unitățile existente, se va acționa mai hotărât pentru pregătirea și execuția investițiilor, respectiv pentru punerea în funcțiune a celor 32 noi spălătorii-curățătoare chimice prevăzute în București și județele Arad, Bihor, Caraș-Severin, Constanța, Dolj.

Graficul nr. 2 — Creșterea nivelului producției la unele bunuri de larg consum, realizate de industria locală de stat

rificare superioară a materialelor lemnoase. Prin diversificarea producției, îmbunătățirea utilizării capacităților existente și construirea de noi unități, industria locală își va mări substanțial partici-

Tabelul nr.2

Unități prestatoare de servicii pentru populație

	Numărul județelor în care sînt amplasate	Număr unități			
		1970	1975	1980	
Spălătorii și curățătorii chimice	13	17	28	60	
Stații de întreținere și reparații autoturisme	23	13	29	52	

Iaiși, Neamț, Timiș și Vaslui, precum și a celor 23 stații auto-service ce se vor amplasa în Capitală și în unele localități din județele Bistrița-Năsăud, Bihor, Brașov, Cluj, Dimbovița, Galați, Maramureș, Prahova, Teleorman, Tulcea, Hunedoara etc.

Îmbunătățirea structurii și repartizării teritoriale

ÎMBUNĂTĂȚIREA permanentă a repartizării teritoriale a forțelor de producție și făurirea unei structuri teritoriale eficiente, preocupare centrală a politicii Partidului Comunist Român, au fost consecvent aplicate și în dezvoltarea industriei locale pe județe. Ca urmare, prezența tot mai activă a industriei locale în geografia economică a tuturor zonelor țării este marcată de creșterea continuă, de la an la an, a numărului județelor unde activitatea industriei locale depășește 500 milioane lei producție globală industrială (tabelul nr. 3).

Planul național unic al consiliilor populare pentru perioada 1976—1980 prevede ca pînă în 1980, în 34 județe să se atingă în industria locală cel puțin 500 mil. lei

producție globală industrială, iar în mai mult de jumătate din numărul județelor unitățile industriale subordonate organelor locale să depășească un miliard lei producție globală industrială, în principal prin construirea de noi unități de producție și prin îmbunătățirea dotării tehnice a celor existente.

Organelor locale le revin sarcini importante și pentru obiectivele productive proprii, în aplicarea reglementărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și sistematizarea zonelor și platformelor industriale. Se are în vedere examinarea temeinică a tuturor amplasamentelor prevăzute pentru noile obiective de producție industrială și de prestări de servicii din industria locală, asigurându-se folosirea eficientă a terenurilor, gruparea unităților în zone și platforme industriale cu cele mai raționale rețele de utilități, amplasarea în aceleași clădiri a capacităților de producție și auxiliare, cu organizarea pe verticală a fluxului de producție etc.

Îndeplinirea tuturor acestor sarcini de creștere economică a industriei locale de stat, pentru care s-a asigurat baza tehnico-materială, trebuie să se realizeze printr-o strînsă conlucrare cu ministerele economice care exercită funcția de „organ central coordonator de ramură”, în vederea obținerii sprijinului și îndrumării, mai ales în ce privește dezvoltările de producție, diversificarea activității, creșterea calității și eficienței producției, în concordanță cu competențele și atribuțiile ce au fost conferite acestor organe prin Decretul nr. 230/1974. În acest scop, organele locale, comitetele și consiliile oamenilor muncii din unitățile industriei locale este necesar să se preocupe permanent de îndeplinirea prevederilor hotărîrii Primului Congres al consiliilor populare, cu privire la perfecționarea activității consiliilor populare, care jalonează dezvoltarea

viitoare a acestui sector: „În mod deosebit, consiliile populare trebuie să asigure dezvoltarea și modernizarea industriei locale, valorificarea pe această cale a posibilităților materiale și a potențialului uman existent în fiecare localitate. Consiliile populare trebuie să ia măsuri hotărîte pentru extinderea și diversificarea producției acestor unități, în special a prelucrării industriale a resurselor locale, pentru lărgirea gamei de prestări de servicii pentru populație, să asigure o cooperare mai strînsă între industria locală și între-

Tabelul nr.3

Gruparea județelor după volumul producției industriei locale de stat

Gruparea după valoarea producției globale industriale - în milioane lei -	Număr județe			
	1965	1970	1975	1980
pînă la 200	11	6	-	-
201-500	21	14	9	6
501-1000	7	17	20	13
1001-2000	-	2	9	18
2001-8000	1	1	2	2
peste 8000	-	-	-	1
Total	40	40	40	40

x inclusiv municipiul București.

prinderile republicane. În fiecare județ, în fiecare localitate, industria locală trebuie să răspundă în condiții tot mai bune cerințelor crescînde ale economiei naționale, să asigure satisfacerea nevoilor gospodărești ale tuturor cetățenilor, ale aprovizionării populației cu un sortiment tot mai larg de bunuri de consum”.

Paul SFETCU
Gheorghe LAMPERT
Constantin BĂLAN

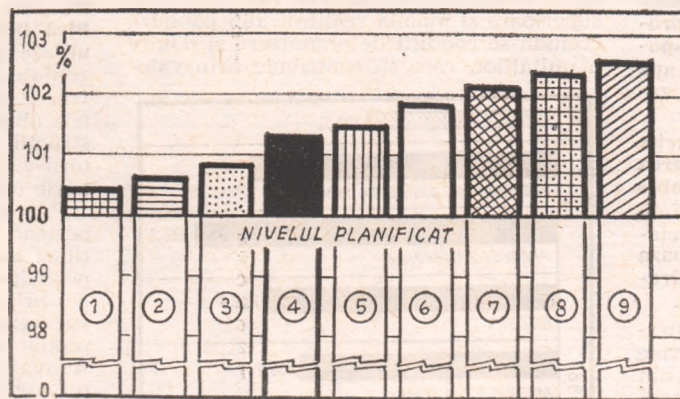
COMENTARIU LA UN GRAFIC

Sporirea productivității muncii — un obiectiv major

ÎN întrecerea pe care o desfășoară colectivele din întreprinderile industriei ușoare pentru realizarea și depășirea planului pe 1976, un obiectiv important îl constituie creșterea productivității muncii. În acest scop au fost puse din timp în evidență în fiecare întreprindere rezervele existente, acțiunile și măsurile concrete ce urmează a se desfășura, prioritățile pentru acest an. Au fost vizate pentru perfecționarea organizarea producției și a muncii, calificarea profesională a personalului direct productiv, mecanizarea unor operațiuni. Totodată s-a prevăzut înlocuirea unor tehnologii cu altele mai avansate, diminuarea numărului de lucrători auxiliari, întărirea disciplinei etc.

Prin aplicarea complexului de măsuri amintit (acțiuni care continuă) au fost obținute atît pe fiecare întreprindere, centrală industrială, cit și pe minister rezultate bune, prevederile la principalii indicatori de plan fiind realizate și chiar depășite.

În ceea ce privește productivitatea muncii, realizările pe două luni (ianuarie + februarie 1976) depășesc nivelul planificat

- 1 - CENTRALA INDUSTRIEI TRICOTAJELOR
- 2 - CENTRALA INDUSTRIEI ARTICOLELOR CASHNICE
- 3 - CENTRALA INDUSTRIEI CONFECȚIILOR
- 4 - TOTAL MINISTER INDUSTRIE UȘOARĂ
- 5 - CENTRALA INDUSTRIEI LÎNII
- 6 - CENTRALA INDUSTRIEI BUMBACULUI
- 7 - CENTRALA INDUSTRIEI PIELĂRIEI, CAUCIUCULUI ȘI ÎNCĂLȚĂMINTEI
- 8 - CENTRALA INDUSTRIEI STICLII
- 9 - CENTRALA INDUSTRIEI MĂTĂȘII, INULUI ȘI CÎNEPII

cu 1,4% pe total M.I.U., și cu procente variind între 0,5—2,6% pe centralele industriale (grafic). Sporirea productivității muncii, corelată cu depășirea producției industriale, a permis înregistrarea unor importante economii relative de personal, astfel:

peste 7 mii oameni pe total M.I.U., peste 1,9 mii la Centrala industriei bumbacului, peste 1,8 mii la Centrala industriei pielăriei, cauciucului și încălțăminte, aproape 10 mii la Centrala industriei mătăsii, inului, cînepii etc.

Depășirea producției pe total minister cu 2,2% și a productivității muncii cu 1,4% face însă ca sporul producției pe scama creșterii productivității muncii să fie de numai 68%, față de 79% cit s-a prevăzut în plan. Această stare de lucruri își găsește explicația în existența încă a unor neajunsuri, legate în special de organizarea insuficientă a producției, cit și a unor deficiențe în aprovizionarea ritmică cu materii prime și materiale, neajunsuri manifestate mai ales în unele unități aparținînd Centralei industriei de tricotație și confecții și Centralei industriei articolelor casnice.

Se înțelege că realizările obținute de centralele M.I.U., satisfăcătoare în ansamblul lor, trebuie continuate și consolidate de către toate centralele industriale, întreprinderile și locurile de muncă. Pentru aceasta nu trebuie pierdute din vedere cîteva din condițiile de bază care pot contribui, alături de efortul oamenilor, la obținerea unor productivități ridicate: ritmicitatea realizării producției, reducerea la minimum a timpilor neproductivi, atît a forțelor de muncă cit și a utilajelor, aprovizionarea la timp a locurilor de muncă cu cele necesare, asigurarea asistenței tehnice pe fiecare schimb.

BAZELE JUDEȚENE ȘI REDISTRIBUIREA STOCURILOR DISPONIBILE

VALORIFICAREA întregului potențial al economiei naționale presupune și atragerea cât mai deplină în circuitul economic a stocurilor disponibile. Procesul de preluare și de valorificare a acestor stocuri se realizează prin bazele județene de aprovizionare. Asupra acestui proces acționează o serie de factori, iar desfășurarea sa ridică unele probleme în legătură cu care dorim să ne exprimăm punctul nostru de vedere.

O atitudine responsabilă față de gospodărirea resurselor materiale

DIN ANALIZELE și studiile efectuate în unele întreprinderi din județele Cluj, Bihor și Maramureș s-a desprins concluzia că în privința atragerii în circuitul economic a stocurilor disponibile au fost obținute unele realizări, dar că posibilitățile existente nu sînt nici pe departe folosite. Unele întreprinderi manifestă încă tendința de a nu scoate în relief existența acestor stocuri de materiale și de a nu raporta corect volumul lor. Nici acțiunea de organizare a transiterii listelor și analizarea acestora nu se desfășoară la un nivel corespunzător, nerespectîndu-se termenele prevăzute și neevidențîndu-se toate materialele disponibile. În plus, aceste liste sînt incomplete, nu conțin toate elementele necesare stabilirii măsurilor pentru preluarea lor de către bazele de aprovizionare.

Există, totodată, rețineri din partea bazelor de a prelua stocurilor disponibile declarate de unități. În 1974, în județul Cluj, de pildă, din totalul stocurilor declarate au fost preluate doar 60%. Aceste fenomene au la bază mai multe cauze, afîc la nivelul unităților economice deținătoare de stocuri disponibile, cît și la nivelul bazelor de aprovizionare.

La nivelul unităților deținătoare, odată ce asemenea stocuri au fost identificate se impun măsuri pentru lichidarea lor. Ne-am pus fireasca întrebare: cum să fie determinate întreprinderile în evidențierea corectă a stocurilor disponibile, știut fiind că de aceasta depind și măsurile ce se pot lua pe linia redistribuirii lor?

O soluție ar fi aceea a **preluării integrale de către bazele de aprovizionare a tuturor stocurilor disponibile din economie**. Nu vedem însă în aceasta o soluție corespunzătoare de rezolvare a problemei, avînd în vedere că pentru bazele de aprovizionare sarcina de preluare a stocurilor disponibile este o treabă suplimentară, greu de realizat. Apoi, prin adoptarea acestei soluții unitățile la care s-au format asemenea stocuri ar fi absolvite de răspunderea ce izvorăște din folosirea nerațională a fondurilor de care dispun. În direcția antrenării unităților economice în procesul de identificare și apoi de valorificare a stocurilor disponibile, considerăm că ar trebui acționat astfel:

— reflectarea în anexa la bilanț referitoare la mijloacele circulante a tuturor stocurilor disponibile existente la sfîrșitul trimestrelor, indiferent că apar ca stocuri supranormative sau ca stocuri în cadrul normativelor (în prezent în bilanț apar numai imobilizările, balastul; or, stocurile disponibile se caracterizează prin faptul că

sînt de bună calitate, dar nu sînt necesare unităților care le dețin);

— elaborarea unor reglementări precise în legătură cu posibilitatea valorificării unor stocuri chiar prin comerțul socialist, dacă asemenea stocuri nu mai sînt necesare unităților producătoare. Menținerea unor astfel de stocuri în unitățile deținătoare, ani de-a rîndul, este ineficientă, uneori dobînda penalizatoare plătită pentru creditele restante aferente acestor stocuri se apropie sau întrece valoarea lor de înlocuire;

— intensificarea acțiunilor de control ale organelor financiar-bancare, cunoscîndu-se că în urma unor asemenea acțiuni unitățile sînt obligate să întreprindă măsuri pentru lichidarea stocurilor, iar dacă nu le iau, organele de control pot emite „dispoziții obligatorii“ în acest sens.

În ce privește bazele județene de aprovizionare, considerăm că ar trebui sporită răspunderea acestora în analizarea și rezolvarea cererilor de preluare a stocurilor disponibile. Luarea deciziei privind preluarea sau nepreluarea acestor stocuri trebuie să se bazeze pe o analiză aprofundată a posibilităților de valorificare pe care le au, a consecințelor stocurilor asupra activității lor economice, a cauzelor care au dus la formarea acestor stocuri etc.

Custodia și depozitele proprii

PRELUAREA stocurilor disponibile de către bazele de aprovizionare se poate realiza în două moduri: în custodia deținătorilor și în depozitele proprii.

Preluarea stocurilor prin modalitatea „în custodia deținătorilor“ a fost pînă în 1975 cel mai frecvent utilizată, mai ales pentru faptul că suprafața de depozitare a bazelor județene de aprovizionare era insuficientă și uneori necorespunzătoare. Ca principiu, în custodia deținătorilor au fost lăsate acele stocuri disponibile preluate de către bazele județene care necesită un volum mare de operațiuni de manipulare și transport și a căror desfacere se prelină într-un timp scurt. Așadar, la alegerea acestei modalități de preluare au stat **criterii de economicitate**.

Modalitatea de preluare „în custodia deținătorului“, deși are avantajele sale, a generat însă și o serie de fenomene negative. Pentru a scăpa de consecințele unor asemenea stocuri disponibile identificate (reflectarea lor în creditele restante), unitățile deținătoare au declarat asemenea stocuri, bazele de aprovizionare le-au preluat în custodie, dar tot unitățile respective au fost cele care le-au folosit, reachitîndu-le bazelor. Apoi, nu în toate cazurile materialele preluate și lăsate în custodie au fost păstrate separat de restul materialelor, fapt ce a îngreuiat foarte mult acțiunea

de urmărire a existenței lor. De altfel, nici bazele județene, prin compartimentele lor de control al stocurilor, nu au urmărit sistematic modul în care se depozitează și se gestionează de către custozi asemenea materiale. Uneori, depozitarea acestora a fost necorespunzătoare, ducînd la degradarea unor materiale. Alteori, consumarea acestor materiale se făcea de către custozi fără aprobarea prealabilă a bazelor județene de aprovizionare.

Față de situația prezentată considerăm că trebuie întreprinse măsuri energice de disciplinare a custozilor. Unitățile economice care au creat stocuri disponibile (cu toate că aceste stocuri au fost preluate de către baze în custodie), trebuie atrase în continuare la reușita acțiunii de valorificare a acestora. Preluarea lor de către baze nu trebuie înțeleasă de către deținători ca o diminuare a răspunderilor pentru păstrarea corespunzătoare a stocurilor și pentru lichidarea lor. Bazele, în condițiile în care constată din partea custozilor abateri de la răspunderea privind valorificarea stocurilor, trebuie să dispună de drepturile pe care le au, putînd merge chiar pînă la recedarea acestor stocuri deținătorilor, pretinzîndu-le reachitarea lor. O astfel de rezolvare a problemei ce o generează forma de preluare în custodie ar fi în măsură să ridice eficiența procesului de valorificare a stocurilor disponibile în economia națională.

În ultima perioadă, organele centrale de aprovizionare tehnico-materială merg pe linia renunțării la modalitatea de preluare a stocurilor în „custodia deținătorilor“, operațiunea urmînd să fie făcută numai în depozitele proprii bazelor. Considerăm că nu este bine să se renunțe la această modalitate de preluare, a stocurilor, chiar dacă ea generează unele fenomene negative, ci să se determine cauzele care conduc la unele aspecte nefavorabile pentru a fi eliminate, mai ales pe calea disciplinării custozilor. De altfel, custodia este folosită pe larg și în alte cazuri și are la bază criterii de eficiență. Bunăoară, Baza de aprovizionare și desfacere din Oradea a Ministerului Industriei Metalurgice (bază specializată în importul de metal), folosește livrarea în custodia consumatorilor pentru aproape 60% din desfacerile sale. Deși și aici apar fenomene negative, ele sînt eliminate prin efortul comun al bazei de aprovizionare, al consumatorilor și al băncilor, acțiunea soldîndu-se cu bune rezultate economice.

Existența unor fenomene negative în folosirea modalităților de preluare a stocurilor disponibile „în custodia deținătorilor“ trebuie să determine măsuri pentru eliminarea cauzelor generatoare de astfel de fenomene și nu renunțarea la această custodie care are repercusiuni negative asupra procesului de preluare a stocurilor disponibile, ducînd în principal la:

— reducerea volumului preluărilor, ca urmare a neasigurării depozitării corespunzătoare, în condițiile actualelor suprafețe de depozitare a bazelor. De altfel, de

la aplicarea acestor măsuri nivelul preluărilor a scăzut foarte mult. La Baza județeană de aprovizionare din Baia Mare, de pildă, preluările de stocuri disponibile în 1975 reprezentau doar 6% din cele ale anului 1974. Același fenomen este întâlnit și la celelalte unități analizate;

— creșterea la bazele de aprovizionare județene a cheltuielilor de circulație pentru păstrarea și manipularea acestor stocuri, cheltuieli care uneori sînt mai mari decît suma adaosului încasat. Prin măsurile de desființare a custodiei, procesul de redistribuire a stocurilor disponibile în loc să crească în intensitate s-a atenuat foarte mult și, deci, nu mai răspunde cerințelor de atragere într-un termen relativ scurt în circuitul economic a acestor stocuri.

O mai largă fructificare a posibilităților existente

PÎNĂ la reorganizarea sistemului de aprovizionare tehnico-materială după criteriul teritorial valorificarea stocurilor preluate de unitățile de aprovizionare nu s-a ridicat la un nivel corespunzător. Astfel, din totalul stocurilor preluate de la începutul acțiunii (anul 1970) și pînă în iunie 1973, în județul Cluj valorificările dețineau mai puțin de jumătate.

În ultimii ani acțiunea de valorificare a stocurilor preluate s-a intensificat, însă această intensificare trebuie privită și prin prisma reducerii preluărilor. Aceasta deoarece acțiunea prezintă încă unele carențe legate, în special, de creșterea duratei stocurilor. La nivelul Bazei județene de aprovizionare din Cluj-Napoca la 31 martie 1975, de pildă, existau stocuri cu o vechime de peste 2 ani în proporție de 70% față de stocurile disponibile existente la acea dată, iar cu o vechime de 1—2 ani de la preluare în proporție de 20% din stocurile disponibile existente.

Unitățile de aprovizionare tehnico-materială au desigur numeroase posibilități de valorificare a acestor stocuri, printre care menționăm: livrările în cadrul planului și în afara acestuia către unitățile economice cu care bazele au relații pe linie de aprovizionare; legăturile operative cu coordonatorii de balanțe materiale pentru ca aceste stocuri să fie puse în balanțe și să li se dea destinația corespunzătoare; legături permanente, operative cu furnizorii, pentru ca aceștia să indice consumatorii ale căror cereri nu pot fi satisfăcute din producția proprie și să-și coreleze planurile de fabricație cu stocurile de materiale disponibile existente în baze sau cu cele care nu au putut fi preluate; informări operative către întreprinderile de comerț exterior importatoare asupra unor cantități de materiale existente în baze pentru a nu mai fi prevăzute la import etc.

Din analiza acțiunii de preluare a stocurilor disponibile în județele analizate, am desprins concluzia că aceasta ar spori în intensitate, sub aspectul valorificării, dacă posibilitățile de fructificare ar fi folosite din plin, mai ales cele legate de relațiile cu furnizorii, cu coordonatorii, de balanțe materiale. După părerea noastră, în cadrul posibilităților de valorificare a acestor stocuri disponibile de materiale ar trebui să figureze și vânzarea acestor materiale către sectorul cooperatist și către populație, în măsura în care celelalte posibilități de valorificare au fost epuizate. Avem aici în vedere mai cu seamă acele stocuri care nu se pot valorifica în 2 ani de la preluare. O astfel de soluție ar avea urmări pozitive în ce privește

transformarea valorilor materiale în fonduri bănești și reducerea cheltuielilor de circulație ale bazelor.

Eficiența folosirii

pirghiei creditului și dobizii

ORGANELE BANCARE, folosind pirghia creditului și dobizii, pot influența procesul redistribuirii stocurilor disponibile în economie. Astfel, pentru a stăvili practica de preluare și apoi de folosire de către deținători a stocurilor disponibile, considerăm că se pot întreprinde unele măsuri. Stocurile devenite disponibile într-un trimestru și care vor fi necesare în perioadele următoare nu ar mai trebui supuse operațiunii de preluare de către bazele de aprovizionare, ci ar trebui să rămână la deținători, evidențiindu-se separat și creditându-se la aceștia. Asemenea

stocuri ar putea fi acoperite la deținători fie pe seama unor credite pentru nevoi temporare de fonduri ivite pe parcursul realizării planului, considerîndu-se ca aprovizionare cu anticipație, fie pe seama unor credite acordate pe bază de aprobări speciale ale Consiliului de Miniștri. În acest fel s-ar raționaliza circuitul acestor stocuri și s-ar lega mai strîns consecințele unor asemenea fenomene de gestiunea economică a unității din vîna căreia s-au format stocuri disponibile.

Dar **pirghia dobizii poate să fie folosită în același sens și asupra influențării redistribuirii stocurilor disponibile.** Schimbările intervenite în regimul dobizilor bancare au influențat însă nefavorabil, după părerea noastră, procesul preluării stocurilor disponibile. Astfel, la bazele de

lector univ. Teodor ROȘCA

(Continuare în pag. 32)

Expoziția internațională specializată de

BUNURI DE LARG CONSUM

1-8 noiembrie 1976

PLOVDIV — BULGARIA

Pe teritoriul Tîrgului Internațional Plovdiv vor fi expuse cele mai noi realizări din domeniul industriei ușoare :

- textile, tricotaje, confecții, galanterie
- încălțăminte, genți, articole din piele
- bijuterii
- produse de parfumerie

Organizatorii expoziției oferă toate condițiile unei activități fructuoase pentru încheierea de contracte, precum și petrecerea în mod plăcut a timpului liber, în frumosul oraș Plovdiv.

Informații detaliate puteți obține de la :

DIRECȚIA TÎRGULUI INTERNAȚIONAL — PLOVDIV

Bd. Gheorghe Dimitrov nr. 37, telefon : 5-31-46

Telegrame : Panaira Plovdiv, telex 044432 Partet BG

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE — Sofia

Bd. Al. Stamboliisky 11-a, telefon : 87-26-31

Telegrame : Torgpalata Sofia, telex : 22374

REPREZENTANȚA COMERCIALĂ A R. P. BULGARIA

ÎN R.S. ROMÂNIA — București Str. Galați nr. 32,

telefon : 11.20.87

Un proces complex : CONSOLIDAREA ECONOMICO-ORGANIZATORICĂ A COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE. Cum îl conducem ?

DEZVOLTAREA agriculturii cooperatiste presupune ca fiecare cooperativă agricolă în parte să fie o unitate economică puternică și prosperă, cu o structură de producție modernă și eficientă, cu randamente ridicate. Această cerință, se regăsește cu claritate în toate documentele de partid referitoare la creșterea rolului agriculturii cooperatiste în ansamblul agriculturii, are o profundă semnificație economică și socială, mai ales că în acest cincinal agricultura urmează să sufere profunde transformări care să o transforme treptat într-o variantă a muncii industriale.

Potrivit sistemului organizatoric al agriculturii coopera-

tiste, procesul de consolidare economico-organizatorică a cooperativelor agricole poate fi condus la nivelul unității de producție, la nivelul consiliului intercooperatist, la nivelul județului și, desigur, pe ansamblul agriculturii cooperatiste. Acțiunea, prin importanța ei, a fost și va fi reflectată în coloanele revistei noastre la toate nivelurile, în scopul evidențierii mijloacelor și resurselor utilizate în practică, în scopul mijlocirii schimbului de experiență între unitățile agricole.

În acest număr prezentăm modul cum a fost condus acest proces în județul Bihor și Satu-Mare și rezultatele obținute.

ÎN JUDEȚUL Satu-Mare, din totalul cooperativelor agricole de producție 71 au fost considerate mai puțin dezvoltate; din acestea 33 au fost redresate*) pe parcursul anilor 1971—1975, rămânând în prezent 38 cooperative agricole de producție slab dezvoltate, din care câteva unități cu greutăți financiare deosebite. În județul Bihor, din totalul cooperativeelor agricole, 76 au fost considerate mai puțin dezvoltate, din care 13 au fost redresate în anii 1971—1974.

Cel mai adesea aceste cooperative nu au avut un profil care să corespundă condițiilor pedoclimatice de care dispun și care să permită desfășurarea unei activități eficiente în toate sectoarele de producție, structura producției agrozootehnice și uneori cea organizatorică nu au fost întodeauna cele mai eficiente, n-au fost suficient sprijinite pe linia unei dotări tehnico-materiale adecvate zonelor în care sînt situate.

Pe baza analizelor și studiilor întreprinse s-au întocmit programe de dezvoltare economică speciale pe fiecare cooperativă, concepute a se realiza eșalonat în perioada 1974—1975 și în cincinalul 1976—1980. Acțiunea de redresare economico-financiară a cooperativelor mai puțin dezvoltate în ambele județe, concepută prin aplicarea eșalonată a unui complex de măsuri organizatorice, tehnice și economice, vizează creșterea continuă a producțiilor și veniturilor acestora, acoperirea cheltuielilor materiale și, în final, desfășurarea unei activități eficiente în toate sectoarele productive ale acestor cooperative.

Directiile și factorii dezvoltării

Zonarea culturilor

Una din direcțiile spre care și-au concentrat eforturile organele agricole din Satu-Mare și Bihor încă de la începutul acțiunii de redresare se referă la o mai rațională zonare a culturilor și la profilarea producției, atât în sectorul vegetal cât și în cel animalier, urmărindu-se ca și în aceste cooperative să se realizeze o producție intensivă, eficientă. Astfel, pe baza unor programe bine fundamen-

tate s-a trecut la reamplasarea culturilor sfeclei de zahăr și a florii-soarelui ținînd seama de cerințele acestor plante, precum și la introducerea și extinderea culturii inului și a altor plante tehnice, a căpsunului, coacăzului, a trifolienei și lupinului pentru semințe, a plantelor furajere, plantațiilor vitipomicole, care s-au dovedit a fi rentabile pentru aceste cooperative.

La in, de pildă, suprafața cultivată de agricultura cooperatistă a județului Satu-Mare a crescut de la 2 000 ha în 1969 la peste 7 000 ha în 1975. O mare parte din această suprafață a fost repartizată celor 71 unități cuprinse în acțiunea de consolidare economică. Concomitent cu creșterea suprafeței au fost luate măsuri și pentru creșterea producției la această cultură. Îndeosebi prin amendarea și fertilizarea terenurilor podzolice și prin înlăturarea excesului de umiditate s-a ajuns de la 500—1 000 kg la hectar la o producție medie de 2 800—3 000 kg tulpini de in.

În județul Bihor, în cele 12 C.A.P., suprafața cultivată cu in pentru ulei a crescut cu 891 ha, iar a culturilor semincere cu 95 ha.

A crescut, de asemenea, suprafața de căpșuni în județul Satu-Mare. C.A.P. Călinești a plantat cu căpșuni o suprafață de 60 ha, iar C.A.P. Turț peste 40 ha. Suprafețe importante, circa 500 ha, sînt cultivate cu căpșuni. Este interesantă din acest punct de vedere experiența C.A.P. Turț. Pentru a folosi eficient suprafețele deținute în curți și grădini de către cooperatori și care depășesc prevederile statutare privind loturile în foloșință, aceste suprafețe au fost date în acord global la 1 000 lei producție numai pentru plantarea de căpșuni. În felul acesta cooperativa realizează anual un venit net între 600 000—700 000 lei din producția de căpșuni valorificată prin I.L.F. pe bază de contract. În 1975 s-a realizat o producție totală de căpșuni de 1891 t din care circa 1 100 t s-a obținut din aceste cooperative.

Valorificarea terenurilor

Cu forțe proprii și credite acordate de stat s-au întreprins acțiuni pentru valorificarea superioară a terenurilor în pantă, erodate, precum și a terenurilor nisipoase prin extinderea plantațiilor de pomi, vii, arbuști fructiferi etc. În ultimii ani au fost înființate numai în zona nisipurilor plantații intensive și clasice pe circa 2 000 ha, urmînd ca pînă în 1980 livezile în această zonă să se extindă pe încă 1 800 hectare, iar viile pe încă 600 ha.

Printre unitățile cu experiență înaintată și rezultate bune în această direcție

se situează Remetea, Negrești, Turț, Gherța Mare, Soconzel, Horea și altele.

Deosebit de rentabile s-au dovedit plantațiile de coacăz negru, a cărei producție este în totalitate contractată pentru export. C.A.P. Ghiriga, de pildă, a înființat o plantație de coacăz negru pe 45 ha, care dă o producție medie de 5 000 kg la hectar și aduce anual cooperativei venituri de circa 2 milioane lei.

Paralel cu profilarea culturilor și a producției animaliere au fost întreprinse ample acțiuni de îmbunătățiri funciare și de ridicare a fertilității solului.

Ținînd seama că peste 60% din suprafețele agricole ale celor 71 unități din Satu Mare sînt soluri podzolice sau podzolite, cu aciditate ridicată și conținut mare de fier și mangan, avînd un potențial productiv foarte scăzut, s-a trecut la aplicarea amendamentelor calcaroase, încorporarea unor cantități sporite de îngrășăminte chimice, adîncirea treptată a straturii arabil și la executarea unor lucrări hidroameliorative în vederea înlăturării excesului de umiditate sau pentru acumularea apei în sol în perioadele secetoase. Aplicîndu-se anual amendamente calcaroase pe circa 10 000 hectare s-a ajuns ca pînă în prezent să se amendeze aproape 40 000 ha, respectiv 28% din terenul deținut de cele 71 cooperative agricole slabe. Amendarea terenurilor acide a permis în multe unități nu numai creșterea producției la hectar, ci și a suprafețelor însămîntate cu griu, porumb și alte plante care nu puteau fi cultivate înainte pe aceste terenuri.

La C.A.P. Negrești, de pildă, unde înainte se cultiva griu și porumb doar pe 50—60 ha, după amendare, aceste culturi au fost extinse la 500—600 ha. Eficiența economică a calcării solurilor acide în anii 1971—1973 este demonstrată convingător de rezultatele obținute la producția anuală de griu și porumb în 7 cooperative agricole din aceste zone. (vezi tabelul).

În județ se execută, totodată, ample lucrări hidroameliorative pentru combaterea excesului de umiditate pe toate bazinele hidrografice — Someș, Tur, Crasna — care afectează circa 180 000 ha teren agricol, în mare parte aparținînd cooperativeelor agricole slabe.

În județul Bihor, celor 12 unități le-au fost asigurate îngrășăminte chimice în

cantități care au permis să fie administrate între 400 și 800 kg azotat și fosfor la hectar pentru culturile de grâu, porumb și în pentru ulei. De menționat că în anii anteriori aceste cooperative nu au utilizat deloc sau au folosit cantități foarte mici de îngrășăminte. În vederea creșterii suprafețelor fertilizate, unele cooperative au repartizat anumite suprafețe de porumb cooperativilor pe care să le fertilizeze, primind drept retribuție, în primul an, 50% din producția suplimentară obținută, în condițiile îndeplinirii planului de producție și încorporării pe aceste suprafețe a cantităților de gunoi stabilite la hectar. Aceste cooperative, au primit, de asemenea, erbicide care, la unele din ele, au asigurat erbicidarea majorității suprafețelor de grâu, porumb și alte culturi.

Concentrarea producției zootehnice

În același timp, în cooperativele agricole mai puțin dezvoltate din cele două

județe s-a trecut la profilarea sectorului zootehnic pe baza unui program complex, de perspectivă. Acesta vizează reducerea numărului de specii și categorii de animale crescute în fiecare unitate. În județul Satu-Mare au fost scoase în totalitate din efectivele acestor unități păsările și porcii, iar 18 cooperative agricole au fost profilate în ultimii ani numai pe creșterea oilor. (În aceste unități numărul ovinelor a crescut de la 12 000 capete în 1970 la 24 200 capete în 1975). Totodată, 19 cooperative agricole de producție au fost profilate pe creșterea bovinelor.

Astfel, la Valca Vinului, numărul bovinelor crește de la 96 capete în 1969 la 716 capete în 1975, la Odoreu de la 410 la 889 capete, la Dobra de la 611 la 900 capete în 1975 și altele.

Această acțiune, atît în Satu-Mare cit și în Bihor, este dirijată în sensul asigurării îndeplinirii integrale a planului de stat pe județ, atît la producții, cit și la efective, pe specii și categorii de animale.

Odată cu profilarea zootehniei au fost întreprinse măsuri care să pună la baza dezvoltării acestui sector creșterea continuă a producției de furaje, corelarea efectivelor de animale cu dezvoltarea cantitativă și calitativă a bazei furajere. Îndeosebi prin sporirea producției la hectar. În acest sens, au fost întreprinse acțiuni pentru organizarea pajiștilor cultivate, curățirea, fertilizarea și regenerarea pășunilor și fînețelor, destelenirea și însămînțarea cu furaje cultivate a unor suprafețe de pășuni slab productive. În același timp, au fost luate măsuri pentru asigurarea spațiului de cazare a animalelor și pentru modernizarea construcțiilor zootehnice existente.

La C.A.P. Boianul Mare și Vișoara din Bihor au fost construite 3 saivane în valoare de 290 mii lei; la Tășad, Drăgănești, Lunca, Aștileu, Chijie s-au investit aproape 300 mii lei pentru modernizarea grajdurilor existente.

Aceste măsuri, la care se adaugă prepararea și administrarea mai rațională a furajelor, au făcut ca — în 6 din cele 11 cooperative din Bihor care dețin vaci — producția de lapte să crească; de la o producție medie de lapte cuprinsă între 400—700 litri pe cap de vacă furajată în 1973, cooperativele agricole Vadu Crișului, Chijie, Tășad, Mihelen, Beiuș și Buntești au ajuns în 1974 la o producție medie de 1 000—1 500 litri pe cap de vacă furajată.

Mecanizarea lucrărilor agricole

dresare a cooperativelor slabe spre care și-au îndreptat atenția organele agricole din cele două județe. În vederea extinderii lucrărilor mecanizate, executării unor lucrări de bună calitate, au fost luate măsuri pentru întreținerea și repararea corespunzătoare a parcului de tractoare și mașini agricole deținute de secțiile de mecanizare care deservesc aceste cooperative, iar în unele cazuri s-a asigurat dotarea acestora cu tractoare și mașini noi. În același timp, secțiile de mecanizare au fost asigurate cu mecanizatori stabili și bine pregătiți profesional. Toate acestea au determinat executarea lucrărilor mecanice în timpul optim și de bună calitate.

Avînd în vedere volumul mare de lucrări cerute de amendarea solului, în județul Satu-Mare au fost profilate, pe lingă stațiunile de mecanizare a agriculturii, secții dotate cu mașini și utilaje pentru executarea acestor lucrări.

Dezvoltarea activităților industriale

La consolidarea economico - organizatorică a cooperativelor mai puțin dezvoltate și-au adus aportul și amplificarea activităților industriale și prestărilor de servicii, precum și cooperarea între cooperativele mai puțin dezvoltate cu cele mai puternice, între acestea și unități de stat. Astfel, în 38 cooperative mai puțin dezvoltate din Satu-Mare, valoarea producției globale provenită din aceste activități crește de la 5 616 000 lei în 1971 la 22 270 000 lei în 1973, iar pe județ aceasta crește în aceeași perioadă de la 55 100 000 la 100 255 000 lei. De asemenea, în cele 12 cooperative din Bihor, producția din activitățile industriale a înregistrat o anumită creștere: de la 1 785 mii lei în 1973 la 1 891 mii lei în 1974 și la 2 899 mii lei în 1975.

Se remarcă, totodată, insistența cu care Uniunea județeană a C.A.P. Satu-Mare a acționat pentru realizarea unor cooperări între cooperativele mai puțin dezvoltate și întreprinderi industriale de stat. În anii 1972—1974 au fost organizate 38 asemenea cooperări îndeosebi cu unitățile industriale de stat care patronază aceste cooperative, urmărindu-se înființarea unor activități industriale și realizarea unor prestații de servicii rentabile, calificarea unor operatori în diferite meserii și în final creșterea veniturilor C.A.P.

Astfel, C.A.P. Birsău de Jos realizează o cooperare cu întreprinderea de sticlă Poiana Codrului pentru impletituri din nuiele în valoare de 1 500 000 lei anual, C.A.P. Viile Satu-Mare cooperează cu IJCOOP Satu-Mare pentru confecționarea de frînghii în valoare de 1 800 000 lei, C.A.P. Halmeu cooperează cu întreprinderea de drumuri pentru confecționarea de palmare în valoare de 1 200 000 lei și altele.

Trebuie spus, totuși, că în ambele județe, atît activitățile industriale și prestările de servicii cit și cooperările cu unitățile industriale de stat, pot să-și aducă un aport mai mare la redresarea

Mecanizarea lucrărilor agricole a constituit o altă cale de redresare a cooperativelor mai slab dezvoltate. În județul Bihor, 8 din cele 12 cooperative au realizat în 1974 o producție din aceste activități mai mică decît în 1973: la Aștileu, de 42 mii lei față de 140 mii lei în 1973, la Rieni de 70 mii lei față de 144 mii lei, la Boianul Mare de 16 mii lei față de 32 mii lei în 1973 etc. În

cooperativelor agricole mai slab dezvoltate. În județul Bihor, 8 din cele 12 cooperative au realizat în 1974 o producție din aceste activități mai mică decît în 1973: la Aștileu, de 42 mii lei față de 140 mii lei în 1973, la Rieni de 70 mii lei față de 144 mii lei, la Boianul Mare de 16 mii lei față de 32 mii lei în 1973 etc. În

	GRU kg/ha		LORUMB kg/ha		Cost amendare lei/ha anual	Venit net supliment. lei/ha
	Re-amen-dat	Spor prin amendare	Re-amen-dat	Spor prin amendare		
Ardud	1830	820	1460	915	90	1054
Agriș	1580	820	1900	1200	100	1214
Beltiug	1670	930	1800	820	95	1070
Bumbrava	1610	915	760	720	85	1010
Halmeu	1450	840	1610	1090	85	1170
media	1580	865	1506	949	91	1103

acest județ nu s-a organizat nici o cooperare cu unitățile industriale și cu alte organizații economice, iar în Satu-Mare cooperările cu aceste unități s-au redus în prezent la 12.

O măsură eficientă s-a dovedit darea în patronaj a cooperativelor slabe unor întreprinderi industriale de stat, I.A.S. și cooperative puternice. Pe lingă organizarea cooperărilor, unitățile care patronază aceste cooperative le-au sprijinit prin electrificarea grajdurilor, executarea unor lucrări de modernizare a sectoarelor de creștere a animalelor, repararea mașinilor, dotarea acestora cu unele utilaje, iar în perioada de vîrf le-au pus la dispoziție mijloace de transport și altele.

Valorificarea producției

Una din căile importante de redresare economică a cooperativelor, care a stat în atenția oranelor județene și a conducerilor unităților, o constituie valorificarea

avantajoasă a producției în aceste unități. În ambele județe colectivele care răspund de redresarea cooperativelor, au acționat pentru preluarea la timp a produselor din aceste unități, pentru respectarea strictă a prevederilor contractuale de către cooperative și organele de valorificare, au dirijat o bună parte din producția acestora spre export, îndeosebi fructe și legume. Aceste colective au urmărit creșterea continuă a valorii producției marfă în cooperativele slabe, încasarea integrală a drepturilor ce le revin din valorificarea produselor.

Ele însă n-au folosit o sursă importantă de creștere a veniturilor și anume valorificarea unor cantități de produse prin asociațiile intercooperatiste „AGROCOOP” care le oferă prețuri mai avantajoase. Nici una din cooperativele mai slab dezvoltate din cele două județe nu au încheiat contracte de valorificare cu „AGROCOOP”.

Generalizarea acordului global

O influență deosebită la redresarea economică a acestor cooperative a avut-o generalizarea acordului global în toate sectoarele lor de producție, studierea și aplicarea acestui sistem de organizare și retribuție a muncii în

formele lui cele mai adecvate cointer-sării materiale a cooperativilor din diferite unități, introducerea venitului garantat în zootehnie, aplicarea măsurilor

indicate de conducerea partidului privind îmbunătățirea organizării producției și a muncii în cooperativele agricole care au fost încadrate în categoria celor slab dezvoltate.

Cadrele S-a acordat atenție întăririi acestor unități cu cadre de conducere, tehnice și economice bine pregătite politic și profesional, capabile să organizeze și să îndrume competent activitatea, să antreneze masa de cooperatori la acțiunile ce se întreprind. Numai în județul Satu Mare, în ultimii 5 ani au fost aleși 48 președinți noi, au fost mutați din C.A.P. puternice sau aduși în cooperativele mai slabe 31 de specialiști cu experiență, s-a trecut hotărât la încadrarea acestor unități cu contabili șefi cu studii corespunzătoare și la completarea studiilor celor cu experiență, astfel încât în prezent toți au pregătirea de specialitate necesară.

Creșterea eficienței producției Acțiunile, în totalitate, au fost însoțite de o preocupare permanentă pentru îndrumarea și sprijinirea efectivă a acestor unități din punct de vedere organizatoric, tehnic și economic, pentru creșterea eficienței întregii lor activități. În acest sens s-a constituit o comisie la nivelul fiecărui județ care analizează și verifică preventiv toate cheltuielile și obligațiile de plată ale cooperativei agricole cu situație financiară mai puțin favorabilă. Orice investiție, comandă de materii sau materiale, prestări, retribuire, semințe, furaje, plata muncii S.M.A. etc. se analizează și se discută cu aceste cooperative, sînt oprite de la plată cele neeconomice, ineficiente sau inoportune, căutîndu-se soluții cu cheltuieli cît mai reduse și folosirea tuturor resurselor proprii. Astfel, în primii ani, nivelul cheltuielilor oprite în Satu-Mare însumau anual valori între 8—12 milioane lei. Aceste verificări au antrenat; totodată, conducerile cooperativei la cunoașterea și analizarea atentă a gospodăririi valorilor materiale și bănești.

Acest ansamblu de măsuri a creat condiții pentru folosirea mai rațională a fondului funciar, obținerea an de an a unor producții sporite și utilizarea cu eficiență economică ridicată a mijloacelor materiale și bănești.

Astfel, în județul Satu-Mare, valoarea producției globale în cele 71 cooperative agricole a crescut de la 194,7 milioane lei în 1969 la 313 milioane lei în 1975. Totodată, a crescut în mod simțitor volumul livrărilor la fondul de stat: la grâu de la 2 077 tone în 1969 la 16 435 tone în 1975; la porumb de la 540 tone la 4 916 tone; la lapte de vacă de la 45 133 hl la 58 062 hl. Ca urmare, veniturile bănești ale acestor cooperative au ajuns în 1975 la 175 milioane lei față de 84 milioane lei în 1969.

Creșterea veniturilor bănești a dat posibilitate acestor cooperative să restituie o parte din datoriile restante, aminate și eșalonate. Astfel, față de 108,7 milioane lei datorii la 31 decembrie 1971, la 31 decembrie 1975 datoriile reprezentau 72,7 milioane lei, cele mai bune rezultate înregistrîndu-se la C.A.P. Dorolț, la care datoriile s-au redus de la 2 182 000 lei la 31 decembrie 1971, la 523 000 lei la 31 decembrie 1975, C.A.P. Remetea Oaș, de la 1 198 000 lei la 461 000 lei, C.A.P. Orașu Nou, de la 944 000 lei la 536 000 lei etc. Trebuie subliniat că la menținerea acestor datorii au contribuit mult condițiile grele ale anului agricol 1974.

La redresarea economică a cooperativei slabe a contribuit și faptul că an de an aceste cooperative au alocat sume tot mai mari la

fondul de dezvoltare. Astfel, în cele 38 cooperative agricole care în 1972 erau încadrate în categoria de slab dezvoltate, fondul de dezvoltare a crescut în medie de la 16% la peste 22% din valoarea producției nete. Ca urmare a organizării și retribuiri muncii în acord global, precum și a realizării unor producții sporite, a crescut și fondul de retribuire a muncii.

Concluzii

MĂSURILE și acțiunile întreprinse, ca și rezultatele obținute demonstrează că multe unități au acumulat o experiență valoroasă în acțiunea de redresare, experiență care trebuie să fie preluată, amplificată și generalizată în toate județele țării.

Este de subliniat faptul că în această acțiune au fost conjugate unitar eforturile tuturor organelor județene, concretizate într-o colaborare eficientă a acestora. Se poate aprecia că organele județene de partid au antrenat toate întreprinderile, organizațiile și instituțiile care au legături economice sau de altă natură cu cooperativele agricole să acorde sprijin organizatoric, economic, tehnic cooperativei agricole slab dezvoltate.

Propuneri pe adresa unităților și organelor agricole județene

REZULTATELE obținute impun continuarea acțiunilor întreprinse pînă în prezent, concentrarea în măsură mai mare a eforturilor pentru sprijinirea cooperativei agricole mai slab dezvoltate, ca și a celor care au depășit de curînd acest stadiu, în vederea punerii în valoare a tuturor resurselor și posibilităților de care dispun pentru consolidarea lor economico-organizatorică. Direcțiile principale în care trebuie acționat în continuare sînt:

- dezvoltarea activităților industriale în cooperativele mai puțin dezvoltate, îndeosebi pentru extinderea producției de cărămidă, var și alte materiale de construcții, semiindustrializarea unor produse agricole, creșterii volumului prestărilor de servicii într-o gamă mai variată decît pînă în prezent și a cooperării cu întreprinderile de stat, cu cooperația de consum și meșteșugărească;

- avînd în vedere că volumul produselor valorificate prin AGROCOOP de la cooperativele mai slab dezvoltate este foarte redus și că aceasta constituie o sursă de venituri suplimentare, este necesar să se ia măsuri ca unitățile mai puțin dezvoltate să valorifice o cantitate mai mare de legume, fructe și alte produse prin asociațiile de valorificare;

- intrucît experiența de la Satu-Mare arată că patronarea cooperativei slabe de către întreprinderile industriale de stat a contribuit într-o măsură însemnată la redresarea acestora este recomandabil ca și în alte județe, cooperativele slabe să fie patronate de unități industriale;

- organizarea de schimburi de experiență în cooperativele redresate pentru generalizarea măsurilor și acțiunilor care au contribuit la redresarea economico-financiară și organizatorică a acestora.

Propuneri pe adresa organelor centrale

UNIUNEA Națională a Cooperativei Agricole de Producție, împreună cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Banca pentru Agricultură

și Industrie Alimentară și alte organe centrale, ar trebui să soluționeze operativ propunerile înaintate de organele județene în vederea redresării cooperativei agricole slab dezvoltate. Printre acestea menționăm:

- studierea posibilității amînării datoriilor restante a cooperativei mai slabe din punct de vedere economico-financiar pînă la redresarea lor economică-financiară. Reluarea rambursării creditelor restante să se facă de către fiecare cooperativă în mod eșalonat, în raport de posibilități, începînd din anul cînd ea nu mai figurează în rîndul cooperativei slab dezvoltate;

- cu prilejul fundamentării și aprobării planurilor de producție și financiare organelor centrale agricole să ia măsuri pentru ca în repartizarea indicatorilor de plan cooperativei mai slab dezvoltate să se țină seama de programele de redresare a acestora, elaborate și aprobate de organele de partid și cele agricole județene, în așa fel încît să se asigure o bază tehnico-economică și un profil adecvat cerințelor și condițiilor existente în fiecare unitate;

- organele centrale să examineze operativ propunerile venite de la județe privind dotarea tehnic-materială în vederea înlăturării programelor de mecanizare și chimizare, asigurîndu-li-se mașinile și utilajele, cantități de amendamente, îngrășăminte chimice, erbicide și alte substanțe solicitate în acest scop;

- organele centrale agricole să analizeze efectele indicațiilor date, potrivit căroro plantațiile noi se pot realiza numai în condiții de asociere între cooperative și, în raport de concluziile desprinse, să se creeze posibilitatea înființării unor plantații de vii și pomi de către unele cooperative, fără a fi obligate să se asocieze în acest scop;

- organele centrale și județene agricole să ia măsuri și să creeze posibilități cooperative agricole de producție mai puțin dezvoltate pentru a valorifica cantități mai mari de produse agricole prin asociațiile de valorificare AGROCOOP precum și pentru extinderea semiindustrializării în unități în vederea obținerii unor venituri suplimentare.

- Uniunea Națională a C.A.P. să acționeze cu mai multă insistență pentru extinderea cooperării în producție și în domeniul prestărilor de servicii între unitățile industriale de stat, ale cooperației de consum și meșteșugărești și cooperativele agricole de producție. Cooperările să se organizeze îndeosebi cu cooperativele mai slab dezvoltate, în care valoarea producției din aceste activități să ajungă, în medie, la cel puțin 1,5 milioane lei. În acest scop se va urgenta reglementarea pe plan central a posibilităților și condițiilor de cooperare.

- organele centrale agricole ar trebui să examineze și posibilitățile de creștere a cointeresării materiale a cadrelor trimise să lucreze în unitățile slab dezvoltate.

Ion MANEA
Mihai OLARU
activist la U.N.C.A.P.

*) La rubrica „Experiențe în actualitate”, din nr. 9 al „R.E.”, sub titlul: Ardu — o cooperativă prosperă, am evidențiat un mod de a conduce procesul de consolidare economico-organizatorică într-o cooperativă din județul Satu-Mare.

CONDUCERE ORGANIZARE

PRODUSELE NOI ÎN SISTEMUL DEZVOLTĂRII (II)

— Opinia a 100 de directori de întreprinderi industriale privind factorii de accelerare a ritmului înnoirii produselor —

În prima parte a articolului, publicată în nr. 11 a.c., au fost comentate datele culese în anchetă referitoare la :

Virsta produselor întreprinderilor Industriale
Decalajul cu care sint asimilate noutățile de pe piața mondială
Rolul concepției proprii și licențelor în asimilarea noilor produse

Contribuția întreprinderilor și a institutelor de cercetare în acest proces
Locul modernizării produselor existente și al creării noilor produse în ansamblul activității de cercetare.

În acest număr, este prezentată opinia directorilor de întreprinderi privind :

Dificultățile întâmpinate în valorificarea rezultatelor cercetării
Factorii de sporire a eficienței cercetării în cincinalul revoluției tehnico-științifice

În ceea ce privește orientările activității de cercetare-dezvoltare diferențiate pe produse și separat pe tehnologii (tabelul 8), opiniile exprimate de participanții la acheta indică pe total eșanțion și pe fiecare ramură în parte, necesitatea concentrării eforturilor în primul rînd spre pro-

industrial, astăzi „adevăratele” proiecte de cercetare-dezvoltare sînt acelea care vizează tehnologiile și metodele de fabricație. Aceasta nu pentru că — se explică — în domeniul produselor sau materialelor posibilitățile de inovare ar fi limitate de nivelul atins deja, ci pentru că, în domeniul tehnologiilor preocupările de pînă acum au fost mai puțin susținute și concertate și de aici mai puține „străpungeri” spectaculoase și de mare eficiență. Sînt bine cunoscute exemplele de astfel de tehnologii, cum ar fi, de exemplu, în metalurgie procedeul de obținere a oțelului direct din minereu, în electronică — realizarea tubului cinescop pentru televiziunea în culori, în industria alimentară — obținerea sortimentelor de cafea solubilă în apă și altele.

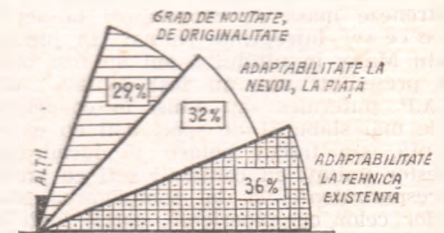

Fig. nr. 3 — Ponderile factorilor calității rezultatelor cercetării

După cum se observă, opțiunile sînt relativ egal împărțite între cei trei factori. De aici, putem trage o primă concluzie, anume aceea că atenția factorilor de răspundere și a cercetătorilor înșiși trebuie orientată în toate cele trei direcții ; originalitate, piață (nevoi), producție.

Cei mai mulți au optat pentru sporirea adaptabilității rezultatelor cercetării la condițiile concrete, tehnologice și organizatorice ale unităților productive. Urmează adaptabilitatea la condițiile pieței, ale consumatorilor și, numai apoi ridicarea gradului de noutate, originalitate al rezultatelor cercetării.

Este dificil să ne pronunțăm dacă prima virtute a unui produs nou este aceea de a se integra în structura tehnică existentă, sau aceea de a satisface cît mai bine o nevoie socială de mari dimensiuni, sau a se baza pe străpungeri spectaculoase ale științei și tehnicii. Ceea ce știm sigur din istoria tehnicii moderne, este că cele mai valoroase inovații (produse noi în sens absolut — tip calculatorul electronic, xe-

Tabelul nr. 8

Orientarea activității de cercetare

Nr. ord.	Direcții de orientare cu prioritate a activităților de cercetare	Total eșanțion	Unități din industria:		
			construcțiilor ușoare	de mașini	alte
A	B	1	2	3	
1.	creșterea de noi produse	39	53	65	
2.	creșterea de noi tehnologii	23	24	19	
3.	modernizarea tehnologiilor existente	17	9		
4.	modernizarea produselor existente	9	14	8	
5.	creșterea de noi materii prime	5	0	4	
6.	alte orientări	9	0	8	
Total		100	100	100	

duse (creare și, respectiv, modernizare) și în al doilea rînd spre tehnologii.

În interpretarea acestui rezultat al anchetei, trebuie să avem în vedere că opiniile exprimate de către cadrele de conducere reflectă o concepție determinată de cerințe și preocupări caracteristice perioadei trecute. Cerințele cincinalului actual sînt noi, diferite de cele ale cincinalului anterior. Ne gîndim, de exemplu, la faptul că în cincinalul 1976—1980, tehnologiile noi, de concepție proprie și tehnologiile perfecționate care se vor introduce în producție vor asigura realizarea a peste 80% din totalul tehnologiilor noi și perfecționate prevăzute pentru obiectivele de investiții planificate. Aceasta subliniază necesitatea acordării unei atenții deosebite, prioritare, creării și perfecționării tehnologiilor. Pe de altă parte, trebuie să reținem că, circa 45% din valoarea producției industriale, la nivelul anului 1980, se va realiza pe seama produselor noi și perfecționate.

Mai trebuie avut în vedere și faptul că literatura de specialitate conține tot mai frecvente referiri potrivit cărora pentru țările dezvoltate din punct de vedere

Finalitatea oricărei activități de cercetare se concretizează în obținerea unor noutăți — tehnologii, produse etc. — a căror exploatare economică asigură satisfacerea unor nevoi sociale determinate (îndeplinesc anumite funcții) în condiții (restricții) de eficiență determinate. Capacitatea noutății de a-și realiza funcția și a respecta restricțiile de eficiență depinde de o serie de factori. În cercetarea noastră, am selecționat cîțiva dintre acești factori și, prin intermediul opiniei directorilor participanți la anchetă, am realizat unele ierarhizări ale forței lor de influență, ierarhizări a căror primă virtute este tot aceea că evidențiază utilitatea unor investigații mai riguroase ale fenomenelor asupra cărora ancheta noastră încearcă numai să atragă atenția specialiștilor și factorilor de răspundere.

Am ales ca factori de influență ai calității noutăților (rezultatelor cercetării) pe cei trei menționați în graficul din fig. 3. Am solicitat participanților să opteze pentru cel asupra căruia consideră că trebuie, în primul rînd, concentrată atenția pentru ridicarea calității rezultatelor cercetării și, implicit, a noilor produse și tehnologii.

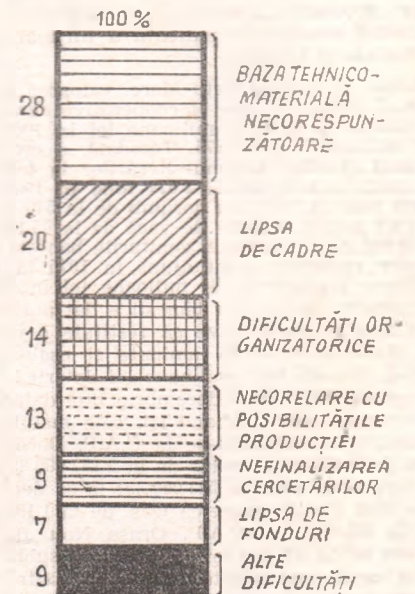

Fig. nr. 4. Ponderele diferitelor tipuri de dificultăți întâmpinate în valorificarea rezultatelor cercetării

rox-ul etc) ale acestui secol, n-au reprezentat salturi spectaculoase în știință și tehnică, dar au avut calitatea de a răspunde unei nevoi sociale noi, cu mare potențial economic (reproductibilitate mare, resurse disponibile etc).

În ceea ce privește prioritatea acordată de interlocutorii noștri adaptabilității noutăților la condițiile tehnice existente, am fi tentați să avansăm presupunerea, bazându-ne și pe datele din graficul nr. 4, că opinia este o reflecție răsturnată a faptului că nu există întotdeauna o concordanță deplină a bazei tehnico-materiale a producției cu noutățile, cu rezultatele cercetării. Altfel spus, faptul că baza tehnico-materială de asimilare a noutăților nu este pe deplin corespunzătoare, determină părerea că ar trebui coborâtă (adoptată) noutatea la nivelul respectivei baze.

În graficul nr. 4 este redată structura răspunsurilor la întrebarea: „care este principala dificultate întâmpinată în valorificarea rezultatelor cercetării?” iar în graficul din fig. nr. 5 răspunsurile la întrebarea: „spre care factor ar trebui orientată în primul rând atenția pentru sporirea operativității cu care sînt valorificate rezultatele cercetării?”.

În unități există deci bani, există fonduri afectate asimilării noului, însă nu în aceeași măsură și corespondențele materiale și umane ale fondurilor: cadrele, aparatura, materialele. Economia națională este capabilă să asigure, factorul de decizie afectează fondurile necesare pentru

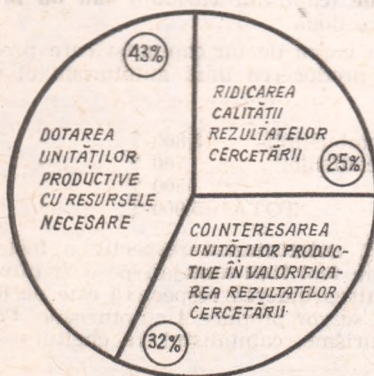

Fig. nr. 5 — Ponderile factorilor de sporire a operativității cu care sînt valorificate în producție rezultatele cercetării.

asimilarea noului, însă ieșirile subsistemelor care trebuie să asigure, cu ajutorul banilor, forță de muncă, unelte și obiecte ale muncii de creație și inovație, nu sînt la nivelul cerut și posibil.

Directorii de unități productive se declară relativ mulțumiți de calitatea rezultatelor cercetării (vezi graficele nr. 4 și nr. 5). Există deci nu numai bani, dar și idei, capacitate creativă. Ceea ce lipsește este capacitatea organizatorică de a converti ideile și banii în noutăți, în noi produse și tehnologii. Aceasta rezultă cu și mai multă claritate dacă se au în vedere și datele din graficul nr. 6. Pe lângă evidențierea accentului ce trebuie pus pe îmbu-

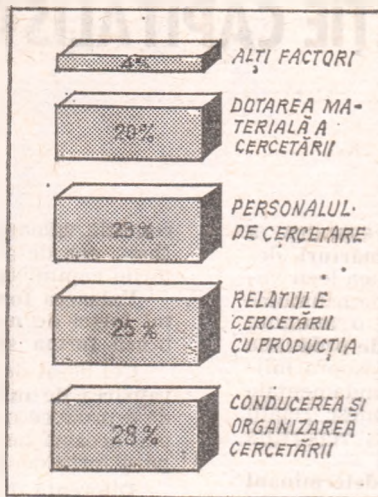

Fig. nr. 6 — Ponderile factorilor de sporire a eficienței cercetării în cincinalul 1976—1980

nătățirea conducerii și organizării activității de cercetare, aceste date, prin corelare cu cele din graficele nr. 3 și 4, ne conduc și la ideea că insuficiența dotării tehnico-materiale se face simțită nu atât în faza de cercetare propriu-zisă, ci în aceea de aplicare, de valorificare a rezultatelor cercetării.

În sfîrșit, în graficul din fig. nr. 7 și tabelul nr. 9 sînt ierarhizate componentele a două dintre subsistemele de care depinde eficiența sistemului de cercetare: subsistemul de conducere și organizare și subsistemul personal de cercetare.

În domeniul conducerii și organizării, accentul este pus, în primul rînd, pe organizarea propriu-zisă a muncii personalului de cercetare. Vin, apoi, în ordine: structura organizatorică a unităților de cercetare, sistemul de evaluare și repartizare a rezultatelor cercetării și, pe ultimul loc, calitatea cadrelor de conducere din cercetare. Directorii unităților economice productive au, deci, o părere bună despre colegii lor din cercetare. Ar fi cît se poate de interesant să cunoaștem și opinia directorilor din cercetare despre receptivi-

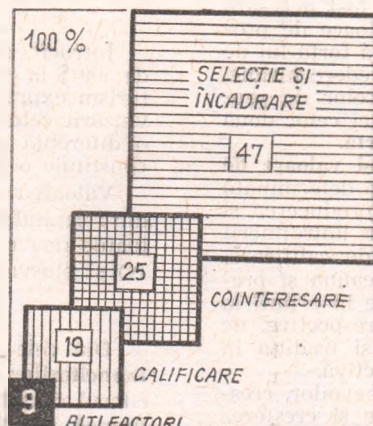

Fig. nr. 7 — Factorii contribuției personalului de cercetare la sporirea eficienței cercetării

tatea față de nou a colegilor lor din producție.

Datele graficului nr. 7 ne spun că, pentru a spori contribuția personalului din cercetare la mărirea rezultatelor acesteia, atenția trebuie îndreptată atît spre sistemele de calificare și cointerensare, apreciate însă mai favorabil dar, mai ales, spre sistemul de selecție și încadrare. Altfel spus, sistemul de formare și perfecționare profesională asigură o calificare corespunzătoare personalului din cercetare, iar cel de retribuție permite recompensarea cercetătorilor în conformitate cu pregătirea și cu rezultatele muncii lor — și, pe această bază, motivarea și mobilizarea lor la îndeplinirea atribuțiilor ce le revin — cu condiția ca ei să fie corect selecționați și încadrați pe posturi, condiție care, se pare, nu este satisfăcută în toate cazurile.

După cum se știe, funcționarea fiecăruia dintre cele trei sisteme (calificare, cointerensare, încadrare) este reglementată printr-o lege specială. Nu este lipsit de interes să observăm că primele două — calificare, cointerensare — dispun de sisteme organizatorice de aplicare care au

Tabelul nr. 9

Direcții de perfecționare a conducerii și organizării activității de cercetare

Nr. crt.	Direcții de perfecționare	Total Unități din economie industrială		
		Producție	Construcții	Ușoare
1.	organizarea muncii personalului de cercetare	31	27	80
2.	structura organizatorică a unităților de cercetare	26	18	20
3.	sistemul de evaluare și repartizare a rezultatelor cercetării	20	45	0
4.	calitatea cadrelor de conducere din cercetare	17	10	20
5.	alte direcții	6	0	0
Total		100	100	100

un caracter relativ mai independent, mai „obiectiv”, decît cel de care depind deciziile de selecție și încadrare. De aici, rolul important ce revine întăririi spiritului de răspundere al cadrelor și organelor de conducere din unități în îndeplinirea atribuțiilor legale în domeniul selecției și încadrării personalului.

★

INTENȚIONĂM să continuăm ancheta de-a lungul întregului an 1976, urmărind să obținem participarea unui număr cît mai mare de cadre de conducere din unități productive și de cercetare. Mărirea eșantionului anchetei va asigura o mai mare putere de caracterizare a indicatorilor ce pot fi calculați pe această cale — a anchetei de opinie — ca și posibilitatea efectuării unor comparații pertinente între unitățile aparținînd diferitelor ramuri ale industriei, ale economiei naționale. La timpul cuvenit, vom supune atenției specialiștilor rezultatele cercetărilor noastre.

Constantin COJOCARU
drd. ing. **Constantin SAMOILĂ**
expert
Academia „Ștefan Gheorghiu”

RELAȚIILE DE PRODUCȚIE CAPITALISTE.

EXPLOATAREA CAPITALISTĂ

Proprietatea capitalistă asupra mijloacelor de producție.

rea primitivă a capitalului, a dus la apariția, pe o anumită treaptă a dezvoltării societății omenești, a **relațiilor de producție** capitaliste. Acestea includ : proprietatea capitalistă asupra mijloacelor de producție ; existența celor două clase fundamentale — proletariatul și burghezia — între care se stabilesc relații de exploatare a primilor de către cei din urmă ; repartiția capitalistă.

În cadrul relațiilor de producție capitaliste, **rolul determinant îl are proprietatea capitalistă asupra mijloacelor de producție**, ea exprimă relațiile sociale care apar în legătură cu însușirea de către clasa burgheză a mijloacelor de producție și a rezultatelor muncii și cu excluderea totală a proletariatului de la însușirea mijloacelor de producție și în cea mai mare parte de la însușirea bunurilor de consum.

Proprietatea privat-capitalistă asupra mijloacelor de producție se deosebește de celelalte forme ale proprietății private prin **două caracteristici** :

- separarea proprietății de producătorii nemijlociți ;
- faptul că ea servește drept bază pentru exploatarea muncii salariate. Dacă prima caracteristică o deosebește de proprietatea privată a micilor producători, unde proprietarul este în același timp și producător, cea de a doua caracteristică o deosebește de proprietatea sclavagistă și proprietatea feudală, care includ și proprietatea completă asupra sclavului sau incompletă asupra țăranului iobag.

În evoluția sa istorică, proprietatea capitalistă a cunoscut următoarele forme fundamentale : **proprietatea capitalistului individual**, în care întreprinderile aparțin unui singur capitalist ; **proprietatea capitalistilor asociați**, în care întreprinderile aparțin mai multor capitaliști care s-au unit pentru întemeierea lor ; **proprietatea capitalistă de stat**, în care întreprinderile aparțin statului burghez. În imperialism, proprietatea capitalistilor asociați îmbracă forma proprietății monopoliste, iar cea capitalistă de stat a proprietății monopolist-statale.

Indiferent de formele pe care le îmbracă, proprietatea capitalistă asupra mijloacelor de producție constituie temelia relațiilor de producție burgheze. Pe baza ei, sumele de bani și mijloacele de producție se transformă în capital.

Prin natura lor, banii și mijloacele de producție nu sînt capital și nici posesorii lor nu sînt capitaliști. Aceștia devin capital, iar posesorii lor capitaliști numai în anumite condiții : atunci cînd forța de muncă devine marfă, iar banii și mijloacele de producție sînt folosiți pentru exploatarea muncitorilor salariați. Ca atare, capitalul reprezintă o relație socială de producție între capitaliști, proprietari ai mijloacelor de producție și muncitori, obligați să-și vîndă forța lor de muncă, o **relație de exploatare a muncitorilor de către capitaliști**.

Pentru ca forța de muncă să devină marfă au fost necesare două premise : a) muncitorul să fie lipsit de mijloace de producție și bunuri de consum, obligat deci să-și vîndă forța lui de muncă și b) muncitorul să fie liber din punct de vedere juridic, ca să poată intra în relație cu posesorul mijloacelor de producție și al sumelor bănești. În condițiile existenței celor două premise, în capitalism **forța de muncă devine marfă**.

Ca orice marfă, **forța de muncă are valoare și valoare de întrebuințare**. Valoarea mărții forță de muncă este determinată de timpul de muncă socialmente necesar pentru producerea și reproducerea ei. Ea include cheltuielile necesare întreținerii muncitorului și familiei sale și cheltuielile de calificare. Mărimea acestor cheltuieli nu este aceeași întotdeauna și pretutindeni. Ea diferă de la o perioadă la alta și de la o țară la alta, în funcție de gradul de dezvoltare a țării respective, de condiții naturale existente, de condițiile sociale și tradiția în care s-a format clasa muncitoare din țara respectivă.

Unele din aceste condiții, cum ar fi creșterea nevoilor, creșterea calificării, creșterea gradului de urbanizare și creșterea intensității muncii acționează în sensul creșterii valorii forței de muncă. Alte condiții, cum ar fi creșterea productivității muncii acționează în sensul reducerii valorii forței de muncă. În funcție de predominarea unuia sau altuia din cele două grupuri de

Diferențierea economică a producătorilor de mărfuri, determinată de acțiunea legii valorii și accelerată de acumula-

conții, valoarea forței de muncă poate să crească sau să scadă. După cel de-al doilea război mondial ea a crescut în toate țările capitaliste dezvoltate.

Valoarea forței de muncă exprimată în bani reprezintă prețul forței de muncă. În capitalism, prețul forței de muncă îmbracă forma salariului.

Cel de-al doilea factor al mărții forță de muncă îl reprezintă **valoarea de întrebuințare** : ea constă în însușirea acestei mărți de a produce o valoare mai mare decît propria sa valoare. Tocmai această însușire o au în vedere capitaliștii atunci cînd cumpără forța de muncă.

Diferența dintre valoarea creată de forța de muncă și valoarea proprie a forței de muncă constituie **plusvaloarea**. Insușirea acesteia în mod gratuit de către capitalist reprezintă esența exploatarei capitaliste.

Procesul de producere a plusvalorii.

Pentru a obține plusvaloarea, capitaliștii își investesc capitalurile lor, care la început se găsesc sub forma unor sume bănești, pentru cumpărarea mijloacelor de producție și a forței de muncă. Partea din capital investită pentru cumpărarea mijloacelor de producție poartă denumirea de **capital constant**. Se numește așa întrucît această parte a capitalului nu-și schimbă mărimea valorii în procesul de producție.

Partea din capital investit pentru cumpărarea forței de muncă poartă denumirea de **capital variabil**. Se numește așa întrucît forța de muncă în procesul de producție creează o valoare mai mare decît propria sa valoare.

Prin urmare, împărțirea capitalului în capital constant și capital variabil se face în raport de modul în care diferitele părți ale capitalului **produc** (capitalul variabil) sau **nu produc** (capitalul constant) valoare nouă.

Să presupunem că este vorba de un capitalist care produce autoturisme și că pentru producerea unui autoturism el cheltuiește :

— materii prime și combustibil	3 800 \$
— uzura mașinilor și clădirilor	700 \$
— salarii	500 \$
TOTAL	5 000 \$

Să mai presupunem că autoturismul respectiv a fost produs în 2 ore. Muncitorii au fost însă angajați pe o zi întreagă. Dacă ziua de muncă în întreprinderea respectivă este de 8 ore, atunci într-o zi de muncă se vor produce 4 autoturisme. Pentru producerea celor 4 autoturisme, capitalistul va cheltui :

— materii prime și combustibil	15 200 \$
— uzura mașinilor și clădirilor	2 800 \$
— salarii	500 \$
în total	18 500 \$

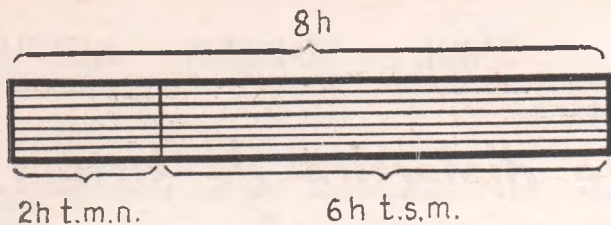
Întrucît, prin munca lor, muncitorii au creat o valoare nouă de 500 \$ la producerea fiecărui autoturism, valoarea unui autoturism exprimată în bani este de 5 000 \$. Ca urmare, în urma vînzării celor 4 autoturisme cu 20 000 \$, capitalistul va obține o diferență de 1 500 \$, care reprezintă plusvaloarea ; aceasta constituie o parte componentă a valorii.

Valoarea mărții (pe care o notăm cu M) este compusă deci din : capitalul constant cheltuit cu producerea mărții (c) și valoarea nouă creată de muncitori echivalentă capitalului variabil (v) și plusvalorii (p), adică :

$$M = c + v + p$$

Din cele arătate mai înainte rezultă că **ziua de muncă a muncitorilor se împarte în două părți** : 1) o parte în care muncitorul creează o valoare nouă, egală cu valoarea forței lui de muncă, numită **timp de muncă necesar** ; 2) o altă parte, în care muncitorul produce plusvaloarea și care poartă denumirea de **timp de supramuncă**. În exemplul nostru, timpul de muncă necesar a fost de 2 ore, iar timpul de supramuncă de 6 ore,

Grafic, împărțirea zilei de muncă se prezintă astfel :

Împărțirea zilei de muncă a muncitorului în timp de muncă necesar și timp de supramuncă nu este o împărțire mecanică. În fiecare oră, în fiecare minut și în fiecare secundă sînt cuprinse atît timp de muncă necesar, în care se reproduce valoarea forței de muncă, cît și timp de supramuncă, în care se produce plusvaloarea.

Plusvaloarea reprezintă deci partea din valoarea nou creată de către muncitor în timpul de supramuncă și însușită în mod gratuit de către capitalist.

Plusvaloarea creată în producția materială constituie sursa unică a veniturilor tuturor exploataților din capitalism, îmbrăcînd formele de : profit industrial, profit comercial, dobîndă, profitul arendașilor și renta funciară capitalistă.

Legea plusvalorii — lege economică fundamentală a capitalismului.

Fiecărui mod de producție și deci și capitalismului îi este specifică o lege economică fundamentală. Ea oglindește pe de o parte, scopul nemijlocit pentru care se organizează producția în orînduirea respectivă, iar pe de altă parte, mijlocul prin care se realizează acest scop.

În capitalism, legea economică fundamentală este legea plusvalorii. Ea exprimă, pe de o parte, scopul nemijlocit al producției în capitalism — producerea de cît mai multă plusvaloare, iar pe de altă parte, mijlocul folosit pentru realizarea acestui scop — exploatarea muncitorilor salariați.

Gradul de exploatare a clasei muncitoare este oglindit de rata plusvalorii (p') ; aceasta se exprimă ca un raport procentual între plusvaloare (p) și capitalul variabil (v), adică :

$$p' = \frac{p}{v} \cdot 100$$

Întrucît plusvaloarea este produsă în timpul de supramuncă (t.s.m.), iar capitalul variabil în timpul de muncă necesar (t.m.n.) rata plusvalorii mai poate fi exprimată prin raportul procentual dintre cele două părți ale zilei de muncă, adică :

$$p' = \frac{\text{t.s.m.}}{\text{t.m.n.}} \cdot 100$$

În exemplul nostru, timpul de supramuncă fiind de 6 ore, iar timpul de muncă necesar de 2 ore, rata plusvalorii a fost de 300%, adică :

$$p' = \frac{6h}{2h} \cdot 100 = 300\%$$

Aceasta înseamnă că muncitorii lucrează pentru capitalist de 3 ori comparativ cu cît lucrează pentru ei.

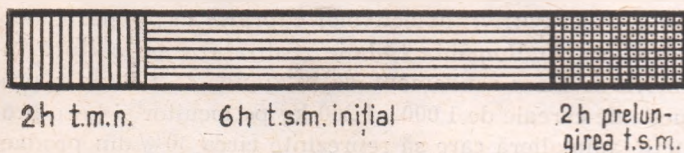
De-a lungul dezvoltării capitalismului rata plusvalorii a cunoscut o creștere continuă. În industria prelucrătoare a S.U.A. ea a crescut de la 96% în 1849 la 180% în 1939 și 309% în 1965.

Creșterea ratei plusvalorii se asigură pe două căi 1) calea plusvalorii absolute ; 2) calea plusvalorii relative.

Calea plusvalorii absolute constă în prelungirea absolută a zilei de muncă, menținînd neschimbată mărimea timpului de muncă necesar. Această prelungire poate fi deschisă, durata zilei de muncă crescînd spre exemplu de la 8 ore la 10 ore, sau mascată prin intensificarea muncii. În situația în care durata zilei de muncă a fost prelungită de la 8 ore la 10 ore, sau a rămas la 8 ore dar în aceste 8 ore s-a cheltuit o cantitate de forță de muncă care în mod obișnuit se cheltuiește în 10 ore, iar timpul de muncă necesar rămîne la 2 ore, rata plusvalorii a crescut de la 300% la 400%, adică :

$$p' = \frac{8h}{2h} \cdot 100 = 400\%$$

Grafic această prelungire se prezintă astfel :

Prelungirea duratei zilei de muncă are anumite limite. O limită minimă, dată de mărimea timpului de muncă necesar și

o limită maximă, dată la rîndul său, de două limite — limita fiziologică, adică timpul necesar refacerii forței de muncă din punct fiziologic și limita morală, adică timpul necesar desfășurării unor activități social-culturale, direcție în care acțiunea organizată a maselor se face simțită efectiv.

Calea plusvalorii absolute a avut o însemnătate deosebită în perioada de început a capitalismului. În prezent ea se folosește îndeosebi în țările capitaliste mai slab dezvoltate, iar în țările capitaliste dezvoltate prin prelungirea mascată a zilei de muncă.

Calea plusvalorii relative constă în reducerea timpului de muncă necesar și creșterea corespunzătoare a timpului de supra-muncă, durata zilei de muncă rămînd neschimbată. Presupunînd că durata zilei de muncă rămîne de 8 ore, dar timpul de muncă necesar se va reduce la 1 oră și 36 minute, timpul de supra-muncă va crește de la 6 ore la 6 ore și 24 de minute, iar rata plusvalorii de la 300% la 400%, adică :

$$p' = \frac{6h \text{ și } 24'}{1h \text{ și } 36'} \cdot 100 = 400\%$$

Se știe că timpul de muncă necesar este o mărime obiectivă, determinată de mărimea valorii forței de muncă. Ca urmare, pentru a reduce mărimea timpului de muncă necesar se impune reducerea valorii forței de muncă. Acest lucru se realizează prin creșterea productivității muncii în ramurile producătoare de obiecte de consum sau mijloace de producție necesare producerii obiectelor de consum.

Timpul de muncă necesar se poate reduce și în situația creșterii valorii forței de muncă, cum se întîmplă în capitalismul contemporan, cu condiția creșterii productivității muncii într-o proporție mai mare, comparativ cu creșterea valorii forței de muncă. Prin această devansare, se asigură producerea de către muncitor a echivalentului forței lui de muncă într-o durată de timp mai scurtă, ca în trecut. Așa spre exemplu, dacă un muncitor produce într-o zi de muncă de 8 h o valoare nouă de 40 \$, iar valoarea forței lui de muncă este de 10 \$, timpul de muncă necesar va fi de 2 h, iar timpul de supra-muncă de 6 h, întrucît valoarea forței lui de muncă reprezintă o pătrime din valoarea nou creată de el. Timpul de muncă necesar se poate reduce de la 2 h la 1 h și 36 minute, iar timpul de muncă poate crește de la 6 h la 6 h și 24 minute chiar dacă valoarea forței lui de muncă crește de la 10 \$ la 15 \$ (deci cu 50%). Pentru aceasta este însă necesar ca valoarea nou creată de muncitor în ziua respectivă să crească de la 40 \$ la 75 \$ (deci cu 87,5%).

O variantă a plusvalorii relative este **plusvaloarea suplimentară** : ea se obține în acele întreprinderi în care înzestrarea tehnică și organizarea producției sînt superioare comparativ cu celelalte întreprinderi care produc același produs. Ca urmare, timpul lor de muncă individual va fi mai mic decît timpul de muncă socialmente necesar la care-și vînd produsele pe piață, obținînd o plusvaloare suplimentară. Plusvaloarea suplimentară este o variantă a plusvalorii relative deoarece și această cale presupune creșterea productivității muncii. Ea se deosebește însă de plusvaloarea realtivă prin faptul că în timp ce plusvaloarea relativă presupune creșterea productivității muncii în toate întreprinderile sau cel puțin în cele în care se produce majoritatea produselor, plusvaloarea suplimentară presupune creșterea productivității muncii într-un număr restrîns de întreprinderi. Plusvaloarea suplimentară are o influență contradictorie asupra dezvoltării forțelor de producție : pe de o parte ea îi împinge pe capitaliști să-și dezvolte forțele de producție pentru a o obține ; pe de altă parte, obținerea ei împinge pe capitaliști să țină în secret noile descoperiri, opunîndu-se generalizării acestora și deci dezvoltării forțelor de producție.

Din cele arătate pînă acum reiese că **legea plusvalorii**, legea economică fundamentală a capitalismului constituie **motorul întregului mecanism economic capitalist**. Acțiunea acestei legi, lărgînd sfera și ridicînd gradul exploatații, duce în același timp la ascuțirea principalelor contradicții ale modului de producție capitalist și în primul rînd a contradicției dintre caracterul social al producției și însușirea privată a rezultatelor acesteia, ceea ce reprezintă **contradicția fundamentală a modului de productivitate capitalist** și a formei de manifestare pe plan social al acestei contradicții — **contradicția dintre proletariat și burghezie**.

Pe măsura creșterii plusvalorii, capitaliștii își lărgesc porțiunile întreprinderilor și angajează noi muncitori. Ca urmare, caracterul social al producției capitaliste se adîncește, datorită faptului că numărul muncitorilor dintr-o întreprindere capitalistă sporește și că produsele create sînt rezultatul muncii combinate a tuturor acestora. Aceasta vine însă în contradicție cu însușirea privată capitalistă a rezultatelor producției, cu faptul că aceste produse sînt însușite de către capitalistul respectiv, ceea ce determină necesitatea obiectivă a trecerii la modul de producție socialist pe cale revoluționară.

lector univ. Gruită PĂRAIANU

O unitate dialectică de sistem: PRODUȚIE — MEDIU AMBIANT

Creștere economică și echilibru ecologic

În împrejurările când natura este modificată de civilizația contemporană în ritmuri rapide, abordarea nostalgică, izvorită doar din dorința conservării naturii cât și abordarea îngust economică impusă de voința de a realiza cu orice preț beneficiul maxim, pe termen scurt, neglijând evidențierea efectelor negative și a intereselor economice majore pe termen lung, apar cu totul neraționale și lipsite de consistență. Numai avînd o viziune de perspectivă asupra dezvoltării economice și sociale, apare evidentă necesitatea de a adopta o asemenea poziție încît să nu apară contradicția între creșterea economică și protecția mediului înconjurător. Mai mult, mediul trebuie să apară ca o dimensiune sau o componentă a creșterii economice, nu ca ceva separat sau marginal.

Tocmai aceste principii sînt luate în considerare în România la elaborarea și înfăptuirea politicii economice, evidențindu-se îmbinarea dezvoltării economice și sociale multilaterale cu procesul de protejare și ameliorare a mediului înconjurător, posibilitatea deplină a realizării compatibilității între creșterea economică și menținerea echilibrului ecologic.

Însă creșterea economică pe baza metodelor și tehnologiilor de pînă acum ridică numeroase probleme în legătură cu mediul înconjurător: proporția folosirii resurselor regenerabile și neregenerabile, folosirea suprafețelor de teren pentru construcții, acțiunea agresivă a unor cantități tot mai mari de agenți poluanți etc. Tocmai de aceea, considerînd problemele mediului nu separat, ci proprii însăși creșterii economice și punîndu-le în contextul noilor rezultate ale cercetării și al noilor tehnologii, așa cum se subliniază în Programul aprobat de cel de-al XI-lea Congres, „Partidul va promova o politică consecventă de împiedicare a poluării naturii, de aplicare strictă a prevederilor legii cu privire la conservarea nealterată a mediului înconjurător, asigurînd condiții de viață corespunzătoare poporului nostru atît în prezent cît și în viitor“. În România se duce o politică activă de îmbinare a creșterii economice cu aceea de protejare a mediului înconjurător pe toate laturile și verigile sale esențiale: gospodărirea și ameliorarea factorilor de mediu (minerale, ape, sol, păduri etc), preîntîmpinarea și înlăturarea poluării naturii de către diferite categorii de reziduuri industriale și biologice, prin crearea și perfecționarea structurii tehnologice și de producție, a unui mecanism eficient de planificare și instituțional, a unui sistem informațional și de control operativ, precum și prin extinderea relațiilor de cooperare internațională.

În condițiile unei creșteri mari a cererii de resurse impuse de ritmul rapid al industrializării și cunoscînd potențialul cantitativ și structura acestora, în România sînt stabilite orientări strategice fundamentale, cu efecte notabile privind reducerea consumurilor energetice primare și de materii prime și gospodărirea rațională și protejarea resurselor minerale nereînnoibile în scopul asigurării economiei, pe o perioadă mai îndelungată, cu aceste resurse. Referindu-ne la domeniul energiei, efectul global al politicii de economisire poate fi ilustrat prin aceea că la o creștere în 1980 față de 1975 a producției industriale cu 61%, revine un spor al consumului de energie primară de numai 30%. O contribuție sporită la protejarea resurselor primare o are reciclarea materialelor scoase din uz, a deșeurilor feroase și neferoase, a produselor chimice, inclusiv a

materialelor lemnoase, textile, pielărie etc, rezultate din uzarea fizică și morală a produselor, din procesele de producție, din reziduuri cu conținut de substanțe utile și din resturi menajere. Potrivit prevederilor de plan, în anul 1980 cantitățile de materiale reciclate vor reprezenta 42% din totalul materiilor prime feroase pentru fabricarea oțelului (7,6 mil. tone), 16% din resursele de metale neferoase (100 mii tone), 20% din resursele de masă lemnoasă (4 mil. mc), 32% din resursele de celuloză ș.a. Totodată, în România sînt fixate și alte obiective importante în vederea protejării resurselor și a unei creșteri minime a importurilor unor materii prime și energetice: sporirea gradului de recuperare a substanțelor utile din rezervele exploatare; schimbarea structurii cererilor de consum avînd în vedere posibilitățile de substituție a unor resurse deficitare; atragerea în circuitul economic a unor noi resurse existente, precum și a celor cu conținut sărac de elemente utile (mine-reuri cuprifere, minereu de fier etc.).

Apa, solul, pădurea — resurse esențiale ale vieții

Apa este considerat în România ca un factor de mediu de importanță deosebită ce trebuie dezvoltat, controlat și integrat în programele de creștere social-economică. Aceasta derivă din următoarele condiții specifice: nivelul relativ scăzut al resurselor de apă ce se formează pe teritoriul țării (1 750 mc. pe locuitor/an față de 4 850 mc/locuitor/an în Europa), variațiile foarte mari ale debitelor de la un an la altul sau în cursul aceluiași an, frecvența și amploarea mare a inundațiilor, posibilitățile de creștere a gradului de poluare, datorită debitelor scăzute de diluție, în special, ca urmare a cererii de apă în creștere din partea unor mari consumatori ca agricultura (pentru irigații) și industria. Tocmai de aceea în programele generale de dezvoltare, ca și în cele specifice referitoare la gospodărirea rațională a resurselor de apă, extinderea lucrărilor de irigații, îndiguiri, desecări și de combatere a eroziunii solului sînt formulate ca obiective strategice de mare anvergură care în următorii 25—30 de ani vor solicita lucrări de investiții de circa 1 000 miliarde lei, reprezentînd o sumă de 2,7 ori mai mare decît venitul național al României realizat în 1975. În acest sens se intensifică preocupările pentru economisirea apelor prin recircularea lor la consumatorii industriali și prin construcții de canale impermeabilizate la irigații în agricultură, precum și pentru păstrarea debitelor constante prin construcții de lacuri de acumulare. Totodată, sînt luate măsuri de protecție a calității apei de suprafață și din subsol prin înlăturarea sau evitarea poluării lor.

Solul constituie un ecosistem de mare importanță și complexitate care trebuie protejat și îmbunătățit cu grijă pentru a-l feri de degradare prin eroziune și poluare, a-i menține și spori randamentul productiv și a-l folosi rațional potrivit vocației sale ținînd seama de relief, structura litologică, de necesitatea menținerii echilibrului ecologic etc. Potrivit obiectivelor cuprinse în programele de dezvoltare, în România trebuie realizată o agricultură intensivă de mare randament, să se ajungă în 1990 la o producție de cereale de 1 000—1 200 kg pe locuitor și la o producție animalieră care să reprezinte circa 50% din producția globală agricolă. Toate acestea cer eforturi însemnate nu numai pe linie de producție, ci și pe linie de îmbunătă-

țiri funciare îndreptate în următoarele direcții : realizarea unui program extins de irigații, ajungându-se la 2 mil ha în 1976, la 3 mil. în 1980 și la circa 5 mil. ha în jurul anului 1990 ; un control riguros asupra folosirii terenurilor și, în special, a celor agricole, pe de o parte, împiedicându-se sustragerile de terenuri agricole, din producție, iar, pe de altă parte, valorificând terenurile degradate și pe cele neproductive ; prevenirea și combaterea eroziunii solului și a inundațiilor, care antrenează un volum de lucrări numai în cursul cincinalului 1976—1980 ce cuprind o suprafață de teren de circa 2 mil. ha. (20% din suprafața agricolă a țării), urmărindu-se astfel sporirea randamentului acestor terenuri și redarea în circuitul agricol, în mod treptat, a suprafețelor degradate.

Pădurile, constituind un factor de mediu cu funcțiuni ecologice multiple și foarte importante, ocupă un loc însemnat în politica de protejare a mediului înconjurător din România. Acest fapt apare cu atât mai necesar astăzi cu cât situația în acest domeniu este nesatisfăcătoare, în special datorită exploatărilor neraționale care s-au practicat începând încă din secolul trecut : defrișări masive, care au redus suprafața pădurilor de la 8,5—9 mil. ha la 6,3 mil. ha. (27% din suprafața țării), exploatări rase pe mari întinderi, cote de tăieri cu pînă la 60% mai mari decît creșterile pădurilor etc. După cel de-al doilea război mondial se remarcă o serie de măsuri importante de trecere treptată la aplicarea unei politici de exploatare rațională, de protecție și de refacere a fondului forestier al țării cum sînt, de exemplu : trecerea pădurilor în proprietatea statului, elaborarea amenajamentelor silvice și a codului silvic, aprobarea legii privind protecția mediului înconjurător, cu referiri importante la măsuri de protecția pădurilor, precum și elaborarea, pe baza documentelor celui de-al XI-lea Congres al P.C.R., a „Programului de măsuri pentru conservarea și dezvoltarea fondului forestier în perioada 1976—2010” care urmează să fie legiferat. Prin acest program se stabilesc, în România, pentru prima dată, măsuri pe termen lung, într-o concepție unitară, care vizează apărarea, conservarea și dezvoltarea fondului forestier, prin introducerea unui regim normal de tăiere și regenerare a pădurilor, ameliorarea funcțiilor de protecție ale pădurilor și sporirea volumului masei lemnoase pentru utilizări industriale, precum și ocrotirea faunei, inclusiv raționalizarea vînatului și a pescuitului în apele de munte.

Calitatea mediului natural și acțiunea umană

Un capitol important în cadrul protecției și ameliorării mediului înconjurător, căruia în România i se acordă o atenție prioritară, este cel privind înlăturarea și preîntîmpinarea poluării naturii. Acest lucru apare cu

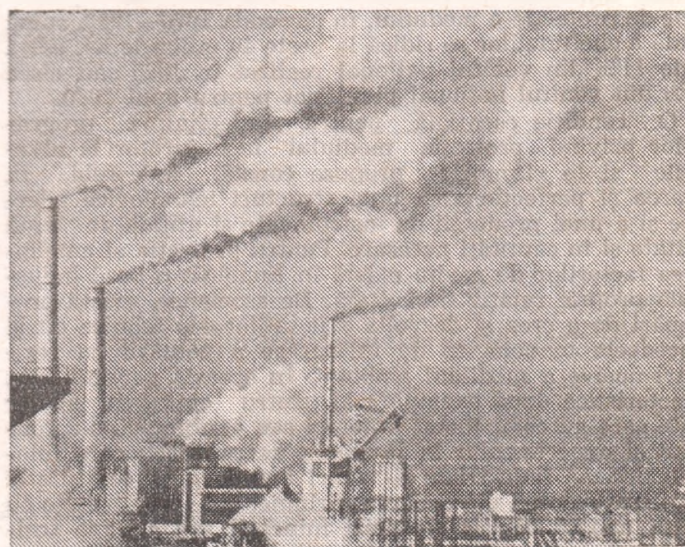
atît mai necesar cu cît activitatea umană, devenind tot mai intensă, prin dezvoltarea economică și socială rapidă, sporește mult cantitatea de reziduuri pe care factorii de mediu nu le mai pot absorbi. De aceea apare necesară intervenția umană pe căi multiple pentru a reduce și preîntîmpina emanațiile de reziduuri nocive, pe cît posibil, chiar de la sursa de formare.

În România, pe lîngă sursele naturale de poluare există diferite alte surse provenite din procesele de ardere și de prelucrare a combustibililor din procesele de prelucrare și transformare a materiilor prime, precum și din procesele biologice de proveniență umană și animală, față de care se iau măsuri fie de înlăturare a efectelor nocive, fie de înlăturare a emanației agenților poluanți.

În domeniul arderii combustibililor fosili în centrale termoelectrice și termice, precum și în cel al motoarelor cu combustie internă se fac cercetări și există preocupări practice de înlăturare a evacuării în atmosferă a unor substanțe nocive ca bioxid de sulf, oxid de carbon, oxid de azot, compuși ai plumbului etc. prin adoptarea unor instalații și utilaje corespunzătoare (de exemplu, electrofiltre), prin îmbunătățiri constructive și prin perfecționarea tehnologiilor de ardere.

De asemenea, în domeniul manipulării transportului și depozitării petrolului brut și a produselor petroliere se relevă măsurile îndreptate împotriva contaminării apelor de suprafață, inclusiv a mărilor și a apelor submarine, în special prin evitarea vîrsării acestor produse.

În ce privește procesele tehnologice de prelucrare a materiilor prime, principalele surse de elemente nocive provin din următoarele ramuri unde se folosesc numeroase căi și metode de înlăturare a poluării : a) în industria de preparare a minereurilor feroase și nemetalifere unde cantitățile de praf evacuate în atmosferă reprezentau 0,06—2,5% din producția de substanță utilă, iar în industria cimentului cantitățile evacuate reprezentau 10—12%, au fost găsite soluții eficiente care se află în curs de aplicare. Este vorba de utilizarea unor aparate și instalații de desprăfuire între care electrofiltrele cu un randament înalt (pînă la 99%) se află pe primul loc. Problema principală în practică este ca acestea să fie proiectate și exploatare în mod corect ; b) în industria de preparare a minereurilor neferoase prin flotație, folosirea procedeelelor clasice necesită consumuri mari de apă conducînd la cantități mari de impurități nocive. Trecîndu-se la noi procedee cu folosirea recirculării apei, concomitent cu folosirea unor reactivi chimici se înlătură poluarea și se reduce substanțial consumul de reactivi ; c) în industria chimică, hîrtiei și celulozei, precum și în rafinării, care sînt, de asemenea, puternic poluante, sînt analizate cu atenție sursele de reziduuri nocive și întreprinse măsuri de schimbare a unor procese tehnologice, de folo-

Pădurile îndeplinesc rolul unor adevărate filtre naturale.

sire a recirculării apelor uzate, de tratare chimică a reziduurilor etc., toate avînd ca efect reducerea sau înlăturarea poluării mediului.

În ce privește reziduurile poluante de origine biologică, ele provin îndeosebi din apele menajere, din industria alimentară și a zahărului, din abatoare, precum și din complexe de creștere a animalelor. Încărcarea apelor cu substanțe organice în exces poate duce la distrugerea vieții acvatice fie pe toată lungimea fie pe anumite porțiuni ale râurilor. Datorită creșterii sectorului zootehnic, precum și a gradului crescînd de urbanizare, există posibilitatea ridicării conținutului de reziduuri biologice a apelor. Pentru evitarea acestui lucru, sînt emise soluții care se și înfăptuiesc în mod practic prin : extinderea stațiilor de epurare a apelor și ridicarea randamentelor de epurare ale acestora, precum și folosirea rezidurilor după fermentarea dirijată și decontaminarea de paraziți și microbi, ca îngrășăminte naturale, ceea ce aduce o însemnată economie de îngrășăminte chimice.

O politică de largă perspectivă, de acțiuni sincronizate

Din experiența României rezultă că problemele protecției mediului înconjurător trebuie abordate și rezolvate la nivelul întregii societăți după un sistem de largă perspectivă și cu participarea întregii populații în scopul de a cunoaște și controla categoriile principale de surse poluante și de elemente ce degradează factorii de mediu și de a întreprinde o gamă largă și eficientă de acțiuni care să îmbine instrumentele organizatorice și administrative cu pîrghiile economico-financiare-tehnice în vederea realizării politicii de protejare a mediului înconjurător. În această direcție, un rol important revine creării unui mecanism eficient de planificare potrivit căruia problemele pot fi rezolvate în mod unitar și coordonat, cuprinzînd principalele obiective ce urmează a se realiza, eforturile financiare pe care le reclamă aceste acțiuni, precum și efectele economice, sociale și ecologice ce se obțin. În cadrul perfecționărilor aduse planificării pe baza sarcinilor trasate de Congresul al XI-lea al P.C.R., problema protecției mediului înconjurător capătă rezolvări prin : a) cuprinderea, începînd din 1976 în planul unic de dezvoltare economică și socială a țării pe capitele distincte, a principalelor obiective nominalizate care privesc protecția mediului, pe factori vizați a fi protejați — aer, apă, sol, subsol, floră, faună, așezări umane ; b) centralizarea și formularea unitară a tuturor acțiunilor pentru perioada de perspectivă în „Programul național privind protecția mediului înconjurător” care își propune două mari obiective : să contribuie la realizarea unor condiții optime de viață, la îmbunătățirea calității vieții și a stării de sănătate a populației ; să contribuie la diminuarea și înlăturarea pagubelor din economie din cauza poluării și a degradării unor factori de mediu, precum și la recuperarea substanțelor poluante reziduale utilizabile în economie. Pentru îndeplinirea sarcinilor de protecție a mediului, în perioada 1976—1980, suma totală a cheltuielilor se ridică la peste 40 miliarde lei, adică peste 11% din venitul național realizat în 1975 sau circa 6,6% din venitul național planificat pentru anul 1980.

O condiție esențială pentru îndeplinirea programelor privind protecția mediului înconjurător la nivelurile și în ritmurile propuse constă, îndeosebi, în crearea și perfecționarea unei structuri tehnologice adecvate și a unei producții de instrumente și utilaje de bună calitate și în cantități necesare. Pentru protecția și ameliorarea factorilor de mediu există în România o bază industrială proprie relativ dezvoltată. De asemenea, există preocupări de a crea și dezvolta atît mijloacele tehnice cît și procedeele tehnologice de înlăturare a poluării cu reziduuri nocive a mediului ambiant. În această privință sînt caracteristice două exemple : a) pentru epurarea apelor uzate care au componenți organici sau anorganici, s-a conceput și experimentat în România un procedeu care folosește deșeuri industriale — zguri metalurgice, cenușile și zgurile provenind din arderea cărbunelui — care tratate cu soluții apoase diluate de acizi minerali sau cu ape reziduale cu conținut de acizi minerali, dau naștere unor reactivi ieftini cu o mare capacitate de epurare a apelor uzate

cu o mare diversitate de impurificatori și cu un grad avansat de purificare. Costul operației de epurare a unui mc. de apă, folosind acest procedeu, este cu 50—60% mai redus față de cel obținut prin procedeele clasice ; b) pentru desprăfuirea gazelor în diferite ramuri industriale în România se depun eforturi pentru dezvoltarea fabricației proprii de utilaje și echipamente și pentru îmbunătățirea performanțelor — separatoare mecanice, separatoare umede, filtre cu saci și filtre electrostatice, ultimele două categorii avînd ponderea cea mai mare. Problema este de a asigura o proiectare și execuție corespunzătoare ținînd seama de condițiile specifice de funcționare, precum și exploatare corectă a acestora.

Pentru înlăturarea unor neajunsuri în ce privește realizarea parametrilor proiectați și termenii de dare în funcțiune a instalațiilor de protecție a factorilor de mediu, consumul mare de apă etc. a fost elaborat și se află în curs de realizare un program special de măsuri. De asemenea, se află în curs de definitivare un program special de măsuri privind protecția mediului înconjurător în județele de g/a-niță, ca urmare a prevederilor Actului Final de la Helsinki.

Sistemul informațional este chemat să oglindească în timp și spațiu și în mod operativ evoluția stării calitative a tuturor factorilor de mediu, precum și starea de sănătate a populației și situația biologică determinate de poluare. El se realizează în România folosind o rețea relativ extinsă de canale : raportările statistice periodice, analizele și controalele bianuale efectuate de comisiile județene pentru protecția mediului înconjurător, studiile și cercetările efectuate sistematic de institute de cercetări de specialitate (biologice, medicale, agricole etc.), sistemul național de supraveghere a mediului înconjurător, precum și sistemul de norme și standarde privind limitele maxime ale concentrațiilor de substanțe poluante în mediu. Aceste căi se află în stadiul de extindere și perfecționare pentru sporirea gradului lor de cuprindere, operativitate și eficacitate.

În scopul protejării mediului înconjurător, în România a fost creat un cadru juridic adecvat care reglementează căile și mijloacele de realizare, se creează baza materială necesară, și se precizează obligativitatea și răspunderile în acest domeniu care trebuie respectate de toți cetățenii, ca și de unitățile economice și sociale. Pentru îndrumarea și coordonarea activității privind protecția mediului înconjurător pe întreaga țară a fost înființat Consiliul Național pentru protecția mediului înconjurător, ca organ central de specialitate, iar la nivelul județean comisii județene pentru protecția mediului înconjurător.

Rezolvarea problemelor privind protecția mediului înconjurător implică dezvoltarea cooperării internaționale. Pe baza principiilor respectării suveranității naționale și a integrității teritoriale, a neamestecului în treburile interne și a avantajului reciproc precum și a necesității lichidării subdezvoltării și a asigurării progresului economico-social al tuturor țărilor, România participă în mod activ la extinderea cooperării internaționale — la nivel planetar și regional pe plan științific, tehnic și economic, la realizarea unor programe și acțiuni comune în domeniul protecției mediului înconjurător, în spiritul documentelor O.N.U., al Actului Final de la Helsinki și al dorinței de pace și prietenie între popoare.

ROMÂNIA, în cadrul politicii de dirijare a procesului de dezvoltare economică și socială în ritm rapid, studiază și ia în considerare cu deosebită atenție cerințele obiective ale protecției mediului înconjurător, folosind și punînd în acțiune resoartele științifice, economice, juridice și instituționale corespunzătoare. Măsurile ample care se întreprind și rezultatele ce se obțin în acest domeniu arată însemnatele posibilități pe care le are geniul uman de a crea în mod conștient toate condițiile pentru a putea duce o viață decentă printr-o integrare organică și coordonată a cerințelor creșterii economice cu cele ale protecției mediului înconjurător în interesul generațiilor actuale și viitoare.

dr. Aurel IANCU

Institutul de cercetări economice

Şantier editorial

Strategia competitivităţii

A. ZAMFIR

C. RAPCEA

desene de Cik Damadian

● **Lucrarea dv. în curs de apariţie la Editura politică tratează problema competitivităţii în contextul comerţului internaţional. Dar competitivitatea este primordial o funcţie a producţiei...**

— Desigur, strategia sporirii competitivităţii, pe plan extern, implică un aport decisiv, din partea întreprinderilor producătoare de bunuri şi servicii şi realizarea unor condiţii legate de obiectivul central, al adecvării calitative a produselor potrivit parametrelor tehnici, funcionali şi economici ai produselor. Unităţile de producţie au un rol hotărâtor în incorporarea inteligenţei creatoare, a inventivităţii, tehnicii şi ştiinţei româneşti, în noi produse şi tehnologii, în modernizarea produselor şi sporirea atractivităţii lor comerciale (tranzistorizarea televizoarelor, designuri noi pentru utilajele şi mărfurile exportate), în lansarea unor noi sortimente potrivit tendinţelor ascendente ale unor produse pe anumite pieţe (mobilă mată sau folclorică, polietilene de joasă presiune etc.). Participând la numeroase târguri şi expoziţii peste hotare, am putut constata direct ce importanţă are calitatea şi forma de prezentare a unor sortimente. Adesea satisfacerea unor sugestii ale vizitatorilor au avut drept urmare o sporire substanţială a exportului.

● **În ce direcţie v-aţi orientat contribuţia dv. ?**

— Am analizat rolul important în strategiile competitivităţii, al ministerului şi întreprinderilor de comerţ exterior care elaborează şi realizează strategiile şi tacticile de pătrundere pe diferite pieţe, aleg pieţele cele mai interesante ca potenţial de absorbţie sau capacitate de aprovizionare, organizează sistemul de distribuţie cel mai direct şi mai eficient al produselor noastre de export, desfăşoară strategii de preţuri cât mai avantajoase, în funcţie de concurenţă, de tendinţele conjuncturale ale pieţei şi de necesităţile valutare etc. Am încercat să valorificăm experienţa proprie în domeniul relaţiilor economice externe, care ne-a convins de importanţa are în strategia competitivităţii alegerea momentului potrivit, schimbarea unor pieţe sau extinderea lor, adoptarea unor forme noi de cooperare şi comercializare.

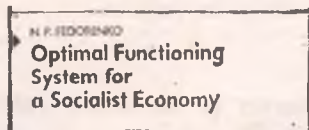
A. S.

Rolul matematicii în analiza calitativă

N. P. FEDORENCO

UNII economişti consideră că matematica poate şi trebuie să fie aplicată numai ca un instrument în calcule concrete şi că sarcina ei constă în a transpune în limbajul formulelor şi grafu-

rilor propoziţii şi concluzii elaborate, obţinute printr-o analiză calitativă. În realitate, analiza calitativă nu poate să fundamenteze toate concluziile metodologice, deoarece nici un proces

economic nu poate să fie analizat în mod adecvat dacă nu se iau în considerare toate caracteristicile sale — calitative şi cantitative — ca un întreg. De aceea, rolul matematicii nu poate fi redus la o adaptare pasivă a ceea ce se prezintă gata făcut de către analiza „pur economică”. (Progress Publishers, Moscova, p. 23).

Keynes contra Keynes

Jacques ATTALI

CONFUZIA actuală are cauze teoretice fundamentale. Ne agăţăm de mijloacele definite de Keynes, uitând că el nu le-a recomandat decît pentru că, la timpul său, ele permiteau să se atingă ocuparea deplină a braşelor de muncă şi să se restabilească rentabilitatea economiei. Astăzi trebuie să alegem între mijloacele lui Keynes (reanimarea cererii globale) şi obiectivele sale (realizarea ocupării depline a forţei de muncă). Primele nu mai împiedică, aşa cum se întâmpla înainte, ca restabilirea rentabilităţii — prioritate absolută în economia capitalistă — să antreneze dezvoltarea unei considerabile subocupări a forţei de muncă. Secunde cer, dimpotrivă, să se controleze în mod social investiţiile pentru a le orienta spre sectoarele şi tehnicile mai economisitoare de capital (de mijloace de producţie — n.n.s.) ; adică să se privilegieze de fapt serviciile oferite de oameni altor oameni, în detrimentul reînnoirii absurde de obiecte şi a acumulării de privilegii pentru capital.

(L'Expansion nr. 88/1975)

Bumerangul multinaţionalelor

FINANCIAL TIMES

TEZA modificării rolului corporaţiilor multinaţionale pe arena economică mondială, în contextul schimbării raporturilor de forţă dintre ţările capitaliste din Occident şi ţările în curs de dezvoltare, constituie o temă mult dezbătută în Occident.

După profesorul Robert Gilpin, pe măsură ce ţările gazdă cer ca multinaţionalele să exporte o mai mare parte din producţia lor, să limiteze repatrierea profiturilor, să importe tehnologie superioară, să transfere unităţile de cercetare şi dezvoltare din Statele Unite în ţările gazdă şi fiind să utilizeze veniturile obţinute din investiţiile străine pentru dezvoltarea propriilor lor economii, multinaţionalele vor trebui să sacrifice unele interese ale guvernelor lor. De exemplu, ele nu vor putea ameliora balanţele de plăţi şi nici asigura investiţiile de care ţările lor au nevoie. (26 febr. 1976)

Autoflagelare

nu chiar nemotivată

Walter W. HELLER

ÎN ultimul timp s-a evidenţiat latura negativă a disciplinei noastre economice. În mare măsură aceasta a căpătat forma inepientă a unui **mea culpa** sau mai degrabă a unui **nostra culpa**. Noi am mărturisit de pildă, fără zăbavă, că şocurile inflaţioniste din 1973-1974 au luat prin surprindere nu economia, ci pe economist. Pe acest front şi pe altele, corul auto-criticismului a evoluat într-un crescendo. Aproape ca şi cînd am găsi motiv de mîndrie în umiliţa noastră. Observînd aceasta Nietzsche ar fi putut să spună despre economişti că „cel care se dispreţuieşte se stimează totuşi ca unul ce se auto-dispreţuieşte”. Nu vreau să spun prin aceasta că tot criticismul economiştilor constă din autoflagelări. Departe de aceasta. Adesea printre ţintele favorite ale colegilor noştri sînt neajunsurile ideilor fundamentale ale economics-ului, utilizarea greşită a tehnicilor moderne, erorile înţelepciunii convenţionale — în fiecare caz ţinta nu este stigmatizarea celui ce critică, ci a colegilor săi întru economics, nu **mea culpa** ci **eorum culpa**... Dar cînd lucrurile merg prost, atît economia, cît şi economistul simt lovitura de bici...

(American Economic Review, sept. 1975).

INCONSISTENȚA teoretică și operațională a concepțiilor analizate în articolele anterioare*) — a „identității sau „armonizării” intereselor capitalului și ale societății, a „responsabilității sociale” sau a „iluminismului” marilor corporații — are drept substrat faptul că ele fac abstracție, atît în construirea explicativă cit și în cea normativă de incompatibilitatea dintre natura capitalistă a corporațiilor, respectiv dintre comportamentul lor ghidat de interesele capitalului, și necesitatea tot mai acută și mai conștientizată a unui comportament dirijat de interesele societății. Ideologia marelui capital avea nevoie de o construcție teoretică care să depășească acest „punct nevralgic”, care abordînd direct, explicit, această problemă cardinală, să ofere o soluție care să-i asigure o mai mare forță de persuasiune, o capacitate crescută de a ține piept, într-un mod mai eficient, asaltului critic al ideologiilor antimonopoliste și anticapitaliste.

Și, întrucît în ceea ce privește raportul de subordonare dintre cei doi termeni ai problemei — interesele corporației și interesele societății — răspunsul nu putea fi decît unul, ceea ce urmează să fie redefinit — pentru a se putea susține cu anumite șanse de credibilitate unitatea sau posibilitatea armonizării acestor interese — era **natura** corporațiilor. „Centrul problemei — scrie Daniel Bell — îl constituie chestiunea naturii corporațiilor. Este corporația, în primul rînd, un instrument al „proprietarilor” — legal, al acționarilor — sau o întreprindere autonomă care, în ciuda istoriei sale particulare, a devenit — sau ar putea de-

Ideologia burgheză în fața unor maladii de sistem (VI)

veni (s. ns. — V. P.) un instrument în serviciul societății”...

Punctul de vedere predominant în literatura economică burgheză americană este că, într-adevăr, corporația și-ar fi schimbat natura. Elaborarea teoretică a acestui răspuns s-a realizat treptat din elemente care s-au acumulat de-a lungul a circa patru decenii, pentru a se contura mai complet în special în ultimul deceniu, cînd s-a constituit efectiv în ceea ce s-a numit „ideologia managerilor” sau „noua ideologie a businessului”. Principalele postulate ale acestei noi formule a ideologiei marelui capital sînt reluări și adaptări ale unor teze care au stat la baza unor asemenea construcții teoretice ca teoria „revoluției manageriale” (J. Burn-

ham)¹, teoriile „proprietății corporatiste” (A. Berle și G. Means)², teoriile moderne ale firmei (K. Boulding și W. Boumol)³, „corporației” (P. Drucker)⁴ ș.a. În cele ce urmează ne referim numai la acele elemente ale „noii ideologii a businessului” care privesc problema în discuție. În evoluția din ultimele decenii a corporației — consideră partizanii acestei orientări — ar fi avut loc mutații fundamentale, care au determinat schimbarea obiectivelor activității sale și implicit natura sa. Ar fi avut loc o „separare crescîndă” a „proprietății” de „controlul” asupra acesteia, separare devenită atotcuprinzătoare în perioada postbelică.

O primă cauză ar constitui-o dispersarea sau difuziunea tot mai puternică a proprietății marilor societăți pe acțiuni iar deținerea de către un proprietar a unei părți comparativ tot mai mici din capitalul social total ar fi „diluat”, la început, apoi ar fi înlăturat controlul proprietarilor asupra deciziilor administratorilor (managerilor) și ar fi transferat puterea de decizie către grupul de administratori care pot fi sau nu proprietari de acțiuni ale corporațiilor. Proprietarii marilor corporațiilor (cu excepția acelor acționari care sînt și funcționari ai corporației) — se susține — nu pot lua decizii; în ce privește pe micii deținători de acțiuni, aceștia depind evident în această privință de managerii profesioniști. „Acționarii — afirmă I. Blumberg — se simt mai cînd investitori pasivi decît coproprietari”. Teoretic, se admite că acționarii își aleg administratorii, adică directorii, conducătorii corporației. Prac-

tic, lucrurile nu ar sta tot așa. Directorii ar fi mai întîi selecționați de managementul corporației și abia apoi supuși alegerii acționarilor. La rîndul lor, directorii își numesc funcționarii în subordine. Administrația (grupul de oameni) care își exercită puterea asupra proprietății acționarilor, controlînd-o complet, „se alege”, astfel, ea singură în această funcție, autonomizîndu-se de proprietarii acționari. Rezultatul ar fi că, în majoritatea marilor companii, după expresia lui A. Berle, conducerea (managementul), ar constitui-o „o oligarhie care se autoperpetuează automat”. Fără să aibă această proprietate, cum spune A. Berle, managerii dețin puterea asupra proprietății.

O a doua cauză ar fi creșterea complexitate a muncii de conducere, „creșterea managementului profesional”, transformarea lui tot mai mult într-o activitate de înaltă specializare; concepută și desfășurată după norme științifice, ceea ce ar fi făcut ca, din motive de competență, acționarii să dea „mină liberă” managerilor.

Ca urmare a acestor două mari procese, în corporații proprietatea ar fi devenit astăzi, cum se exprimă D. Bell, „o simplă ficțiune legală”⁵.

Rezultatul cel mai important al acestui proces al „revoluției managerilor” ar consta în aceea că el a dat administratorilor posibilitatea să stabilească pe noi corporațiile ce le administrează alte obiective decît cele impuse de proprietarii capitalului (atunci cînd le-au controlat). Aceste noi obiective ale întreprinderii capitaliste ar fi acum legate de interesele managerii-

fise

● Cartea lui Petru Pânzaru, *Prietenie creatoare* (Editura Albatros, 1976, 174 p.), are drept

obiect activitatea desfășurată în comun, în spiritul unei prietenii emoționante, de întemeietorii socialismului științific — Marx și Engels. Motivîndu-și lucrarea în raport cu alte cărți care înfățișează detaliat, în mod științific sau într-o formă romanzată, viața lui Marx și a lui Engels, amicitia lor legendară — autorii precizează că paginile cărții sale „se înscriu pe linia altei intenții, aceea a unei «biografii» intelectuale a doi mari creatori de idei filozofice și politice, întemeietori ai statului major al clasei muncitoare — partidului comunist. O «biografie» care reține nu cronologic, ci tematic ceea ce este viu, peren, valoare din opera monumentală a lui Marx și Engels, citită și recitită cu ochi contemporan”. Petru Pânzaru a scris-o cu intenția unui „indemn la studiu și la reflecție”, la „acțiune transformatoare”.

Dintre problemele asupra cărora se oprește autorul sub prisma contemporaneității, depășind această „biografie” in-

telectuală a celor doi mari gânditori și revoluționari, menționăm: teza inseparabilității fundamentale a concepțiilor lui Marx și Engels; problema unității naturalului și socialului cu aplicabilitate la actuala revoluție tehnico-științifică, la explozia demografică, tulburarea echilibrului ecologic, mărirea decalajelor între țările dezvoltate și cele subdezvoltate și în curs de dezvoltare, ca rezultat al modului de producție capitalist; necesitatea unei opțiuni laice integrale; caracterul creativ al fidelității față de marxism-leninism; viziunea dialectică a raportului dintre național și internațional.

Esența și structura relațiilor de conducere

● Aspectul exterior volițional al activității subiectului conducerii îi determină pe unii autori să examineze conducerea producției și, prin urmare, relațiile de conducere a producției ca pe

niște fenomene pur ideale remarcă V. Volovici în articolul *Upravlenskie otnoșenia: priroda i struktura (Relațiile de conducere: esență și structură)*, apărut în *EKONOMICKIE NAUKI* nr. 2/1976. Prin aceasta se uită, arată în continuare V.V., că, în general, toate procesele și legile economice se realizează prin activitatea oamenilor îndreptată spre un țel precis; cu toate acestea ele sînt unanim recunoscute ca niște categorii economice obiectiv condiționate. Realizîndu-se prin intermediul intereselor materiale ale individului, ale grupei sau clasei sociale, relațiile de producție nu-și pierd caracterul obiectiv, deoarece ele sînt condiționate de nivelul de dezvoltare a forțelor de producție. În viața reală, conducerea este o formă și un mijloc de realizare conștientă a legităților obiective ale producției; dar activitatea organizatorică a oamenilor nu a avut nicăieri și nicicînd un caracter abstract: la baza ei au stat în-

lor. Ideea „noilor țeluri” ale activității corporațiilor a devenit obiect central al preocupărilor ideologilor burghezi, argumentul principal în susținerea tezei schimbării naturii corporațiilor și elementul fundamental al „noii ideologii a businessului”. Ea intră ca o componentă de bază în variate construcții teoretice ale capitalismului contemporan „transformat”. În slujba demonstrării acestor „noi țeluri”, altele decât maximizarea profiturilor, s-a folosit o variată gamă de metode — de la cercetarea cu caracter instituțional până la cea matematică. Ca urmare a tot mai puternicei autonomizării a managementului și a faptului că interesele lui nu ar fi legate direct de gradul de valorificare a capitalului — maximizarea profiturilor —, s-ar fi întărit tendința managerilor de a se considera responsabili mai mult față de „firmă” decât față de „proprietari”. Interesul managerilor fiind de „a-și maximiza veniturile pe toată durata vieții” (to maximize their own lifetime incomes), s-a formulat ca nou obiectiv al activității întreprinderii cooperatiste **creșterea dimensională**⁶, care asigură salarii mai mari. S-a mai spus că pentru marile firme „creșterea este un scop în sine și pentru sine, mai important decât urmărirea profitului”. Prima datorie a managementului, spunea P. Drucker, este să asigure supraviețuirea firmei. Noul obiectiv îl constituie „maximizarea securității și supraviețuirii firmei”.

În spiritul concepției „autointeresului luminat” se afirmă că securitatea firmei și interesele acționarilor depind de „prosperitatea, bunăstarea și încrederea”

societății, care înseamnă clienții ei, guvernul, publicul larg. Încă în 1964 D. Rockefeller afirma că „azi managerii servesc, în calitate de curatori, nu numai pe proprietari, dar și pe muncitori și realmente întreaga societate... Ei au responsabilitatea să mențină un echilibru echitabil între cererile acționarilor, angajaților, clienților și publicului larg”⁷. Manifestul ideologic al marelui capital elaborat în 1971 relua această idee ca fiind fundamentală pentru definirea actualei poziții a businessului în societate, poziție ce-i condiționează și obiectivele⁸. În funcție de această nouă poziție, corporația acționează în concordanță cu ceea ce s-ar numi interesele societății. S-ar fi născut astfel „un business profitabil pentru societate”. Fundamentarea matematică a „noilor țeluri” ale marii corporații a fost dată de K. E. Boulding. El critică teoria firmei elaborată de J. Robinson și, totodată, de E. Chamberlain, al cărei punct slab ar consta în aceea că firma a fost abordată numai din punctul de vedere al contrapunerii veniturilor cu cheltuielile. În realitate, ea reprezintă o organizație mult mai complexă și dinamică, cu o multitudine de unități, cu diferite caracteristici și parametri. În aceste condiții, care conțin un grad înalt de incertitudine, întreprinzătorul preferă să obțină un venit destul de mare pe termen lung în locul unuia maxim, dar imediat. Posibilitatea ca marea corporație să aibă alte scopuri a fost demonstrată matematic și de W. Boumol. Firma urmărește **mai mulți parametri**. Rezolvarea concretă poate depinde de scopurile tactice concrete ale firmei. Dar

principalul scop strategic îl constituie cucerirea **unei părți cât mai mari a pieței** (maximizarea sumei vânzărilor), care se realizează în condițiile anumitor restricții, una din care este și nivelul suficient de scăzut al profitului. W. Boumol conchide: „profitul maxim încetează să joace vreun rol în analiza economică” (vezi W. Boumol, Business Behavior, Value and Growth, New York, 1959, p. 46, 49). K. Boulding aduce și un alt argument: firma nu dispune de informații privind indicatorii marginali ai producției (cheltuieli, vânzări, profituri), ci numai de date **medii**. Intrucît nu-i sint cunoscute condițiile în care profitul s-ar maximiza, nu există motiv să se presupună că în general firma îl maximizează. „Nesatisfăcător” ar fi fost apreciat și conceptul de „maximizare pe termen lung” a profitului. S-a încercat punerea în circulație a unor alte concepte — destinate, de asemenea, să diminueze importanța profitului pentru activitatea întreprinderii capitaliste,

să-i conteste rolul de mobil al acesteia. Astfel, s-a spus că ceea ce urmărește corporația ar fi „profitul minim”; s-a folosit și conceptul de „profit necesar” (required profit), de „profit de bază” (basically profit) și de „profit optim”. În orice caz, pentru toți partizanii concepției schimbării naturii corporației, profitul „nu mai este singurul obiectiv al marii companii”.

Ideea „noilor țeluri”, a „obiectivelor alternative” — construită pe teza falsă a separării proprietății de controlul asupra acesteia — urmărește evident imposibila „disculpare” a corporațiilor de „păcatul original” al propriei lor naturi capitaliste, în virtutea căreia activitatea lor nu poate să nu fie subordonată profitului. Am enumerat în această parte unele argumente pe care și le aduc în sprijinul tezei lor diferiți ideologi burghezi. Asupra mistificărilor pe care se bazează aceste încercări vom reveni mai pe larg în numărul viitor.

Vasile PILAT

¹ J. Burnham, The Managerial Revolution, New York, 1941

² A. Berle and G. Means, The Modern Corporation and Private Property, New York, Macmillan, 1932; A. Berle, Power Without Property New York Harcourt, 1959; A. Berle, The 20 th Century Revolution, New York Harcourt, 1954; G. Means, The Corporate Revolution in America, New York, 1962

³ K. E. Boulding, Collected Papers, Colorado, 1971; W. J. Boumol, Business Behavior. Value and Growth, New York, 1959

⁴ P. Drucker, Concept of the Corporation, New York, 1972

⁵ D. Bell, The Coming of Post — Industrial Society, p. 294.

⁶ Acesta este punctul de vedere pe care și l-a însușit și dezvoltat J.K. Galbraith în The New Industrial State, Boston 1967.

⁷ D. Rockefeller. Creative Management in Banking. New York, McGraw-Hill, 1964, p. 22. Citez după G.A. Steiner, op. cit. p. 114.

⁸ CED Social Responsibility of Business Corporations, New York, 1971, p. 22.

totdeauna posibilitățile istorice reale, care nu depind de dorința și voința oamenilor. Deosebit de importantă este această remarcă în ceea ce privește conducerea producției, deoarece însăși funcția conducerii acționează ca o bază de reglementare în sistemul producției materiale. Tocmai această situație exclude „arbitrariul” volițional din activitatea aparatului de conducere și, prin urmare, creează baza obiectivă a relațiilor de conducere a producției. Autorul consideră că, în sistemul producției materiale, funcțiile de conducere și relațiile de conducere acționează ca fenomene economice, materiale și, prin urmare, ca niște categorii ale bazei.

Un plasture pe un picior de lemn

● În vederea anihilării efectelor nedorite pentru capital ale „participării salariaților la gestiunea, proprietatea sau rezultatele întreprinderii”, I. Sunier, director general al societății

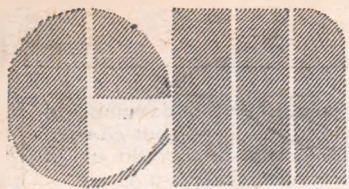
Sibra Holding-Fribourg, propune, în articolul publicat în revista elvețiană CHEFS, nr. 1/1976, sub titlul Comment se préparer à digérer la participation? (Cum putem să ne pregătim pentru a digera participarea), circumscierarea participării la domeniul informării. „Orice participare se sprijină în mod esențial pe comunicații, pe un efort continuu și conștient al direcției pentru a crea sisteme de consultare asupra problemelor muncii. Ea presupune în egală măsură delegarea largă a elaborării deciziilor — nu și a adoptării acesteia (n.ns.) — la nivelul salariatului pentru problema afectând utilizarea sa”. Se recomandă să se definească în comun — de către administrație și salariați — obiectivele de obținut; primul obiectiv preconizat este, bineînțeles, că părțile „trebuie să admită principiul menținerii liberei întreprinderi”; al doilea obiectiv se înscrie pe aceeași notă: „a defini o veritabilă noțiune de comunitate de destin între capital și muncă”. Desigur, în aceste limite, „par-

ticiparea” nu poate aduce mai mult decât un plasture aplicat pe un picior de lemn.

● În Editura Academiei Republicii Socialiste România a apărut lucrarea Societățile mixte constituite în Republica Socialistă România. Fundamentare — Caractere — Constituire (Bucu-

rești, 1976, 232 p.), de dr. doc. Yolanda Eminescu, dr. Octavian Căpățină, dr. Ion Rucăreanu, Roxana Munteanu și Victor Tănăsescu (coordonatori dr. doc. Yolanda Eminescu și dr. Octavian Căpățină). Abordând tematica extrem de complexă a constituirii de către organizațiile economice române a unor societăți mixte cu participare străină în România, care se înscrie în cadrul principiilor generale ale politicii externe de cooperare economică și tehnico-științifică a țării noastre cu toate statele lumii, lucrarea examinează atât teoretic cât și practic problemele juridice generate de înființarea și activitatea unor astfel de societăți, propunând, totodată, soluții pentru unele aspecte considerate insuficient rezolvate sau pentru altele încă nerezolvate de legislația actuală în materie.

BOALA INCURABILĂ A „ȘARPELUI” VEST-EUROPEAN

CELE MAI RECENTE MANIFESTĂRI acute ale crizei monetare occidentale au avut de această dată ca sediu, după cum este știut, Piața comună vesteuropeană, mai precis cele șase țări membre ale ei care au aderat la dispozitivul așa-numitului „șarpe” valutar: Republica Federală Germania, Franța, Belgia, Olanda, Luxemburg și Danemarca. Ele continuă seria manifestărilor de profund dezechilibru care s-au produs în cursul ultimilor ani și care caracterizează din punct de vedere monetar actualul stadiu al crizei sistemului capitalist.

Evenimentele s-au succedat după un scenariu bine cunoscut din trecut. În săptămîna din urmă, piețele valutare ale Europei occidentale s-au aflat sub presiunea unor operații speculative de o neașteptată virulență. Prima țintă a constituit-o francul francez: deținătorii unor mari capitaluri în franci, neîncredători în viitorul acestei monede și convingși că vor obține un câștig ușor de pe urma diferențelor de curs, au cerut băncilor să le convertească francii în alte valute considerate ca avînd perspective mai sigure, îndeosebi în mărci vestgermane și în dolari S.U.A. Oferta intempestivă de franci francezi a rupt echilibrul relativ al pieței: cursul francului a început să alunece în jos, iar cursul dolarului și al mărcii vestgermane a început să se urce.

Dificultatea de a rămîne „în pielea șarpelui”

CELE ȘASE ȚĂRI unite în șarpe erau înțelese — dealtfel, aceasta era și rațiunea asocierii lor — să nu permită cursurilor valutare ale monedelor respective să fluctueze între ele decît în limite destul de strînse: 2,25% peste și sub paritate (așa-zisa fluctuare concertată). Față de celelalte monede din Piața comună, neparticipante la șarpe, cum ar fi lira sterlină sau lira italiană, precum și față de monedele țărilor care nu fac parte din acest organism, îndeosebi față de dolarul S.U.A., cursurile puteau flota liber, fără nici o limită.

Pentru menținerea cursurilor valutare reciproce în limitele convenite, adică, exprimat plastic, în pielea șarpelui, au fost prevăzute aranjamente, în sensul ca băncile centrale să intervină pe piață atunci cînd tendința cursurilor ar fi fost de depășire a acestor limite. Dacă o valută din șarpe era oferită în mari cantități, pentru a fi speculată „în jos”, iar cursul ei tindea să scadă sub limită, banca centrală trebuia să cumpere această valută, restabilind astfel echilibrul între cerere și ofertă și readucînd cursul valutei respective în șarpe. Dacă o altă valută era prea mult solicitată și cursul ei tindea să depășească limita, aceeași bancă trebuia să o vîndă pînă în momentul cînd se producea reechilibrarea cererii și ofertei, deci normalizarea cursului valutar.

La începutul declanșării febrei speculative recente (vezi Revista economică nr. 11/1976) Banca Franței s-a conformat regulii convenite și a cumpărat francii oferiți, dînd în schimb valutele solicitate și îndeosebi mărci vestgermane, pentru a reduce la stabilitate cursul de pe piață al francului. Presiunea speculativă a fost însă atît de puternică, încît, cu toată sacrificarea unei mari părți din rezervele valutare ale Franței, cursul francului francez n-a mai putut fi redresat.

În fața perspectivei de a se cheltui fără

rezultat și restul rezervelor, guvernul francez n-a avut altă alegere decît fie să devalorizeze francul, fie să-l retragă din șarpe și să-l lase să floteze liber, ceea ce echivala cu o depreciere a monedei franceze peste limitele admise de șarpele valutar. Guvernul francez a ales cea de-a doua soluție.

Hotărîrea Franței a provocat în Occident o atmosferă de neliniște și îngrijorare, cu atît mai mult cu cît valul speculațiilor s-a orientat imediat spre alte monede din șarpe, considerate mai slabe, deci mai vulnerabile. Au trebuit să fie făcute alte sacrificii pentru a se evita retragerea francului belgian sau a coroanei daneze, deci o dezagregare totală a șarpelui.

Teama de noi răbufniri ale speculei valutare persistă în Occident, determinînd Comisia Pieței comune — organul executiv al acestui organism — să discute săptămîna trecută la Bruxelles necesitatea unor măsuri care, aducînd modificări de fond sistemului de relații valutare între țările membre ale organismului, să restabilească încrederea și coeziunea monetară în cadrul C.E.E. Se prevede ca pe ordinea de zi a întrunirii la nivel înalt a „celor 9” care va avea loc la 1 și 2 aprilie la Luxemburg să figureze și problema căilor și mijloacelor de evitare a destrămării sistemului monetar al Pieței comune.

Șase monede în căutarea stabilității

Documentele din Piața comună reflectă o situație cu implicații economice și politice mult mai vaste și mai complexe decît domeniul speculațiilor valutare și decît însăși zona Pieței comune.

Așa-zisul șarpe valutar vest-european este o parte din planul elaborat încă în decembrie 1969 de Consiliul ministerial al Pieței comune privind integrarea economică și monetară a țărilor membre ale acestui organism pînă în anul 1980. Limitarea fluctuației cursurilor valutare, mai mult chiar, eliminarea acestei fluc-

tuății, era considerată ca fiind o condiție prealabilă obligatorie pentru realizarea uniunii monetare, deoarece aceasta presupune ca oricînd și oriunde pe cuprinsul Pieței comune, moneda unei țări membre să poată fi preschimbată pe moneda unei alte țări membre în mod liber și la un curs fix sau aproape fix.

Idea stabilității, dacă nu chiar a fixității raporturilor valorice dintre monede — în speță, în momentul acela, dintre monedele membrilor fondatori ai C.E.E. — s-a cristalizat și s-a propagat pe terenul foarte propice al curențelor sistemului monetar internațional, al crizei monetare occidentale care a dus în 1971 la lichidarea de fapt a acestui sistem. În 1944, la Bretton Woods, creatorii sistemului puneau la baza lui aceeași idee a fixității raporturilor valorice monetare. Atît numai că pe parcurs, această idee s-a dovedit a fi tot mai puțin realizabilă pe plan internațional, iar evenimentele din 1971 care au culminat cu renunțarea la convertibilitatea dolarului și cu proclamarea libertății statelor membre ale sistemului de a duce politica monetară care le convine, chiar dacă aceasta afectează interesele altor state, au echivalat cu prăbușirea ideii de stabilitate și victoria instabilității, prin adoptarea flotării generalizate a cursurilor valutare.

Planul de creare a uniunii monetare vest-europene și șarpele valutar conceput ca un prim pas în această direcție au reprezentat deci o replică la adresa dezordinii monetare apărute în urma politicii Statelor Unite în acest domeniu și a abandonării consecutive a principiilor de la Bretton Woods. Proiectul de integrare monetară a țărilor din Piața comună, viza dealtfel formarea unui al doilea centru monetar internațional, alături de cel vechi de la Washington, și anume a unui centru care să-l poată concura pe cel vechi tocmai prin arborarea drapelului stabilității, al disciplinei monetare, al încrederii, suport incontestabil al unei dezvoltări normale, echilibrate, echitabile, a relațiilor economice internaționale.

Flotate = instabilitate

DIN 1971 și pînă în prezent, reprezentanții Pieței comune și îndeosebi cei francezi au apărut în diferitele foruri monetare internaționale ca apărători fervenți ai stabilității împotriva celor care susțineau ideea opusă a instabilității. În paginile acestei reviste a fost consemnat ultimul duel oratoric dintre ministrul de finanțe al S.U.A., Simon, și ministrul economiei și finanțelor al Franței, Fourcade, la sesiunea anuală din 1975 a Fondului Monetar Internațional, în problema stabilității monetare¹⁾. Reprezentantul Franței a declarat că Franța este partizană fermă a unui sistem monetar internațional just și stabil, că o ordine monetară mai justă și mai stabilă înseamnă „întoarcerea la parități stabile dar ajustabile”, deci combaterea flotării generalizate. „Cum să investești — se întreba Fourcade — atunci cînd costul investiției poate fi profund afectat de fluctuațiile monetare? Cum să dezvoltăm exportul, a-

tunci cînd competitivitatea produselor depinde mai mult de fluctuațiile monetare decît de productivitatea întreprinderilor? Cum să elaborezi planuri de dezvoltare, atunci cînd mijloacele disponibile depind mai mult de fluctuații decît de continuitatea eforturilor naționale sau regionale? Concluzia reprezentantului Franței era pe atunci că flotarea nelimitată a monedelor este un obstacol pentru redresarea economică și pentru dezvoltarea schimburilor internaționale. Această flotare îi apărea ca reprezentînd „cea mai gravă dare înapoi pe care organizarea monetară a cunoscut-o de 30 de ani încoace”.

Cu același prilej, reprezentantul S.U.A., situat exact la polul opus, considera că în actualele condiții din Occident, stabilitatea este o himeră: „Cei ce sînt pentru stabilitatea valorilor paritate să-și aducă aminte de haosul și dezordinea din ultimii ani ai sistemului de la Bretton Woods. Să-și amintească de acele zile cu piețele închise, cu comerțul sfîrtecat. Să-și amintească de faptul că singurii cîștigători cerți erau speculanții...”. Concluzia reprezentantului S.U.A. era că „țările trebuie să fie libere să aleagă propriul lor sistem de cursuri”, că „dreptul la flotare trebuie să fie clar și nestînjinit”.

Retragerea Franței din șarpele valutar și marile dificultăți prin care trece acest sistem în perioada de față poate fi considerat ca o confirmare a tezei americane. Promovînd în teorie ideea de stabilitate, Franța s-a văzut totuși constrînsă în practică să treacă la instabilitate, la flotare.

Dealtfel, compromisul de la Rambouillet, confirmat la Kingston), potrivit căruia țările sînt libere să-și aleagă regimul valutar care le convine, inclusiv flotarea, a constituit un prolog al revizuirii tezei franceze cu privire la stabilitatea valutară. Se știe că, potrivit acestui compromis, în viitorul sistem monetar internațional țările sînt libere să-și aleagă regimul valutar care este considerat mai corespunzător, inclusiv flotarea, rămînînd ca într-un viitor neprevizibil, atunci cînd se va constata că există condiții pentru adoptarea unui sistem de parități și cursuri stabile, dar ajustabile, să se poată trece la un asemenea sistem.

Lupta între stabilitate și instabilitate s-a încheiat deci, în actuala etapă, cu o victorie netă a instabilității, atît pe plan teoretic, cît și pe cel al politicii economice.

„Șarpele” valutar și principiul universalității

ACTUALELE VICISITUDINI ale integrării monetare vest-europene mai pot fi interpretate și din punctul de vedere al alternativei între universalitate și regionalism în materie de organizare a relațiilor monetare și financiare internaționale.

În prezent există un organism specializat al O.N.U., avînd deci, ca și O.N.U., o vocație universală: Fondul Monetar Internațional. Acesta întrunește 128 de membri, țări dezvoltate și în curs de dezvoltare, mari și mici, cu orînduiri sociale di-

ferite. F.M.I. are ca obiectiv elaborarea, aplicarea și finanțarea unui sistem monetar internațional cu aplicabilitate cît mai larg posibilă, căruia să i se asigure condiții mai bune de funcționare decît cele de care a dispus sistemul creat în 1944 la Bretton Woods. Paralel există organizații monetare și financiare cu caracter zonal sau regional, între care și acelea care se intenționează să fie create în cadrul Pieței comune. Ce este preferabil, universalismul sau regionalismul?

Logica arată că toate statele trebuie să coopereze activ la soluționarea problemelor vieții internaționale, deoarece toate participă la diviziunea internațională a muncii, toate constituie părți ale aceluiași întreg care se numește economia mondială. Participarea deplină și efectivă a tuturor țărilor, pe bază de egalitate, la examinarea și rezolvarea marilor probleme economice și financiare mondiale este o tendință care se impune tot mai mult în ultima vreme.

Între aceste probleme se află și cele monetare. Toate țările fiind participante la circuitul economic mondial, toate sînt în același timp interesate în găsirea unor soluții unanim acceptabile pentru problemele mari ale relațiilor valutar-financiare internaționale. Dealtfel, nici nu se poate concepe un sistem monetar internațional stabil, eficient, echitabil, fără existența unei înțelegeri generale care să ia în considerare interesele tuturor țărilor care participă la diviziunea internațională a muncii.

Tendința de rezolvare a problematicii relațiilor valutar-financiare pe alte planuri decît acela al universalității, așa cum se reflectă în proiectul de creare a uniunii monetare vest-europene, a dat din această cauză loc la critici. S-a arătat că o scindare a lumii în blocuri monetare, unele din ele agresive sau defensive, nu poate contribui la îmbunătățirea climatului general, nu sprijină eforturile generale îndreptate spre largirea colaborării și cooperării internaționale.

Din acest punct de vedere, criza șarpelui valutar al Pieței comune, tendința de dezagregare a unui din sistemele regionale cele mai active, poate fi înscrisă pe linia afirmării principiului universalității în rezolvarea problemelor valutar-financiare ale lumii contemporane.

Eșecurile intergaționismului

IEȘIREA FRANȚEI din înțelegerea referitoare la restrîngerea limitelor de fluctuație a cursurilor valutare, ca prim pas pe drumul integrării economice, monetare și nu mai puțin politice pe care Piața comună ar fi urmat s-o realizeze pînă în 1980, poate fi apreciată și prin prisma opțiunii între suveranitate și știrbirea ei.

La începutul actualului deceniu, așa-numitul „plan Werner” cu privire la crearea în etape a unei uniuni economice și monetare a Pieței comune scotea din sfera de decizie a autorităților naționale, în prima etapă, stabilirea cursurilor valutare, gestionarea rezervelor valutare naționale și intervenția pe piețele valutare, incluzîndu-le în sfera de competență a organelor uniunii. Ulterior, programele de acțiune întocmite de Comisia C.E.E. pentru dinamizarea eforturilor de realizare a uniunii economice și monetare au subliniat că problemele importante, între care și aceea a raporturilor valorice din-

tre monedele Pieței comune, nu pot fi soluționate decît prin înțelegeri între statele membre. De a tunci, tendința care s-a manifestat a fost mai curînd dezintegrare decît de integrare, iar ultimul gest al Franței nu face altceva decît să confirme această tendință.

Principala dificultate pe care o întîmpină procesul de creare a uniunii economice și monetare a Pieței comune — dificultate apărută nu numai săptămîna trecută, ci de-a lungul tuturor anilor de aplicare a planurilor integraționiste — este că integrarea economică și monetară nu este concepută decît împreună cu integrarea politică, iar țările în cauză nu sînt pregătite să facă acest pas.

Separarea Franței de dispozitivul monetar al Pieței comune nu face decît să marcheze marile dificultăți pe care integraționismul le întîmpină în practică. Integraționismul presupune controlul organului supranațional asupra politicii de emisie dintr-o țară membră, deoarece printr-o emisie inflaționistă țara în cauză ar putea dobîndi bunuri, servicii, creanțe sau drepturi de proprietate în alte țări membre, fără contraprestație¹⁾; presupune cedarea parțială sau totală a rezervelor valutare naționale în vederea creării unei rezerve centrale; mai presupune împiedicarea unui stat membru de a folosi politica monetară pentru realizarea anumitor obiective social-economice interne. Or, este greu de crezut că un stat va renunța la propria lui libertate în materie de politică economică și financiară. La aceasta s-a referit probabil cunoscutul economist vest-german Otmar Emminger atunci cînd, mai demult, a evaluat cu scepticism perspectivele realizării unei uniuni monetare a Pieței comune: „Atîta vreme cît parlamentele naționale vor decide în deplină independență asupra obiectivelor naționale și a mijloacelor financiare necesare pentru realizarea lor, prin urmare asupra inflației, deflației sau echilibrului monetar intern, nu este posibilă crearea unei adevărate uniuni monetare în sensul unificării monedelor și întemeierii unui institut de emisie federal”²⁾.

BOALA INCURABILĂ a „șarpelui” valutar vest-european, episod al crizei monetare occidentale, atrage din nou atenția opiniei publice mondiale asupra necesității unei noi ordini monetare și financiare ca factor fundamental pentru propășirea lumii contemporane, o ordine care, așa cum susține consecvent țara noastră, să aibă un caracter mondial și democratic, să sprijine monedele naționale, să genereze echilibrul în relațiile valutar-financiare internaționale, deci implicit stabilitatea valutară. Din toate experiențele de pînă acum rezultă că nici o ordine monetară nu este realizabilă dacă nu are un fundament economic. Tocmai de aceea, România promovează cristalizarea unui sistem monetar internațional, sănătos și echitabil, ca parte integrantă a unei noi ordini economice și politice mondiale, echilibrul monetar și echilibrul general-economic fiind interdependente.

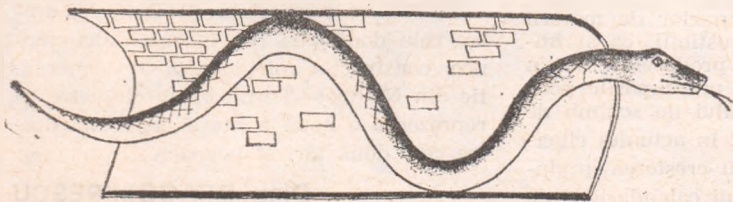
dr. Costin KIRIȚESCU

¹⁾ Vezi „Revista economică”, nr. 38/1975, p. 25.

²⁾ Vezi „Revista economică”, nr. 52/1975 și 3/1976.

³⁾ Vezi J. l’Huillier, Le système monétaire international, 1971, p. 312.

⁴⁾ O. Emminger, Les aspects monétaires du Marché commun, în: Bulletin d’information et de documentation de la Banque Nationale de Belgique, august 1958, p. 102.

R. P. Bulgaria *Valorificarea factorilor intensivi ai creșterii*

IN CONDIȚIILE concrete ale Bulgariei, factorii intensivi au jucat un rol important în obținerea rezultatelor favorabile cu care s-a încheiat cincinalul 1971—1975 și cu care oamenii muncii din țara vecină și prietenă se prezintă la bilanțul prilejuit de cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Bulgar, care începe luni la Sofia.

Datele statistice relevă că sporirea cu 46% a venitului național în cincinalul trecut s-a datorat în proporție de 95% creșterii productivității muncii, care a avut, de asemenea, o contribuție hotărâtoare la sporirea cu aproape 55% a producției industriale. Industria a ajuns să contribuie cu 55% la crearea venitului național, în condițiile în care ramurile de bază (industria construcțiilor de mașini, a energiei electrice, metalurgică și chimică) furnizează jumătate din producția industrială globală a Bulgariei contemporane. Consumul de energie electrică pe locuitor a ajuns în 1975 la 3 300 kWh, în 1980 urmând să revină 5 000 kWh. Anul trecut a intrat complet în funcțiune centrala nucleare-electrică de la Kozlodui, pe Dunăre, prima de acest fel din Balcani, cu o capacitate de 880 MW, urmând ca până în 1979 ea să-și dubleze capacitatea.

Dezvoltarea industrială se reflectă și în îmbunătățirea structurii exportului, în care produsele industriei constructoare de mașini, ale chimiei și ale metalurgiei reprezintă acum 55%, contribuind la schimbarea imaginii tradiționale din trecut a Bulgariei, când era cunoscută peste hotare, numai ca exportatoare de produse agricole.

Dezvoltarea agriculturii a avut și ea la bază în măsură sporită factori intensivi, accelerându-se procesul restructurării ei pe baze industriale. Astfel, spre exemplu la grâu randamentul mediu la hectar a ajuns în anii cincinalului trecut la 3 410 kg. față de 1 310 kg. în anul 1939.

Pe baza rezultatelor obținute în dezvoltarea economiei, veniturile reale pe un locuitor au sporit în cursul cincinalului trecut cu 32,4%, fondurile sociale de consum cunoscând o majorare mai rapidă (47,8%).

PROIECTUL „Direcțiilor principale ale dezvoltării social-economice a Bulgariei în anii celui de al VII-lea cincinal” (1976—1980), care va fi dezbătut de Congres, prevede creșterea în continuare înalte și stabile ale economiei bulgare, concretizând pe mai departe programul P.C.B. de făurire a societății socialiste dezvoltate. Congresul va trasa și direcțiile principale ale dezvoltării social-economice a Bulgariei până în 1990, care prevăd, între altele, că centralele nucleare-electrice vor asigura atunci jumătate din producția de energie electrică a țării.

Față de perioada de cinci ani anterioară, proiectul de Directive prevede creșterea venitului național cu 49—52% în actualul cincinal. Producția industrială urmează să sporească cu 55—60% în acest interval, iar cea agricolă cu 20%.

În vederea obținerii acestor ritmuri înalte de dezvoltare economică, documentele P.C.B. prevăd, alături de sporirea ratei acumulării la aproape 28%, creșterea eficienței producției sociale, ca principală direcție strategică de acțiune, care se reflectă, între altele, în creșterea mai rapidă a productivității muncii în industrie, prevăzută în actualul cincinal (55%), față de cea din perioada de cinci ani precedentă (40%).

CĂILE CONCRETE de asigurare a creșterii eficienței sînt numeroase. Între ele se menționează în primul rînd, perfecționarea structurii producției și apropierea structurii pe ramuri a economiei naționale de cea a țărilor dezvoltate din punct de vedere industrial, prin dezvoltarea prioritara a unor ramuri și tipuri de produse de înaltă eficiență, purtătoare ale progresului tehnic. Această orientare se exprimă în planul pe anul 1976, care prevede o creștere de 9% a ansamblului producției industriale, în sporuri de 14,4% în construcția de mașini, de 13,4% în industria chimică etc. Perfecționarea structurii producției are la bază, de asemenea, îmbunătățirea nomenclaturii produselor în cadrul fiecărei ramuri, atît prin asimilarea de noi produse, cu un nivel tehnic ridicat, cît și prin limitarea producției paralele de produse de același fel și chiar prin renunțarea treptată la unele produse care ar rămîne neeficiente. În cadrul acestui proces, o serie de întreprinderi mici care fabrică produse de același fel se vor uni.

O cale esențială, strîns legată de prima, de asigurare a creșterii eficienței activității economice, este în etapa actuală reconstrucția și modernizarea bazei tehnico-materiale existente, considerată direcția principală a politicii de investiții a statului în noul cincinal. Această teză ține seama de faptul că, în condițiile date, creșterea cantitativă și perfecționarea calitativă accelerată a bazei tehnico-materiale nu se pot asigura numai pe calea unei dezvoltări extensive a acesteia. Ca urmare, începînd cu anul 1974, planul privind modernizarea și reconstrucția în ramurile producției materiale a devenit o componentă a planului unic de dezvoltare social-economică a țării, făcînd obiectul unor programe complexe. Peste jumătate din investițiile statului vor fi alocate acestui scop în actualul cincinal, 20% vor fi destinate lărgirii capacităților existente și numai 25% construirii de noi întreprinderi, urmărindu-se ca pe toate căile să se asigure aplicarea mai rapidă în practică a cuceririlor științei și tehnicii.

Paralel se urmărește îmbunătățirea folosirii resurselor de muncă, a capacităților de producție și a resurselor de materii prime, energie și combustibili, ca și îmbunătățirea calității produselor. Rețin atenția la acest capitol preocupările pentru ridicarea coeficientului de schimb de la 1,4 în 1975 la peste 2 în actualul cincinal și în general pentru creșterea gradului de folosire a timpului calendaristic de

Șantierul naval din Varna — primul petrolier de 100 000 tone

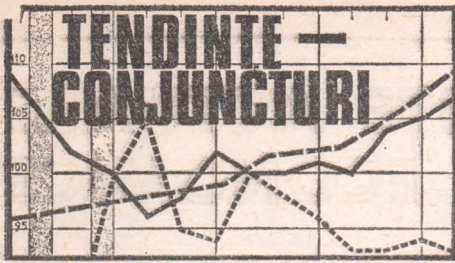
lucru al mașinilor și utilajelor, pentru folosirea complexă și integrală a materiilor prime prin creșterea gradului lor de prelucrare, pentru reducerea cheltuielilor materiale etc.

IN DIRECȚIA creșterii eficienței activității economice acționează, și nu în ultimul rînd, perfecționarea relațiilor de producție socialiste, materializată în îmbunătățirea conducerii, organizării și planificării economiei, în apropierea proprietății socialiste de stat și cooperatiste, în perfecționarea relațiilor de repartiție etc.

Rezultatele obținute în dezvoltarea economiei urmează să se reflecte în creșterea cu 20—25% în următorul cincinal a veniturilor reale pe locuitor și cu 35—40% a fondurilor sociale de consum, ca și în intensificarea construcției de locuințe (în actualul cincinal se va realiza un real progres în direcția acoperirii necesarului prin construirea a 400—420 mii de locuințe, față de 200 000 în cincinalul precedent).

Progresele rapide în dezvoltarea economiei bulgare și a celei românești în actualul cincinal permit aprofundarea conlucrării lor frățești pe multiple planuri, pe baze reciproc avantajoase. În actualul cincinal volumul schimburilor comerciale româno-bulgare se va dubla, sporind, cu alte cuvinte, mai rapid decît ansamblul schimburilor comerciale ale fiecăreia dintre cele două țări. Va începe, de asemenea, construcția complexului hidroenergetic din Nikopol—Turnu Măgurele, care va reprezenta o nouă punte a prieteniei dintre cele două țări și popoare.

Dinu DRAGOMIRESCU

Evoluția prețurilor internaționale ale produselor de bază în luna februarie 1976

TENDINȚA ușor ascendentă a prețurilor internaționale ale produselor de bază, care a apărut la începutul anului 1976, a continuat și în luna februarie a. c. sub influența extinderii învi-orării activității industriale în majoritatea țărilor capitaliste dezvoltate, a instabilității valutei occidentale și a unor incertitudini asupra producției agricole din unele zone ale lumii. Potrivit indicelui agregat INSCIN, prețurile internaționale ale produselor de bază cuprinse în nomenclatorul de export-import al R.S. România au crescut în luna februarie în medie cu 1,1%, comparativ cu creșterea de 1,4% înregistrată în luna precedentă.

În cadrul produselor alimentare prețurile au crescut la cereale (+4%) sub influența, pe de o parte, a știrilor privind posibilitatea afectării recoltelor de grâu de tar-nă în cazul unor mari producători din cauza lipsei de precipitații în lunile ianuarie și februarie iar, pe de altă parte, a situației deficitare a balanței mondiale a grâului din sezonul actual. Prețurile la celelalte produse alimentare au înregistrat o tendință de scădere, în special la carne și produse animale (-4,2%) precum și la semințe oleaginoase și grăsimi (-1,9%), za-

INDICELE SIMBOLIC ÎNȘTE
AL PREȚURILOR INTERNAȚIONALE ALE PRODUSILOR
DE BAZĂ CUPRINSE ÎN NOMENCLATORUL
DE EXPORT-IMPORT AL R.S. ROMÂNIA ÎN ANII
1973-1975 ȘI ÎN LUNA FEBRUARIE 1976

Categorie de produse	Anul	1970=1972=100		
		Indici anuali	Jan.	Febr.
INDICE GENERAL	1973	170,3		
	1974	208,8	237,5	234,3
	1975	221,5	238,6	230,8
	1976		217,5	219,6
1. Produse alimentare	1973	160,6		
	1974	230,8	202,1	214,8
	1975	202,6	254,2	237,1
	1976		185,7	184,1
- cereale	1973	195,5		
	1974	261,5	286,0	301,7
	1975	216,7	239,0	224,6
	1976		202,7	210,9
- semințe oleaginoase, produse derivate, găștii animale și vegetale	1973	150,2		
	1974	240,8	201,1	200,1
	1975	195,0	261,2	238,6
	1976		172,2	168,9
- animale, carne și produse animaliere	1973	135,7		
	1974	128,3	128,6	126,2
	1975	156,9	144,4	145,8
	1976		163,2	156,3
- zahăr și produse tropicale	1973	179,3		
	1974	437,5	247,6	317,0
	1975	314,0	571,0	506,0
	1976		236,6	233,2
2. Combustibili	1973	209,2		
	1974	336,8	334,6	337,8
	1975	359,5	353,1	351,2
	1976		369,2	370,2
- cărbuni și coals	1973	149,1		
	1974	193,6	151,8	155,4
	1975	260,0	270,8	274,8
	1976		245,4	249,8
- țiței	1973	146,0		
	1974	567,1	567,1	567,1
	1975	564,7	561,9	561,9
	1976		599,8	599,8
- produse petroliere	1973	285,8		
	1974	360,9	524,1	416,2
	1975	373,9	356,3	344,4
	1976		387,3	394,7
3. Materii prime industriale	1973	162,5		
	1974	216,1	207,8	211,6
	1975	188,2	193,6	193,9
	1976		186,0	188,8
- minereuri	1973	119,4		
	1974	139,6	129,6	131,9
	1975	163,0	160,0	173,4
	1976		163,0	165,0
- metale	1973	156,2		
	1974	231,5	209,5	218,4
	1975	185,1	203,1	195,5
	1976		177,8	182,3
- cauciuc	1973	191,6		
	1974	210,3	298,7	269,8
	1975	159,8	156,5	164,9
	1976		182,3	201,8
- lemn și produse din lemn	1973	177,4		
	1974	232,1	208,2	213,5
	1975	228,8	253,4	239,5
	1976		218,2	215,0
- fibre animale și vegetale	1973	188,0		
	1974	192,0	252,0	237,4
	1975	162,4	147,3	148,2
	1976		191,6	193,3
- piei	1973	176,9		
	1974	122,3	158,4	153,0
	1975	114,8	72,1	72,2
	1976		140,4	152,9

a) Date provizorii pentru coals de furnal, hule, mine-
leu de fier, cromit, minerul de mangan, feromangan,
ferosiliciu, oțel comercial, tablă grosă, tablă sub-
țire, țevi din oțel, sîrmă neagră, laminat de cupru,
cherestea de rășinoasă, cherestea de foioasă, celuloză,
hîrtie kraftlinară, fibre celulozice, porci vii.

hăr și produse tropicale (-1,4%).

Prețurile la grupa de combustibili au crescut în ansamblu cu 1,4%, reflectînd majorările de prețuri la produse petroliere (+1,9%) și la cărbuni-coals, în timp ce prețu-

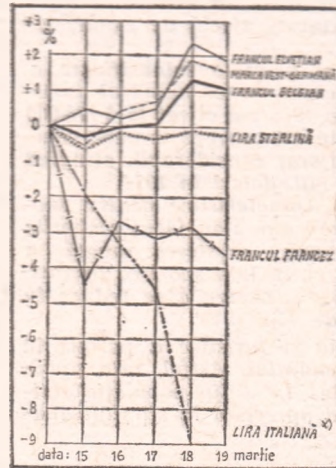
urile la țiței au rămas staționare.

Prețurile la materii prime industriale au crescut în ansamblu cu 1,5%. Cele mai pronunțate majorări au fost înregistrate la cauciuc (+10,7%) și piei brute (+8,9%) sub influența intensificării achizițiilor efectuate de industriile prelucrătoare. La celelalte produse, majorările de prețuri au fost mai moderate și anume: metale (+2,5%), minereuri (+1,2%) fibre naturale (+0,9%). Prețurile la lemn și produse din lemn au continuat tendința de scădere (-1,5%).

Sectorul prognoze și eficiența comerțului exterior INSCIN

Evoluții monetare

DEBUTÎND sub auspiciile ieșirii francului francez din sistemul vest-european de flotare concertată, săptămîna 15-19 martie 1976 a înregistrat o puternică amplificare a presiunilor speculative pe

Evoluția principalelor valute în săptămîna 15-19.III.1976 față de cursul valutei respective în raport cu dolarul din 12.III.1976

piețele monetare. Marca vest-germană și francul elvețian au înregistrat o tendință continuă de consolidare, atingînd nivele de 2,5250 mărci și 2,5200 franci pentru un dolar.

După ieșirea francului francez din „șarpele valutar”, în cadrul sistemului de flotare concertată vest-european s-au resimțit presiuni deosebite în special asupra coroanei daneze și francului belgian, pentru a căror menținere în cadrul limitei de 2,25% (în special față de marcă) au fost necesare intervenții repetate ale băncilor centrale. Eforturile de menținere în limitele admise a acestor valute au fost reflectate și de hotărîrile băncilor naționale din Belgia și Danemarca de a majora taxa scon-

Resurse petroliere

LA sfîrșitul acestui an, Mexicul va începe să-și satisfacă din producția proprie întregul necesar de produse petroliere rafinate. După cum apreciază surse oficiale mexicane, citate de agențiile internaționale de presă, rezervele certe de țiței ale țării (care se cifrează la 6 030 milioane de barili) vor putea acoperi consumul intern pe o perioadă de 15 ani.

În Kuweit, noile rezerve descoperite sint suficiente pentru a menține extracția timp de 200 de ani, a declarat în parlament ministrul petrolului, Abdel Muttaleb Kazemi. Ministrul a avertizat în același timp că economia kuweitiană trebuie reconstruită în următorii 30 de ani, „pentru pregătirea erei postpetroliere”.

tului de la 6 la 7% p.a. și respectiv de la 7,5 la 8,5% p.a. În acest context, o serie de observatori apreciază că numai o revalorizare a mărcii vest-germane (după unele surse de circa 2%) ar putea salva sistemul de flotare concertată, fapt care a determinat și întreținut cererea speculativă crescută față de marcă.

Francul francez, după ce a atins în prima parte a inter-valului un punct reprezentînd o depreciere de circa 5% față de cursul din 12.3.1976, s-a stabilizat relativ la un nivel oscilînd în jurul a 4,70 franci pentru un dolar. Dobînzile la eurodepozitele în franci francezi, în special pentru perioadele scurte, au continuat să se mențină la un nivel ridicat de circa 25% p.a. la o lună. Pentru depozitele de la o zi la alta nivelul a scăzut puternic, ajungînd la circa 40% p.a.

Lira sterlină a avut o evoluție relativ constantă în jurul nivelului de 1,9225 dolari pentru o liră, influențată negativ pentru scurt timp de anunțarea demisiei premierului H. Wilson.

Autoritățile italiene au anunțat un complex de măsuri economice menite să susțină moneda națională. Ele preconizează printre altele majorarea substanțială a prețurilor produselor petroliere și a taxelor. La aceasta s-a adăugat hotărîrea de majorare a ratei scontului de la 8 la 12%, fapt care n-a împiedicat totuși deteriorarea poziției valutei italiene pe piețele de schimb. Lira italiană a înregistrat o puternică depreciere față de restul valutei occidentale, atingînd un minim de 890 lire pentru un dolar, ceea ce reprezintă o devalorizare de fapt, de circa 29% față de cursul dinaintea închiderii pieței oficiale în Italia la 21.1.1976.

P. DUMITRASCU
Gh. MUNTEAN

TENDINȚE ACTUALE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMICE

S TRĂVECHI LEAGĂN al culturii mondiale, păstrătoare a unei civilizații milenare, Grecia cunoaște în ultimii ani importante prefaceri pe plan politic și economic, care conturează tendințele actuale și de perspectivă ale dezvoltării economiei sale.

Eforturile de dezvoltare și diversificare a economiei elene în ultimele două decenii s-au concretizat în profunde modificări structurale ce au condus la realizarea unui ritm de creștere economică relativ înalt. Astfel, între 1958 și 1974, produsul național brut a crescut, în prețuri constante, de circa patru ori, intervenind totodată modificări importante în modul de formare a acestuia: ponderea industriei în P.N.B. a crescut de la 24% în 1958 la 34% în 1974, în timp ce partea agriculturii, în aceeași perioadă, s-a redus de la 28% la 16%.

În ultima parte a acestei perioade — anii de dictatură militară (1967—1974) — absența unei politici economice pe termen lung a condus la instaurarea unui climat de incertitudine în industrie și, în general, în economie, determinând încetinirea ritmului de creștere economică.

În 1975, chiar în contextul în care țările occidentale au cunoscut cea mai profundă criză economică postbelică, economia elenă a înregistrat o evoluție ascendentă. Produsul național brut a înregistrat o creștere, în termeni reali, de 4,6%, atinând 385,6 miliarde de drahme*), după ce în 1974 acest indicator scăzuse față de anul precedent cu 3,6%. Producția industrială s-a majorat în 1975 cu 4%, în timp ce în 1974 acest indicator înregistrase o reducere de 4,5%. A avut loc o sporire a volumului investițiilor; a crescut consumul intern, atât cel public cât și cel privat. În agricultură în 1975 s-au înregistrat producții sporite la citrice, tutun, sfeclă de zahăr, iar septelul s-a majorat față de 1974.

Anul 1975 s-a făcut remarcat și printr-o intensificare a turismului. Potrivit statisticilor oficiale elene, numărul turiștilor străini care au vizitat Grecia în 1975 s-a cifrat la 3 173 000 persoane față de 2 188 000 persoane în 1974. Drept urmare veniturile provenite din turism s-au majorat considerabil, atingând 62,6 mil. dolari în 1975 față de 43,6 mil. dolari în 1974.

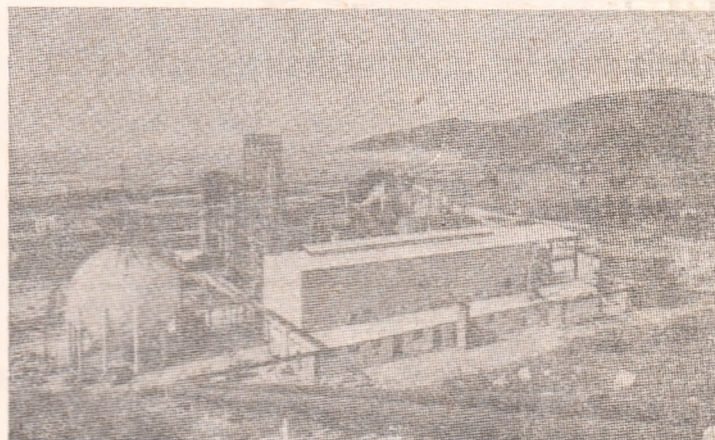
Presiunile inflaționiste puternice, caracteristice pentru evoluția economiilor occidentale în ultimii ani, s-au făcut resimțite și în Grecia, după cum evidențiază creșterea anuală a prețurilor bunurilor de consum. Astfel, în 1974 sporirea prețurilor bunurilor de consum a atins 26,6%, pentru a se reduce în 1975 pînă la nivelul unei creșteri de 15,2%.

Înviorarea activității industriale și turistice a permis în cursul anului 1975 o reducere a șomajului. Astfel, rata șomajului, după ce în trim. I 1975 a atins 4,3% din populația activă a Greciei, s-a redus treptat fiind apreciată la sfîrșitul anului 1975 la circa 2%.

A SUPRA evoluției schimburilor comerciale externe ale Greciei în 1975 și-au pus în mod pregnant amprenta cel puțin doi factori și anume: recesiunea economică din țările capitaliste dezvoltate și eforturile guvernului grec de a echilibra balanța comercială. Astfel, evoluția comerțului exterior în 1975 s-a caracterizat prin reducerea importanței, față de anul 1974, atât a importurilor cât și a exporturilor. În structura importurilor un loc important au continuat să-l dețină în 1975 bunurile de echipament industrial, mașinile și mijloacele de transport, produsele petroliere, metalele, produsele chimice și produsele agricole (în special cereale, cafea, carne și animale vii). La export, ponderea principală au continuat să o dețină produsele agralimentare (citrice, băuturi, tutun), precum și o serie de produse industriale finite (textile, chimice și farmaceutice, încălzăminte etc.). Principalii parteneri comerciali ai Greciei în 1975 au fost, ca și în anii precedenți: R.F.G., Franța, Italia, S.U.A. și Anglia. Țările membre ale Pieței comune vest-europene dețineau în 1975 47% din importurile și 43% din exporturile totale ale Greciei. Importurile de petrol la prețuri sporite, ce au antrenat în 1975 plăți suplimentare de 500 mil. dolari, la care s-a adăugat majoritatea importurilor de echipament industrial au determinat înregistrarea unor deficite însemnate în balanța comercială și de plăți curente a Greciei, evaluate la sfîrșitul anului trecut la 2 450 mil. dolari și respectiv, 1 350 mil. dolari.

Bugetul național grec a depășit pentru prima dată, în 1975, cifra de 200 miliarde drahme, în cadrul său înregistrându-se o sporire considerabilă a volumului cheltuielilor — cifrate la 106,4 mlrd. drahme (77,2 mlrd. drahme în 1974), destinate în principal relansării activității economice.

În septembrie 1975 guvernul elen a trasat liniile directoare

Fabrică modernă de îngrășăminte chimice

ale noului plan de dezvoltare economică pentru perioada 1976—1980, majorarea volumului investițiilor productive în vederea asigurării unei creșteri anuale de 6—7% a producției industriale în această perioadă. În 1976 bugetul național grec este prevăzut să atingă cifra de 212,5 mlrd. drahme. Investițiile bugetare destinate sectorului de stat vor fi majorate la 41 mlrd. drahme în 1976 față de 31 mlrd. drahme în 1975, ele fiind alocate pentru dezvoltarea transporturilor și telecomunicațiilor, a producției de energie electrică, pentru construirea de școli, spitale etc.

O PREOCUPARE majoră a guvernului grec în 1975 a fost aceea a intensificării acțiunilor diplomatice în vederea aderării Greciei la Comunitatea Economică Europeană, acțiuni ce au culminat cu depunerea la 12 iunie 1975 la Bruxelles a cererii oficiale de aderare. Grecia, care a încheiat în 1962 un acord de asociere la Piața comună, urma ca după o perioadă de tranziție să devină în 1984 membră cu drepturi depline a C.E.E. La 9 februarie 1976 Consiliul ministerial al C.E.E. a hotărît să înceapă negocierile în vederea stabilirii condițiilor concrete de aderare a Greciei.

O altă direcție prioritară a politicii externe a guvernului condus de premierul Karamanlis o constituie extinderea relațiilor politice, economice, de cooperare și bună vecinătate cu toate statele balcanice. După cum se știe, la inițiativa premierului Greciei, pe care țara noastră a sprijinit-o de la început, în perioada 26 ianuarie—5 februarie a.c. la Atena a avut loc prima Conferință balcanică pentru cooperare economică.

Între România și Grecia s-au statornicit relații de prietenie și colaborare pe multiple planuri, pe baza respectării principiilor independenței și suveranității naționale, a egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și a avantajului reciproc. Cu prilejul vizitei oficiale în țara noastră a premierului Constantin Karamanlis, la invitația președintelui R. S. România, tovarășul Nicolae Ceaușescu (mai 1975), cele două părți au constatat cu satisfacție evoluția ascendentă a relațiilor bilaterale româno-elene și au afirmat hotărîrea lor de a promova colaborarea reciproc avantajoasă în toate domeniile de activitate. Schimburile comerciale româno-elene au cunoscut o dezvoltare ascendentă în ultimii ani, iar pentru perioada 1976—1980 se prevede o dublare a schimburilor reciproce de mărfuri în comparație cu perioada anterioară corespunzătoare. România exportă în Grecia, în principal, produse petroliere, mașini și utilaje, produse din lemn și produse chimice și importă citrice, măsline, piei brute, bumbac, bauxită.

Vizita pe care președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, o efectuează în Grecia, reprezintă un moment de cea mai mare însemnătate în istoria relațiilor româno-elene, deschizînd noi posibilități de largire și diversificare a relațiilor economice și de cooperare pe multiple planuri, contribuind astfel la cauza păcii și apropierii între popoare.

Corneliu ALBU
INSCIN

*) 35,8 drahme = 1 dolar S.U.A.

Kuweit

EFORT CONTINUU DE MODERNIZARE A ECONOMIEI

IN CIUDA DIMENSIUNILOR modeste (suprafața : 16 000 kmp, populația : circa 900 000 de locuitori), Kuweitul a făcut în ultimele două decenii un salt spectaculos în ierarhia mondială a produsului național brut pe locuitor (care a ajuns la 11 640 dolari în 1974), depășind din acest punct de vedere țări dezvoltate și situându-se pe locul doi, după Emiratele Arabe Unite.

Această evoluție a fost posibilă datorită exploatării importantelor zăcăminte de țiței și gaze naturale, resurse care îi asigură locuri de frunte între exportatorii de asemenea produse, atît în zona Orientului Mijlociu cît și pe plan mondial.

Realizînd în anul 1975 o producție de petrol de aproximativ 93,3 milioane tone (9,5% din producția Orientului Mijlociu și 3,4% din producția mondială de petrol), Kuweitul a obținut venituri petroliere de ordinul a 7 miliarde dolari, respectiv de șase ori mai mari decît cele realizate în anul 1970.

Obținerea unor venituri de asemenea proporții a permis Kuweitului să se angajeze în ultimii zece ani într-un efort continuu de modernizare a economiei, de diversificare a surselor de venituri prin intermediul dezvoltării industriei prelucrătoare și al revitalizării unor sectoare economice tradiționale (pescuitul, comerțul de tranzit), precum și al stimulării agriculturii.

Kuweitul rămîne, însă, deocamdată, o țară cu economie petrolieră clasică, petrolul contribuînd cu circa 65% la formarea produsului național brut și reprezentînd 85% din exporturile țării.

PROCESUL de dezvoltare economică, deși axat în principal pe necesitatea valorificării superioare a resurselor naturale, vizează mobilizarea întregului potențial economic al țării în vederea reducerii dependenței față de petrol, arîndu-se în vedere epuizarea în perspectivă a acestei bogății naturale.

Eforturile de industrializare sînt favorizate de nivelul resurselor financiare, precum și de abundența rezervelor de petrol și gaze naturale (acestea din urmă estimate la circa 906 miliarde me), care pot fi utilizate atît ca materie primă industrială, cît și ca sursă de energie. La aceasta se adaugă crearea de către stat a unui cadru instituțional adecvat și stimularea investițiilor. În economia kuweitiană reține în general atenția rolul dominant deținut de către stat, care utilizează 85—90% din forța de muncă ocupată și controlează, direct sau indirect, o proporție similară din activitatea economică. De exemplu, „Kuwait Oil Company Ltd“ (KOC), aflată în întregime în mina statului, deține 95% din producția de petrol a țării.

După aprecierile specialiștilor arabi, în condițiile existente numai o cincime din veniturile petroliere poate fi folosită pentru dezvoltarea economico-socială a țării, datorită dimensiunilor reduse ale pieței interne. Diferența urmează să-și găsească plasamente pe piețele externe, Kuweitul asigurîndu-și o prezență activă pe piața financiară internațională, prin formule dintre cele mai variate: acordarea de asistență financiară țărilor în curs de dezvoltare; donații în favoarea țărilor arabe; credite bilaterale acordate unor țări capitaliste dezvoltate și unor țări socialiste participante la activitățile organismelor financiare create sub egida Ligii Arabe și la instituții financiare mixte arabo-occidentale; preluarea de acțiuni în firme occidentale, participarea la aranjamente de credit organizate de bănci occidentale, achiziționarea de valori imobiliare etc.

Trebuie subliniată, în cadrul general al politicii economice a țării, atenția deosebită pe care guvernul kuweitian o acordă

cerințelor colaborării inter-arabe. În această idee a fost creat și „Fondul kuweitian pentru dezvoltarea economică arabă“, care deține un capital de 3 miliarde dolari. Reține atenția, de asemenea, participarea activă a Kuweitului la acțiunile concertate ale țărilor în curs de dezvoltare, consacrate promovării cooperării internaționale și a unui dialog constructiv în vederea instaurării unei noi ordini economice internaționale.

IN CADRUL programului de dezvoltare a economiei naționale, se disting o serie de direcții prioritare: valorificarea superioară a resurselor naturale, diversificarea economiei, creșterea bunăstării. Astfel, sporirea capacității de rafinare a petrolului vizează majorarea ponderii cantității de țiței prelucrate pe plan local, de la 13% din producția de țiței la 60%. Prin construirea unei uzine de lichefiere a gazelor, cu o capacitate de 4,5 milioane tone anual, se urmărește o eficiență sporită a utilizării acestei prețioase materii prime. Se mai are în vedere dezvoltarea petrochimiei, promovarea unor industrii metalurgice de bază și a industriei mijloacelor de transport, dezvoltarea industriei materialelor de construcții și a altor sectoare (industria textilă, a prelucrării lemnului, alimentară).

Unul dintre obiectivele vitale ale economiei kuweitiene îl constituie dezvoltarea resurselor de apă. Este vorba de construirea unor instalații de desalinizare a apei marine, extinderea rețelei de aducțiune și a rețelei de irigații, precum și construirea unor rezervoare de mare capacitate. Fondurile alocate în acest scop reprezintă 41% din totalul cheltuielilor pentru dezvoltare prevăzute pe anul financiar 1974/75.

Se estimează că sectorul agricol ar putea ajunge să satisfacă 30—50% din consumul alimentară — chiar la o populație de 2 milioane de locuitori în anul 1990 — adică se rezolvă problema apei pentru irigații.

În centrul atenției se află și sectorul transporturilor, prin dezvoltarea flotei petroliere, extinderea amenajărilor portuare de la Shuwaikh și Shuaiba și a principalului aeroport, instalarea unui cablu submarin între Kuweit și Arabia Saudită. Totodată se prevăd ample proiecte cu caracter social, în domeniul sanitar, al învățămîntului, al construcției de locuințe. Realizarea acestor obiective are loc în cadrul intensificării acțiunilor de cooperare la care participă firme din numeroase țări.

Comerțul exterior este al doilea sector ca importanță în cadrul economiei. Pe calea exporturilor se valorifică 87% din extracția de țiței a țării și 97% din producția de derivate. Pe de altă parte, Kuweitul importă aproape totalitatea instalațiilor și echipamentelor necesare procesului de industrializare; tot pe această cale își procură bunurile de consum necesare populației și își acoperă deficitul alimentară.

Nivelul resurselor financiare, numeroșii parteneri potențiali și politica liberală de import fac din piața kuweitiană o piață pretențioasă, în care calitatea și condițiile de livrare sînt factori mai importanți decît diferența de preț, iar cercurile comerciale locale dispun de o vastă posibilitate de selecție.

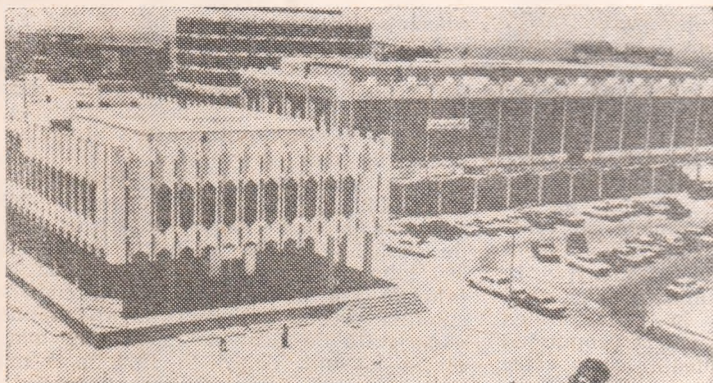
STABILIREA DE RELAȚII diplomatice între țara noastră și Kuweit, încheierea unui acord comercial și a altuia privind cooperarea economică și tehnică, precum și schimbul de vizite prietenești dintre oficialități ale ambelor țări, au creat premisele pentru dezvoltarea și diversificarea schimburilor comerciale și pentru intensificarea acțiunilor de cooperare în diferite domenii de interes comun.

Vizita pe care urmează să o facă în curînd în Kuweit președintele Republicii Socialiste, România tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu — vizită așteptată cu viu interes atît de cercurile guvernamentale cît și de populația țării gazdă — se înscrie ca un moment istoric în dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări. În acest sens, vizita va marca o nouă și rodnică etapă în dezvoltarea legăturilor dintre România și Kuweit, în toate domeniile.

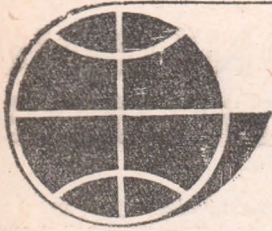
„Ca țări în curs de dezvoltare, aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu, România și Kuweitul pot și au datorita de a conlucra tot mai strîns pe tărîm internațional pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte“.

În acest sens, vizita va marca o nouă și rodnică etapă în dezvoltarea legăturilor dintre România și Kuweit, în toate domeniile.

Adina GRIGORESCU
INSCIN

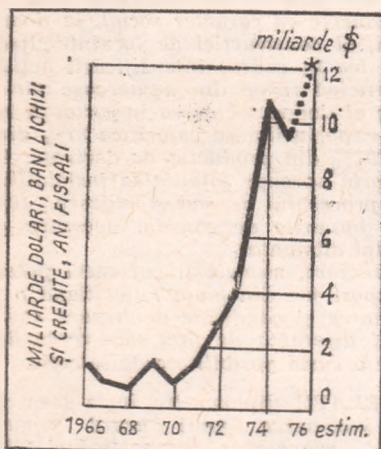
Centru comercial din capitala kuweitiană

Cursa înarmărilor contra nevoilor societății

„NEVOILE nesatisfăcute ale societății se află în contrast flagrant cu cheltuielile record pentru armament și armate. Creșterea economică s-a oprit, agravând suferințele a sute de milioane de oameni care trăiesc o existență periferică. Foamea domnește în multe părți ale lumii. Jumătate din copiii de vîrstă școlară din lume nu frecventează școala. O treime din adulți sînt analfabeți. Statele cheltuiesc fonduri cu 2/3 mai mari pentru forțele armate decît se cheltuiește pentru ocrotirea sănătății a 4 miliarde de oameni“.

Aprecierile acestea sînt cuprinse într-un studiu publicat sub egida unui grup de organizații particulare din S.U.A. care se pronunță pentru controlul asupra armamentelor. Într-o prefață, senatorul Hubert Humphrey, fost vicepreședinte al S.U.A., arată că datele citate în studiu duc la concluzii „îspăimîntătoare“ în ceea ce privește „sacrificiile pe care cursa înarmărilor le impune societății“. Cum arată **International Herald Tribune**, autorii lucrării evaluează cheltuielile militare mondiale din 1975 la

circa 300 miliarde de dolari. O implicație este creșterea comerțului cu arme, în legătură cu care **The Economist** a publicat recent (28 februarie — 5 martie) graficul de mai sus privind evoluția exportului de armament din S.U.A.

Iugoslavia: politica investițiilor

ÎN cincinalul care a început, în Iugoslavia se proiectează un ritm relativ înalt al investițiilor în mijloacele fixe din economie — de 8,5% pe an. În ceea ce privește sursele de finanțare, în cadrul politicii de investiții un rol important urmează să-l aibă atragerea de credite din străinătate. Dacă în medie pe economie ponderea acestora urmează să reprezinte 30%, ea sporește la 45% în cazul investițiilor proiectate în metalurgia

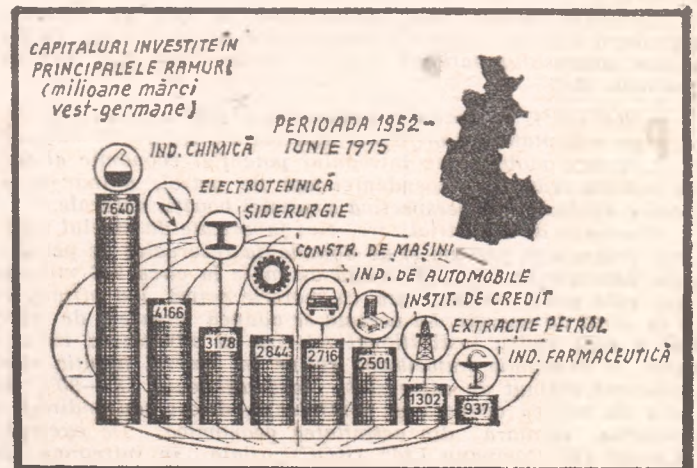
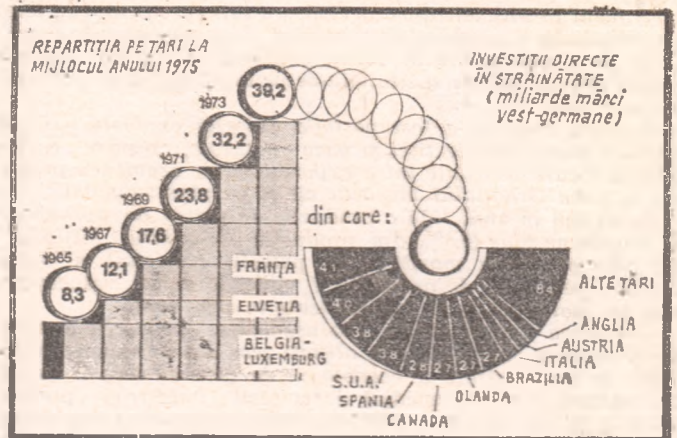
neferoasă, la 40% în cel al producției chimice de bază și al obiectivelor legate de turismul internațional, la circa 35% în cazul siderurgiei, al extracției și prelucrării cărbunelui și al producției de energie electrică. Cea mai ridicată pondere a

resurselor interne de finanțare — de 80% — este prevăzută pentru investițiile în construcțiile de mașini și cele navale, în producția de minerale nemetalifere, precum și în dezvoltarea complexelor agro-industriale.

Exportul de capital vest-german

DIN 1952 încoace întreprinderile din R.F. Germania au efectuat în alte țări investiții directe în sumă totală de circa 40 miliarde de mărci vest-germane. În ultimii zece ani ritmul de creștere al plasamentelor s-a accelerat, simțitor după cum se poate constata pe baza cifrelor din grafic. La mijlocul anului 1975, în primele opt țări — în ordinea mărimii plasamentelor — se efectuaseră investiții directe vest-germane în sumă de 26,6 miliarde de mărci, din care în primele patru țări — Franța, Elveția, Belgia-Luxemburg și S.U.A. — 15,7 miliarde, adică 40%

din total. În ceea ce privește ramurile spre care se îndreaptă investițiile, primul

loc îl ocupă de departe industria chimică, cu aproape 20% din suma totală.

„Drumul spre stele“ pe o rază de laser

DEȘI INDUSTRIA AUTOMOBILULUI trece în prezent printr-o perioadă mai grea pe plan internațional, speranța nu trebuie abandonată, deoarece cîndva, în viitor, poate peste cîteva decenii, ar putea să înceapă o intensă circulație cu automobile... între pămînt și alte planete.

Fără a face o astfel de „actualizare“, la un simpozion recent al Asociației americane pentru progresul științei, desfășurat la Boston (S.U.A.) pe tema „Frontierele științelor naturii“, s-a arătat că în viitor va fi posibil să se trimită în spațiul cosmic un vehicul de dimensiunea unui automobil, cu ajutorul unei raze de laser. Traficul pe „autostrada laserului“ ar putea să se desfășoare în ritm de un vehicul la 10 minute, fie pe o orbită în jurul Terrei, fie dincolo de aceasta, poate în caravane. Autorul comunicării, fizicianul Freeman J. Dyson, de la Universitatea Princeton, a arătat că metoda propulsării pe bază de laser ar putea fi cheia către o explorare rentabilă a spațiului cosmic. Principalul avantaj constă, după aprecierea sa, în faptul că această metodă ar

reduce considerabil greutatea vehiculelor spațiale, deoarece sursa de energie rămîne la sol. Dar, a admis fizicianul american, un neajuns ar fi că sistemul nu ar putea funcționa în zilele ploioase sau cu cer înnorat. Are și laserul lipsuri...

Milioane din... ficat de gîscă

DUPĂ cum relevă statisticile, locuitorii Ungariei au devenit cei mai mari consumatori de carne de pasăre din Europa — 15 kg în medie pe locuitor în 1975. Totodată, s-a dezvoltat exportul de produse ale aviculturii; anul trecut Ungaria a livrat în țările socialiste 44,4 mii tone de carne de pasăre și 95 milioane de ouă (în valoare totală de 30 mil. de ruble), iar pe piața capitalistă — îndeosebi în țările vest-europene — 60,7 mii tone de carne de pasăre, 4,1 mii tone de păsări vii, 314 milioane de ouă și 390 tone de ficat de gîscă (în sumă totală de 120 mil. dolari). După cum se sublinia recent în presa ungară, numai exporturile de ficat de gîscă s-au mărit de la 1,3 mil. dolari în 1971 la 5 mil. dolari în 1975, depășind în valoare ansamblul exporturilor respective ale altor furnizori din lume.

GLOSAR

Curs valutar

CURSUL VALUTAR reprezintă prețul unei valute exprimat într-o altă valută. El este folosit în toate tranzacțiile și operațiile cu caracter comercial și necomercial care implică un schimb de valută: comerț, prestări de servicii, credite, turism etc.

Cursul valutar este de mai multe feluri. Se face, de exemplu, distincția între cursul de vânzare și cel de cumpărare, primul fiind ușor superior celui de al doilea. Se mai face distincția între cursul oficial și liber (al pieței). Cursul oficial este un raport fix între două valute, rezultat în general din compararea conținutului de aur al uneia și al alteia. Astfel, rupia pakistaneză are un conținut de 0,0744103 g aur fin, iar dolarul S.U.A. are o definiție echivalentă cu 0,736662 g aur fin. Raportul valoric dintre cele două monede („paritatea metalică”) este de 9,90 rupii = 1 dolar. Există în prezent tendința de renunțare la paritățile metalice, urmind ca acest raport să fie stabilit pe alte căi decît prin aur. De exemplu există monede definite în funcție de dreptul special de tragere (D.S.T.); în acest caz avem „parități D.S.T.”. Mai există „parități valutare”, atunci cînd se utilizează ca bază de calcul o a treia monedă la care se raportează cele două valute în cauză.

Indiferent de modul de stabilire a parității, aceasta va exprima întotdeauna și cursul oficial. Deosebirea este că paritatea reprezintă un raport teoretic, legal, în timp ce cursul este o mărime practică, uzuală.

Cursul liber, spre deosebire de cel oficial, este o mărime fluctuantă, el formindu-se pe piață pe baza cererii și ofertei. Cursul liber este specific monedelor convertibile, deoarece, în general, numai acestea se negociază la bursă („curs burser”). Principalele monede convertibile sînt: dolarul S.U.A., marca R.F.G., lira sterlină, francul elvețian, francul francez etc.

Monedele neconvertibile au numai curs oficial și, eventual, curs de „bursă neagră”, ele cotind la cursuri nereale, speculative.

În țara noastră, cursul oficial în lei pentru valutele neconvertibile cotate de Banca Națională a R.S. România, precum și pentru dolarul S.U.A. se stabilește pe baza raportului dintre conținutul în aur fin (legal sau calculat), al valutei respective și conținutul în aur fin al leului. În cazul în care valuta respectivă nu are o paritate metalică, cursul în lei se stabilește pe baza raportului dintre cursul dolarului S.U.A. față de valuta respectivă și cursul oficial al monedei S.U.A. față de leu. Cursul în lei al valutei convertibile, exceptind dolarul S.U.A., se stabilește pe baza raportului dintre cursul valutei în cauză față de dolarul S.U.A. cîotat pe piața țării respective și cursul dolarului S.U.A. față de leu. Cursul în lei al valutei convertibile se modifică atunci cînd valutele în cauză înregistrează variații față de dolarul S.U.A. de peste plus-minus 2% față de ultimul curs stabilit în lei.

Gh. DANIELOPOLU

Energia electrică în România

Milena Comănescu, Sibiu — 1) În lume prima centrală termoelectrică a fost construită la Londra în anul 1882 și avea o putere instalată de 60 kW. În țara noastră primele centrale electrice (de mici dimensiuni) au fost construite la București în 1882, energia produsă ser-

vind numai pentru iluminatul unor clădiri publice. În anul 1884 la Timișoara a intrat în funcțiune o uzină electrică de 300 CP pentru nevoi industriale și comunale, după care urmează centralele electrice (de asemenea mici) de la Caransebeș (1887), Băile Hercu-

lane (1892), Satu Mare și Topleț (1893), Sighetul Marmatiei (1894), Craiova și Sibiu (1896) etc.

Prima centrală hidroelectrică de pe teritoriul României a fost construită

electrificate. Față de numai 625 de sate cîte beneficiau de lumină electrică în 1945, la sfîrșitul anului 1974 numărul satelor electrificate ajunsese la 11 903, multe județe fiind electri-

ificate. Față de numărul de sate beneficiau de lumină electrică în 1945, la sfîrșitul anului 1974 numărul satelor electrificate ajunsese la 11 903, multe județe fiind electri-

Prevenirea poluării

Ilie Munteanu, Cimpina — Față de Convenția de la Londra din 1972 care interzicea aruncarea în mare numai a deșeurilor cu radioactivitate ridicată, Convenția semnată recent la Barcelona privind prevenirea și combaterea poluării Mării Mediterane (vezi Revista economică nr. 9 1976) interzice imersiunea deșeurilor puternic, mediu și slab radioactive, reprezentind cu alte cuvinte un pas înainte în prevenirea poluării.

Banca

Reglementelor Internaționale

Bogdan Frincu, Calafat — În legătură cu rolul Băncii Reglementelor Internaționale (B.R.I.) vă rugăm să consultați nr. 25/1975 al revistei noastre. Recent în funcția de consilier economic și șef al departamentului economic și monetar al băncii a fost numit profesorul belgian Alexandre Lamfalussy de la Universitatea din Louvain. Autor a numeroase cărți și articole asupra sistemului monetar internațional și a piețelor europene de capital, A. Lamfalussy, care a fost și director executiv al Băncii Bruxelles Lambert, este un susținător mai vechi al ideii că este necesară o flexibilitate sporită a cursurilor valutare.

Intelsat

Emil Tănăsescu, Galați — Denumirea prescurtată Intelsat desemnează Organizația internațională de telecomunicații prin satelit, care numără în prezent 91 de state membre. Satelitul lansat de ea la 1 februarie a.c. la Cape Canaveral (Intelsat-4A) permite efectuarea simultană a 6500 de convorbiri telefonice și retransmiterea programelor de pe două canale de televiziune.

Cartea prin poștă

Lucia Sericeni, com. Poiana Mare, jud. Dolj — Pentru a comanda cărțile care vă interesează vă rugăm să vă adresați în scris literăriei „Cartea prin poștă”, 7000 București, str. Serg. Nuțu Ion nr. 8-12, sector 6.

Imagine din centrala de pe Lotru

la Sadu în 1896, cu două turbine de cîte 250 CP, fiind a treia hidrocentrală din Europa ca vechime.

În anul 1938 energia electrică reprezenta un bun de folosință pentru numai 24 % din populația țării, în mediul rural numai 6% din sate fiind

ificate integral. La sfîrșitul anului 1972 ponderea satelor electrificate se ridică la 94% din total.

2) Pe Dunăre, puterea instalată totală a hidrocentralei de la Portile de Fier, construită în colaborare cu R.S.F. Iugoslavia, este de 2 140 MW.

Pescuit și ape teritoriale

Stefan Panaitescu, Cluj-Napoca — 1) Potrivit unei hotărîri adoptate în ianuarie a.c. de Senatul american, S.U.A. urmează să-și extindă limita zonei de pescuit de la 12 mile la 200 mile marine începînd de la 1 iulie 1977. Zona din nord-vestul Oceanului Atlantic este una din cele mai bogate în pește din întreaga lume. În 1960 S.U.A. obțineau 92,9% din întreaga cantitate pescuită în zona respectivă; în 1974, ponderea S.U.A. scăzuse la 50% (fără ca aceasta să corespundă unei scăderi absolute a cantităților). Presa americană apreciază că această hotărîre americană va afecta activitatea flotelor de pescuit, unele foarte moderne, ale multor țări active în această zonă încă bogată în pește, puțin atrage și represalii din partea unor țări în dreptul cărora flota americană pescuiește în limita a 200 de mile.

În S.U.A. pescuitul reprezintă o ocupație pentru peste 130 000 de oameni, valoarea cantităților pescuite anual fiind estimată la peste 900 milioane de dolari.

În întreaga lume se apreciază că există peste 5 milioane de oameni care trăiesc din pescuit, „recolta” lor fiind evaluată la circa 46 miliarde de dolari anual și servind drept hrană pentru o

buună parte din populația globului.

2) Limita zonei de pescuit, ca și cele ale apelor teritoriale, sînt diferite în prezent de la o țară la alta. Astfel, lățimea apelor teritoriale ale României a fost stabilită printr-un decret din ianuarie 1956 la 12 mile marine (22 224 metri) „de la țărmul mării spre largul ei”. În ultimii ani, se constată în practica internațională o tendință puternică spre extinderea apelor teritoriale și a zonelor maritime exclusive pînă la 200 mile marine (circa 370 km), pe calea unor declarații unilaterale sau acte legislative interne. Printre statele care și-au extins, în ultimii ani, prin legi interne, apele teritoriale pînă la 200 mile marine se numără Argentina, Brazilia, El Salvador, Ecuador, Panama, Uruguay și la sfîrșitul anului 1975, Mexicul. Problema respectivă va fi dezbătută din nou la cea de a treia sesiune a Conferinței O.N.U. cu privire la dreptul mării, care a început la New York la 15 martie și este prevăzută să ia sfîrșit la 7 mai a.c. Potrivit președintelui conferinței, Hamilton Shirley Amarasinghe (Sri Lanka), circa 115 țări ale lumii împărtășesc punctul de vedere potrivit căruia poate fi acceptat un acord internațional care să pre-

Pauza de alimentare

ELENA CIRSTEA, Avrig — În conformitate cu prevederile art. 156 din Codul Muncii, unitățile sînt obligate să acorde femeilor, în cursul programului de lucru, pentru alimentarea și îngrijirea copilului, pauze de o jumătate de oră, la intervale de cel mult 3 ore. La aceste pauze se adaugă și timpul necesar deplasării — dus și întors — la locul unde se găsește copilul. Timpul acordat pentru alăptare, inclusiv deplasările, nu poate depăși două ore zilnic. La cererea mamei, pauzele pentru alimentarea și îngrijirea copilului pot fi înlocuite cu reducerea programului normal de lucru cu 2 ore.

În situația dv. care lucrați numai 1/2 normă, în condițiile prevăzute de art. 156 din Codul Muncii, la cerere vi se reduce programul de lucru cu o oră, respectiv trebuie să lucrați, în fiecare zi, cîte trei ore.

Alocație de stat pentru copii

ANTALFFY GABOR, Tg. Mureș — Situațiile relatate de dv. sînt reglementate prin Decretul nr. 285/1960, precum și prin art. 7 din Decretul nr. 170/1974. În primul caz: nașterea celui de al doilea copil, după majorarea cu caracter general a retribuției, pe baza Decretului 170/1974, respectiv a Decretului 244/1974 nu determină pierderea beneficiului privind menținerea dreptului la alocație, reglementată prin art. 7 din Decretul sus-menționat. Referirea la art. 3 din Decretul nr. 285/1960 nu este justificată, aici fiind vorba de modificările ce intervin în numărul și rangul copiilor, nu cele referitoare la dispoziția, de excepție, a art. 7. În al doilea caz, se ia în considerare și copilul în vîrstă de 16—18 ani, însă cuantumul alocației acordate pentru cel de al doilea copil este de 110 lei. În ambele situații, punctul dv. de vedere este, deci, cel just.

Retribuire

VASILE BALABAN, Galați — Potrivit art. 36 (3) din legea retribuției după cantitatea și calitatea muncii, personalul care îndeplinește funcții de conducere, avînd un alt nivel de pregătire decît de studii superioare, are dreptul la o retribuție mai mică cu două clase (dacă are studii medii sau postliceale) față de a personalului cu studii superioare. În H.C.M. Nr. 69/1975 (anexa 2 lit. b, pct. 2) se prevede, de asemenea, că personalul care ocupă funcții de conducere la care s-au mo-

dificat condițiile de studii, are o retribuție mai mică cu două clase decît cea prevăzută pentru cadrele cu studii superioare. În același mod, se încadrează și cadrele de conducere care, ca urmare a trecerii unităților unde sînt încadrați la un grad de organizare mai mare, deși nu mai îndeplinesc condițiile de studii cerute, rîmîn în funcțiile respective.

Art. 33 (4) la care vă referiți prevede menținerea gradației, atît timp cît personalul nu-și modifică funcția, astfel că nu se aplică în cazul dv.

Vechime neîntreruptă

Ing. V. BADEA, Mihăești-Argeș — Personalul care trece de la o unitate la alta prin transfer la cerere își păstrează vechimea neîntreruptă în muncă însă nu mai are vechime neîntreruptă în aceeași unitate. Trecerea de la o subunitate la alta, în cadrul aceleiași unități, nu determină pierderea vechimii neîntrerupte, întrucît s-a păstrat contractul de muncă inițial, modificîndu-se numai subunitatea unde persoana lucrează.

Rezolvarea problemei ridicate de dv. este deci condiționată de faptul dacă stațiunea silvică Mihăești era considerată, în anul 1961, ca unitate cu personalitate juridică distinctă sau ca o subunitate a Institutului de cercetări forestiere. În funcție de răspunsul la această întrebare se va putea decide asupra dreptului dv. de a vi se recunoaște vechimea neîntreruptă în aceeași unitate de la 15 ianuarie 1960 în loc de 1 august 1961.

CRISTEA FLORICĂ, Focșani — Întrucît la 15 mai 1970 ați plecat din unitate prin demisie, pentru a lucra în aceeași localitate cu soția dv. dar nu v-ați reîncadrat în termen de trei luni de la data desfășurării contractului de muncă, vechimea dv. în muncă și în aceeași unitate se consideră întreruptă. În consecință, data de la care se calculează vechimea neîntreruptă este luna ianuarie 1973, cînd v-ați reîncadrat, astfel că n-aveți drept la sporul de vechime. Acest spor se acordă numai pentru o vechime neîntreruptă în aceeași unitate de cel puțin cinci ani.

Încadrarea dv. cu 1300 lei lunar este corectă, în raport de retribuția avută anterior. Retribuția tarifară a telefonistelor este stabilită diferențiat, în funcție de capacitatea (numărul liniilor) centralelor telefonice. Majorarea retribuției în unitățile sanitare s-a făcut la 1 octombrie 1975 și nu la 1 noiembrie 1975 cum greșit afirmați dv. Veți putea fi trecuți la treapta I-a la 1 aprilie 1976, respectiv după 6 luni de la majorarea retribuției.

La majoritatea stocurilor preluate cotele de adaos sînt între 2,5 și 5%. Deci, aceste cote nu pot acoperi dobînda plătită dacă stocurile staționează în baze mai mult de 6 luni, respectiv 1 an, ne mai luînd în considerare celelalte cheltuieli. Înseamnă, deci, că în aceste cazuri cheltuielile de manevră a stocurilor (inclusiv dobînda) sînt suportate de fapt din cotele de adaos ale stocurilor curente, motiv pentru care bazele nu au interesul preluării acestor stocuri. Față de această situație, considerăm că pentru creditele aferente stocurilor disponibile preluate în vederea redistribuirii lor, dobînda în condițiile reglementărilor actuale are un nivel prea ridicat pentru a asigura, pe de o parte, recuperarea sa din cotele de adaos, iar pe de altă parte, pentru a asigura un beneficiu corespunzător bazelor dintr-o astfel de acțiune.

ÎN CONCLUZIE, se poate aprecia că acțiunea de redistribuire a stocurilor disponibile în economia națională, pentru atragerea acestora în circuitul economic, este susceptibilă de perfecționări care, trebuie să aibă loc, în funcție de necesitățile ce se ivesc, în sensul că întregul mecanism să asigure o cît mai bună corelare a intereselor întreprinderii cu cele ale economiei naționale.

revista economica

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul numărului 12 din 26 martie 1976

— Deschidere largă spre afirmarea revoluției tehnico-științifice (Stere Gioga) 1

— P.C.R. — continuatorul tradițiilor revoluționare de luptă pentru eliberarea națională și socială a poporului (prof. univ. dr. Petru Fânzaru) 2

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Plan-angajamente : cum le realizăm ? Ritmicitatea — „pulsul” eficienței organizării (Bogdan Fădure) 4

— Cîncinalul 1976—1980 : ritmuri, structuri, eficiență. Industria locală de stat în fața unor imperiative economico-sociale. (Paul Sfetcu, Gheorghe Lampert, Constantin Bălan) 6

— Mecanismul economic • Funcționalitate • Eficiență. Bazele județene și redistribuirea stocurilor disponibile (lector univ. Teodor Roșca) 9

— Un proces complex : consolidarea economico-organizatorică a C.A.P. Cum îl conducem ? (Ion Manea, Mihai Olaru) 11

CONDUCERE ORGANIZARE

— Ancheta „R.E.”. Produsele noi în sistemul dezvoltării (II) (Constantin Cojocaru, drd. ing. Constantin Samoilă) 14

CONSULTAȚII

— În sprijinul candidaților la examenul de admitere în învățămîntul economic superior. Relațiile de producție capitaliste. Exploatarea capitalistă (lector univ. Ioniță Părăianu) 16

TEORII IDEI

— Omul — tehnica — mediul. O unitate dialectică de sistem : Producție — mediu ambiant (dr. Aurel Iancu) 18

— Dinamica ideilor 21

— Școli, curente, economiști. Ideologia burgheză în fața unor modalități de sistem (IV) (Vasile Pilat) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

— O nouă etapă a crizei monetare occidentale. Boala incurabilă a „șarpelui” vest-european (dr. Costin Kirîțescu) 24

— R.P. Bulgaria. Valorificarea factorilor intensivi ai creșterii (Dinu Dragomirescu) 26

— Tendințe — conjuncturi 27

— Grecia. Tendințe actuale ale dezvoltării economice (Corneliu Albu) 28

— Kuweit. Efort continuu de modernizare a economiei (Adina Gri-gorescu) 29

— Mondorama 30

— Curier : întrebări, răspunsuri 31

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11—25, București 22, Sectorul 1, telefon 12 13 69

Cont I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

Bazele județene

(Urmare din pag. 10)

aprovizionare, cu începere de la 1 ianuarie 1975, rata dobînzii pentru creditele pe stocuri disponibile preluate a fost mărită de la 2 la 5%, uniformizîndu-se cu rata dobînzii pentru creditele aferente stocurilor curente. După părerea noastră, o asemenea soluție nu mai este în concordanță cu obiectivele preconizate prin aplicarea măsurilor de redistribuire a stocurilor disponibile, redistribuire care trebuie să fie stimulată prin participarea creditului bancar în acoperirea stocurilor preluate de bazele de aprovizionare. Majorarea ratei dobînzii pentru aceste credite a determinat, printre alți factori, o reducere masivă a volumului preluărilor. În plus, majorarea ratei dobînzii pentru aceste credite este în dezacord cu termenul de acordare a lor și cu cotele de adaos încasate de unitățile de aprovizionare. În măsura în care aceste stocuri staționează în baze 2 ani, așa cum este reglementată creditarea lor, pentru asemenea credite se percepe o dobîndă foarte mare, care depășește cu mult suma adaosului încasat și din care, practic, se suportă dobînda.

COMBINATUL PENTRU LIANȚI
CIMPULUNG MUSCEL
jud. ARGES — Tel. 12700
PRODUCE ȘI LIVREAZĂ PE BAZA DE
COMANDA FERMA ȘI CONTRACT

GRANULIT

Produs realizat prin expandarea argilelor fuzibile, avind formă de granulare rotunjite și cu structură poroasă în spărtură.

Se utilizează la prepararea betoanelor foarte ușoare și ușoare pentru :

- izolație termică
- izolație termică și rezistență
- elemente de rezistență

Se poate folosi și sub formă neaglomerată, în straturi de izolație termică la terase etc.

După mărimea granulelor se realizează 3 sorturi :

- 0— 7 cu granulație 0—7,1 mm
- 7—16   "   7,1—16 mm
- 16—31   "   16—31,5 mm

Prețul de livrare este de 87,65 lei mc.

Combinatul pentru Lianți Cimpulung Muscel realizează și blocuri de beton cu agregate ușoare (granulit) care au forma unui paralelipiped dreptunghiular cu muchiile drepte și fețele plane, cu dimensiunea

— 290 X 240 X 188

La cererea beneficiarului se pot executa și blocuri de alte forme și dimensiuni

I.L.L. „PRECIZIA” BUCUREȘTI

FOARFECĂ GHILOTINĂ PENTRU TABLĂ SUBȚIRE

- Grosime maximă de tăiere 3 mm
- Lățime maximă de tăiere 1200 mm
- Frecvența maximă a curselor duble 50 curse/minut
- Motor electric 3 KW 220 V/380 V
- Masa netă 1675 kg
- Gabarit h x L x l 1190x1620x1060 mm

MAȘINĂ UNIVERSALĂ DE TÎMPLĂRIE T9

- Lățimea maximă a materialului 260 mm
- Grosimea maximă a materialului 50 mm
- Motor electric 1,1 KW 220 V/380 V
- Masa netă 130 kg
- Gabarit h x L x l 1100x1000x1000

Execută următoarele operații : rindelare, debitare la grosime, debitare cu pinză ferestrău, frezare cu cuțite profilate, frezare cu burghiu, strunjire, șlefuire.

MAȘINĂ DE TĂIAT HIRTIE UZATĂ IN FIȘII

- Capacitate de tăiere (max.) 200 kg/oră
- Lățimea de lucru 240 mm
- Motor electric 2,2 KW 220 V/380 V
- Masă netă 150 kg
- Gabarit h x L x l 1100x720x500 mm

CALANDRU DE CĂLCAT LENJERIE

- Productivitate 60 kg/oră
- Lățimea utilă 2800 mm
- Agent de încălzire abur 3—6 atm
- Motor electric antrenare 0,8 KW 220 V/380 V
- Motor electric ventilator 0,4 KW 220 V/380 V
- Masă netă 1630 kg
- Gabarit h x L x l 1300x4130x1500 mm

